

AKADEMİ MELES

a

PANTA RHEI . HER ŞEY AKAR

Size bu toprakların kadim bilgilerinden bir kaç hikaye anlatmak isteriz.

Yıl İ.Ö 586. Dört mavi limanlı Miletos kentinin deniz kenarında bir melengeç ağacının gölgesinde güleç yüzlü birkaç yaşlı insan oturuyordu. İhtiyarlardan biri yanındaki güleç yüzlü diğer ihtiyara "Thales, seni hergünkünden neşeli görüyorum, yoksa bu yılda mı tüm yağhaneleri kiraladın?" diye sordu. Thales denen yaşlı kahkaha atarak cevapladı. "Hayır a canım, geçen yıl zeytinyağı ürününün bereketli olacağını sezmiştim, bir Fusiyologos aklını ticarete verince ne olurmuş onu göstermek istemişim. Ama onu bir kez yaptım, o kadar." Öteki ihtiyar heyecanla "Öyleyse şimdi neye seviniyorsun?"

Thales cevap verdi: "Önümüzdeki yıl güneş şu şu tarihte, tam olarak tutulacak. Bugün tutulma gününün hesaplarını yaptım. Ona seviniyorum işte!"

Halikarnas Balıkçısı, Anadolunun Sesi

Thales bildiğimiz tarihte ilk defa İ.Ö 28 Mayıs 585 günü olacak güneş tutulmasını bir yıl önceden hesaplamıştı. Ve bu adam buralıydı...

1946 yılında Londra Üniversitesi kuantum fiziğinin kurucu babası Erwin Schrödiger'i bir konferans vermesi için davet eder fakat konunun karmaşıklığını ve hiç kimsenin bir şey anlamadığını bildikleri için de kuantum fiziği anlatmamasını rica ederler. Schrödiger bir sunum hazırlar, konferansının başlığı ise şöyledir. "Nature and the Greeks". Orada iki bin yıllık bir meslektaşından bahseder ve Herakleitos'un aslında ne demek istediğini anlatır. Herakleitos'un ilk farkına varanlar 20. yy fizikçileridir.

Celal Şengör, Bilimsel Düşüncenin Tarihi

İ.Ö 535-475 yılları arası yaşayan hemşerimiz Efesli Herakleitos modern fizikten iki bin yıl önce her şeyin sürekli bir değişim içinde ve herşeyin göreceli olduğunu söyleyebilecek kadar iyi bir doğa bilginiydi. Ve bu adam buralıydı...

Güney Amerika uygarlıklarından, Mısır ve Babil uygarlıklarına kadar bilgi üreten tüm uygarlıklar o dönem dünyanın içi su dolu bir tepsi şeklinde olduğunu bu suyun ortasında dünyamız olduğunu, üstte gökkubbe altta ise yer altı dünyası olduğunu kabul eder. (Tarkullu Hipotezi)

Aynı dönem, Batı Anadolu'da bir adam Thales'le bu konu hakkında tartışırken akla hayale sığmayacak bir şey söyler. "Bence" der, "Dünya boşlukta duruyor ve öyle tepsi şeklinde değil bire üç oranında bir davul şeklinde olduğunu tahmin ediyorum".

Batı Anadolu'da çığır açan bu gözlemler yapıldığı dönemde tüm dünyanın ürkütücü bir mistisizm ve tanrılar dünyasıyla yaşadığını unutmamamız lazım. İyonyalı düşünürler kendilerine filozof demiyorlardı. Filozof Hellenlerce, "hikmet sever" demek, yani toplumlardan uzak ve toplumlara bir lokma ekmek yararınca faydaları dokunmadan, düşünce dünyasını uzun sakal ve uzun sözlerle dolduranlar demekti. İyon düşünörlere gelince; kendilerine "Fusiologos" (Fusis:doğa, logos:bilgi) diyorlardı. İyonyalı'lar kafalarının içinde yaşamıyor aksine eleştirel düşünce ile gerçeği arıyorlardı. Tabiatla sıkı bir temas halindeydiler.

Halikarnas Balıkçısı, Altıncı Kıta Akdeniz

ÖZ

Bu hikayeler ve örnekler Batı Anadolu'ya romantik bir methiye düzmek için değil, bu topraklarda ve suda var olan kadim bilgi üretme kültürünü ifade etmek içindir. 21.yy dünyasında farklı bir çağın eşiğindeyiz. Teknolojik gelişmeler sayesinde kuşaklar boyu aritmetik artarak çoğalagelen bilgi, artık geometrik olarak artmakta. Öyle ki Şili Atacama'da faaliyete geçecek Alma Gözlem İstasyonu faaliyete geçtikten sonra her 5 günde, insanlık tarihindeki tüm bilgi kadar veri toplamaya başladı. Dolayısıyla bir noktadan sonra bilgi üreten değil fakat bilgiyi yorumlayabilen insan modeli tarihte hiç olmadığı kadar önemli hale gelmekte. Bu bağlamda biz Meles'i bir akademi olarak tasarladık. Bu kadim bilgileri taşıyan suyun ulaştığı her yere kentsel eşitlik götürerek İzmir'li her çocuğu bir fusiolog olarak yetiştiren, toprakla temas ettiren, etrafının farkında ve 4.0 teknolojilerinin içinde büyüten bir aydınlanma ve kalkınma modeli önerdik.

AKADEMİ

Bir ülkenin dönüşümü aileden, bir ailenin dönüşümü de çocuktan başlar. Bir çocuk ailesini dönüştürebilir dolayısıyla yeni bir jenerasyon ülkesini değiştirip, geliştirebilir. Bu bağlamda Meles Akademia'nın odak noktasında çocuk vardır. Suyla var olan bu akademide erken yaş çocuklar için yeri deneyimleyerek öğrenebilecekleri mekansal düzenlemeler önerdik ve bunlara "tohum" dedik. Ortayaş grubu için öğrendikleri bilgi ve becerileri faaliyete dönüştürebilecekleri, bunu yaparken yatay ve dikey eğitim modelleriyle de desteklenen mekansal ve programsal düzenlemeler tasarladık ve bunlara "üreteç" dedik.

İyi ürün üreten bir çiftçi, mahsülünün fidelerinden yan tarladakilere de verir. Ürünü kendine saklayarak bencillik yapmaz aksine bilir ki, yan tarlasında kötü mahsül yetişirse kendi tarlasına da bu polenler taşınır ve kendi mahsülü de bozulur. Bu bağlamda Meles çayı'nın bu aydınlanma ve kalkınma modelini her noktaya taşıyabilmesi, başka bir deyişle kentsel eşitlik en önemli konudur. Günümüze sirayet eden fakat çökmek üzere olan şehir uygarlıklarını (medeniyet) mümkün kılan ekonomi modeli içinde "kırsal" ve "kentsel" terimlerini barındırır. Bu durum bu terimlerin anlamına buruk bir tını kazandırır. Yunanca'da bunların karşılığı olan asteios ve agroikos kelimeleri ayrıca sırasıyla "zeki,esprili" ve "kaba saba" olarak da çevrilebilir. Meles Akademia ise vizyonunu ve kalkınma modelini kentsel eşitlik üzerine kurar.

Yetişmiş fusiologların pırıl pırıl zihinleriyle kalkınmayı fiziksel gerçekliğe dönüştürebilmeleri için, stratejik konumu ve dünya ile iç içeliğini de gözeterek Liman bölgesine bir arge merkezi önerdik ve bunun adına da "fab" dedik. Meles Çayı'ı sadece bir kentsel ve ekolojik omurga değil, aynı zamanda kadim bilgi üretme olanağıdır. Öneri projemiz kültürlü, farkındalık düzeyi yüksek yeni doğa bilginlerinin yetişebileceği, güvenilir gıda, tarım 4.0, kültür-sanat, spor-sağlık, çevre farkındalığı, bellek farkındalığı konularına ileri derecede temas eden mekansal dizgiyi bir akademi başlığı altında kurgulamaktadır.

.tohum

.üreteç

.fab

.çekirdek

.stoplazma

.mitokondri

” Bu bir vizyon ve kalkınma planıdır ve bu planı bir menü gibi görmek mümkün.

Kentin değişiminin ve iyileşmesinin en iyi yollarından biri beş yaş altındaki çocukların ihtiyaçlarına odaklanmaktan geçer.

Deneyimler gelişmekte olan beyni şekillendirir. Hayatın ilk 5 yılında güvenli ve sağlıklı bir çevre ilerleyen yıllarda, daha iyi okula hazırlık, daha iyi yetişkin sağlığı, daha iyi öğrenme, başkalarıyla ortak çalışma becerisi gibi gelişim projeksiyonu sağlar. Artan nüfus, her geçen gün daha çok çocuğun kentlerde yaşaması demek. Bu noktada kent planlamasının ve gelecek projeksiyonun, yeni nesil yetiştirmek üzerinden kurgulanması ve odağına çocuğu alması elzemdir.

Bir çocuk için keşfedebileceği güvenli, ilham verici bir çevreye sahip olmak, çocuk gelişiminin iki temel ihtiyacından biridir. Meles çayı ve çevresi bu ihtiyacı karşılayabilecek büyük bir fırsattır.

Meles çayının bir akademi olarak çalıştığı, çocuğun tüm gelişim evrelerinde aktif rol alan bir temel olacağı fikri ile dönüşümünü çocuk odağından başlatmak ve kurgulamak aynı zamanda kentin diğer tüm sakinleri için de kentin sağlıklı ve üretken bir çevre olmasını sağlayacaktır.

TOHUM

Erken yaş çocukların doğa ile birlikte öğrendikleri, oynadıkları ve keşfettikleri alanlar bütünüdür. Mentorlar aracılığı ile yaratıcılık ve keşif odaklı bir eğitim yolculuğunun aracı birimi; Montessori ve Reggio Emilia yaklaşımlarının yeniden yorumlanarak kurgulandığı bir okul öncesi eğitim alanı; Yarı açık, açık ve kapalı alanlar bütünüdür.

Montessori: “Eğitim öğretmenlerin çocuklara sözcüklerle anlattıklarıyla değil, çocukların fiziksel ve sosyal çevrede geçirdikleri yaşantılarla gerçekleşir”

Çocuğun ihtiyaçlarını ve özelliklerini göz önünde bulundurup onu anlayarak, her çocuğun farklı ihtiyaçları, farklı öğrenme hızı ve farklı bir mizacı olduğunu kabul etmeyi temel alan bir eğitim yaklaşımıdır. Montessori eğitiminin amacı, her çocuğun yeteneklerinin farkında olup bu yetenekleri geliştirmek, kendi kendine yetebilen bir

birey olmasını sağlamak ve öğrenmeyi en üst seviyeye çıkarmaktır.

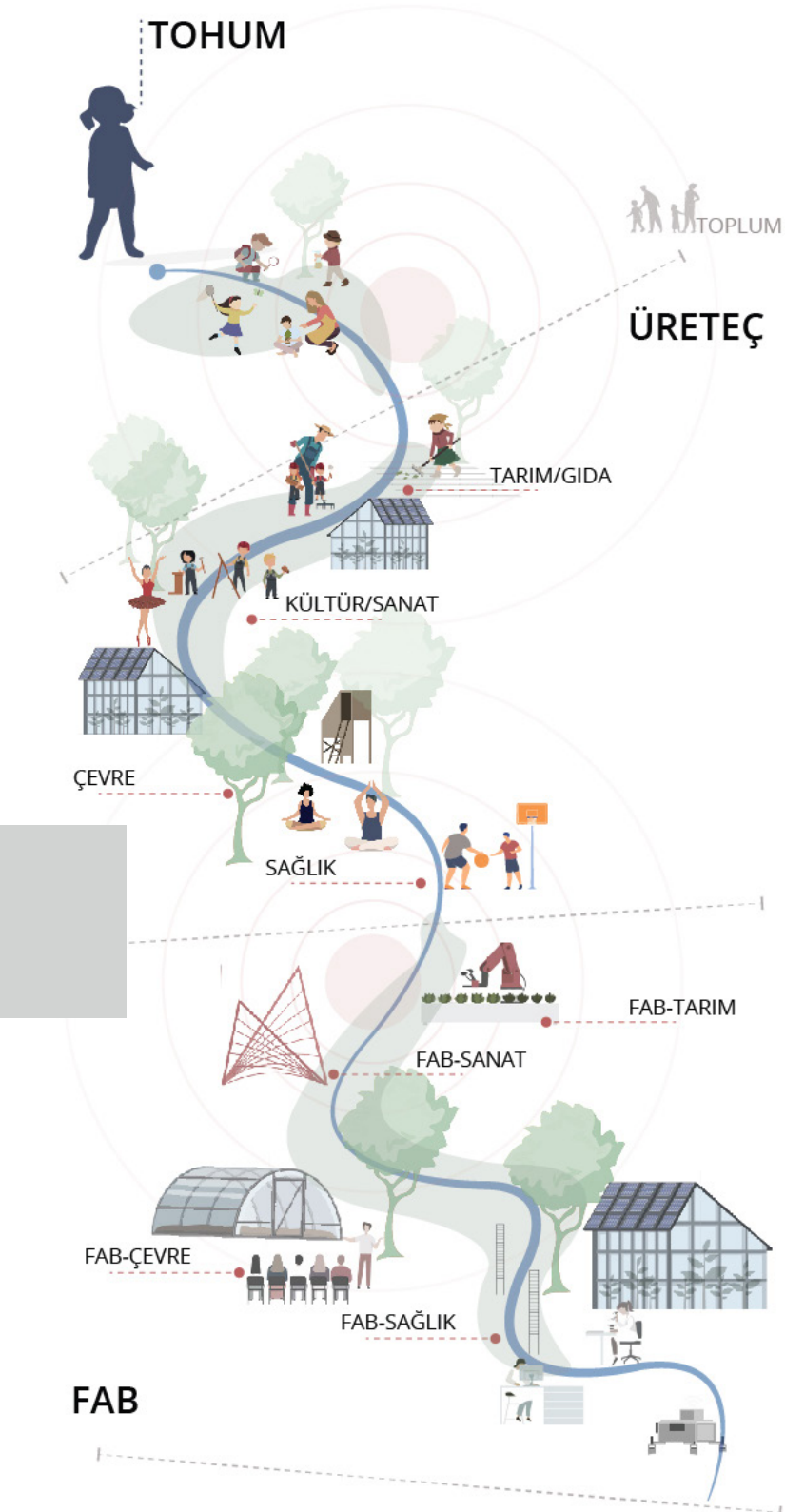
Reggio Emilia: Bilim (fen/doğa), bilimsel süreç becerileri ve teknoloji kullanımı, Reggio Emilia projelerinin bir diğer can damarıdır. Çocuğun merakı, eğitim içeriğine pusula görevi yapar ve içeriğin belirlenmesini sağlar. Marjinal veya belki çok önemsiz detaylara ilişkin merak ve deneyimler, projeler için çok değerli kabul edilir. Henüz okul öncesi dönemdeki çocuklar, bilimsel süreç becerilerinden, tahmin yürütme, gözlem yapma, ölçme/hesaplama, karşılaştırma yapma, sınıflandırma/kategori oluşturma, veri toplama/veri kaydetme, iletişim kurma ve yorumlama becerilerini sıklıkla kullanır.

Provakatör çevre, mentor öğretmen ve keşfeden çocuk

Sağlıklı bir kentte yaşamaya devam etmek için nesilden nesile aktarılabacak, bilgi-deneyim ve farkındalığa ihtiyaç vardır. Çocuklar bu aktarım sürecinin kilit taşıdır. Günümüz çocukların teknoloji bağımlılığının getirdiği sanal dünya ve bunun sonucu tamamen yanılmış dünya algılarının düzelmesi, çevre bilinç ve sorumluluk duygusunun oluşturulması ve bunun sürdürülebilirliğinin sağlanması için, çocukların erken çocukluk yaşlarını doğayla etkileşim içinde geçirmeleri gerekmektedir. Bu anlamda “tohum” bu yolculuğun ilk adım taşı olacaktır.

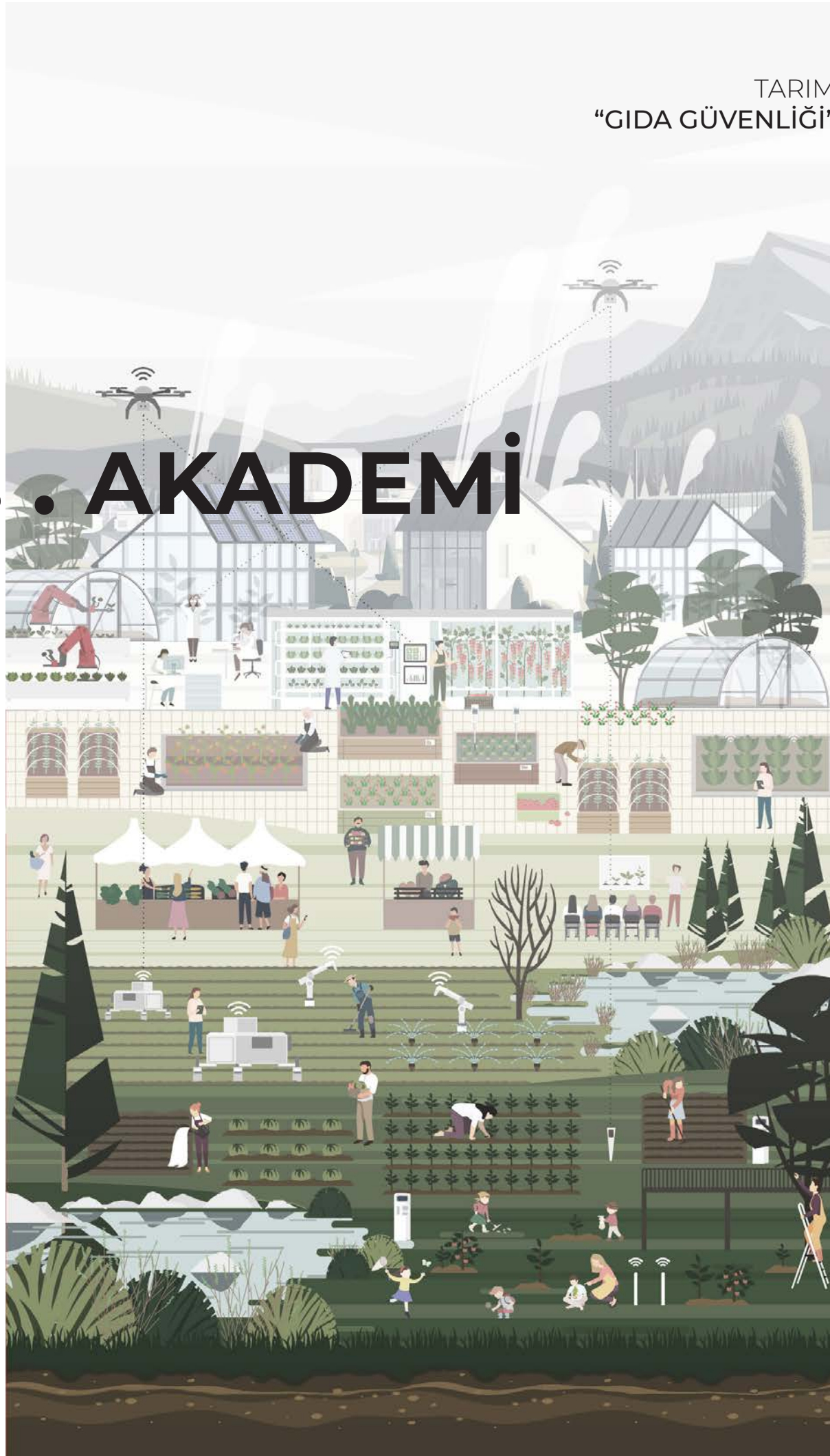
Meles Akademi

Meles AKADEMİ'nin bir belediye iştiraki olarak kurulduğu; ilkyapı çekirdeklerinin tohumlar olarak Meles Çayı boyunca inşa edildiği, üreteç alanlar ile bağ dokuların (sağlıklı çevre, üretken peyzaj, kültür ve sanat odakları, güvenli gıda-tarım alanları vb) sağlandığı, fab alanlar ile araştırma geliştirmelerin yapılacağı tüm bu sistem bileşenlerin çocuk ile başlangıç yapacağı, çocuğun Meles Çayı ile birlikte büyüyeceği bir AKADEMİ geleceği kurgulanmıştır. Bu, Meles'in başrolü çocuk ile paylaştığı bir ortak gelecek fikridir.

MELES . AKADEMİ

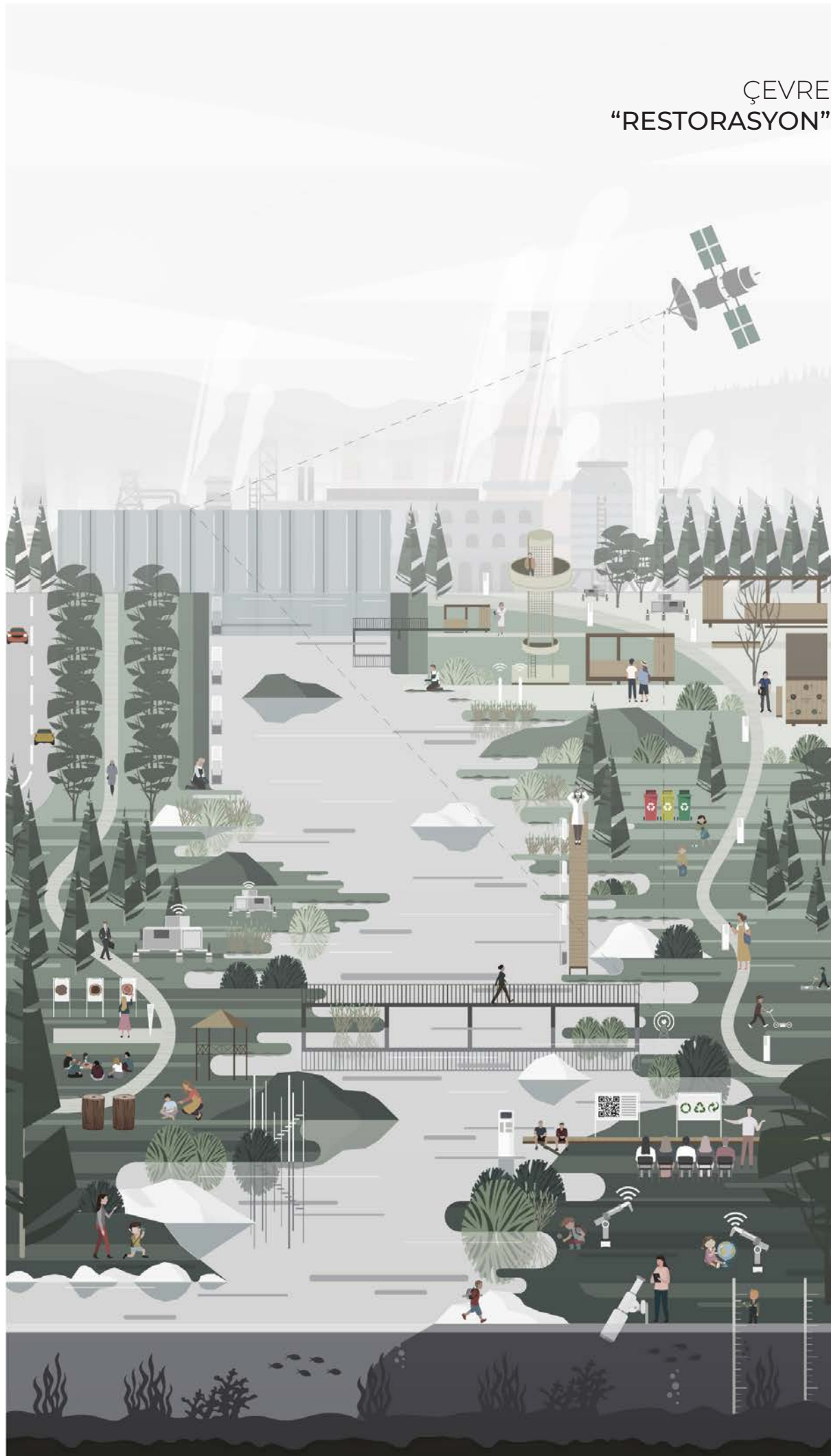
TARIM
“GIDA GÜVENLİĞİ”

KÜLTÜR SANAT
“SANATSAL DÖNÜŞÜM”

ÇEVRE “RESTORASYON”

SAĞLIK “REHABİLİTASYON”

İklim değişikliği ve artan nüfusun kırdan kente göçü ile kentleşmenin hız kazanması kentlerde gıda sorununa neden olacak ve gıda güvenliği konusunda eyleme geçmek bu aşamada kilit önem taşıyacaktır. Meles Akademi, çocuğu merkeze alırken aynı zamanda en temel ihtiyaçları (gıda, sağlıklı çevre, kültür & sanat vb.) odağa alan çok yönlü bir model geliştirir.

Tohum birimlerinde doğayı, kendini ve beraberinde çevresini keşfe başlayan çocuk, ilgi odaklarını merak ve yönelimlerini farkederek üretç alanlarda bu eğilimlere yönelecektir. Mahalle çeperlerinde yer alan Meles üzerindeki tohum birimlerine giden çocuklar ile kentsel adaletsizlik sosyal eşitliğin sağlanması ve fiziksel çevrenin iyileşmesi ile kapanmaya başlayacaktır. Tohum birimler aynı zamanda çocuk mahalle kulüpleri ile de desteklenecektir. Oyunlaştırılmış bir çevre kurgusu çocuğun yaratıcılığı nı geliştirecek ve etkileşimli bir çevrede birlikte olma, paylaşma ve birbirinden öğrenme süreçleri doğal bir gelişim döngüsüne girecektir.

MELES . AKADEMİ

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

“GIDA GÜVENLİĞİ” KENT TARIMI - GIDA ORMANI

FAB-TARIM

Kentin sağlıklı ve güvenilir gıda ihtiyacını karşılayan alanlardan biri burası. “dalından” satış alanları, seraları, ve ana AR-GE merkezi ile sürekli veri aktarımı halinde olan uydu lab.ları ile son teknoloji ürünü bir tesis. Burada dronelar ile yönetilen farm robotics ler deneniyor. Verim analizleri yapılıyor. Tohumdan yetişen fussyologlar artık nitelikli birer bilim insanı olarak kendi kendine yetebilen bir şehir olmuş İzmir’e gıda ihracatı ile refah seviyesini yükseltmekteler. Sürekli bir devinim ve değişim var burada. Daha iyisine daha verimlisine yönelik bitmek bilmez bir uğraş. Çünkü bu şekilde yetiştirler ve burada kalmayı seçtiler. Olanla yetinmek gibi bir alışkanlıkları yok. Meles.Akademi ile önerilen kalkınma ve aydınlanma vizyonunun bir bölümü bu sadece.

ÜRETEÇ

Tohumlarda yetişmiş teknoloji ve tarımla içiçe büyümüş gençler toprağı ve üretimi hiç bir kuşağın anlamadığı kadar iyi anlıyorlar. Yer ile temasları samimi ve üst düzeyde. Denemeye devam ediyorlar. Akıllarına gelen yeni fikirleri üretmekte öyle serbestler ki... Tohum birimleri ile mekansal yakınlıkları düşey eğitimi mümkün kılıyor.

TOHUM

Toprağı dokunarak, gözlemleyerek ve farkederek gelişen çocuklar, bu kalkınma ve aydınlanma modelinin en önemli unsuru fusiologlar...

Deneyerek ve yanılarak öğreniyorlar. 4.0 teknolojileri ile donatılmış bu alanda teknolojiyi doğal bir uzuvları olarak kullanıyorlar. Yedikleri yemeğın içtikleri suyun nereden geldiğini öğreniyorlar. Burada özgür hareket alanı var. Öğretmenleri yok yönlendiricileri ve gözetmenleri var. Esas öğretmenleri ise doğa ve Meles ile gelen kadim bilgi üretim geleneğı. ise doğa ve Meles ile gelen kadim bilgi üretim geleneğı.

KENTSEL BELLEK

KÜLTÜR SANAT “SANATSAL DÖNÜŞÜM”

FAB SANAT

Burada, Kızılçullu Su Kemerleri’nin gölgesindeyiz. Tarihsel süreklilik içinde geçmiş ve gelecek ile kurduğumuz ilişki son derece kuvvetli. Roma Kemerleri ile Antik Çağ öncesi medeniyeti var eden Meles Çayı’nın birlikteliğı eşi bulunmaz bir kültür - sanat ortamını hazırlıyor. Hemen yanınızda genç Cumhuriyetin benzersiz aydınlanma hareketi Kızılçullu Köy Enstitüsü’nün anıları ve köyde keman çalan gençleri... Kentlinin bir sanatsal ya da kültürel aktiviteye kolaylıkla ve çaba sarfetmeden (effortless) ulaşabilmesi, kültür ve sanatın gündelik hayatın genetik koduna işlenebilmesi için en önemli şarttır. Meles çayı, kat ettiğı bu yolda açık hava amfileri, sergi alanları, gözlem kuleleri, heykeller, foto spotları, pavillionları ile bu bağlamda eşsiz bir fırsat sunuyor.

ÜRETEÇ

“Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir.” Burada hayal ettiğimiz dünya sanatın gündelik hayatın son derece içinde ve kolay erişilebilir olduğu bir dünya. Eliyle yaparak (handarbeit) üreten çocuklar, kültür sanat faaliyetleri içindeki bu ortamda büyüyüp birer genç birey olarak topluma karışıyorlar. Özgür düşünce ve yaratıcı süreçlerini pekiştirmek için Meles ile beslenen kültür ve sanat alanlarıyla dolu bu alanlar artık bir mekansal standarttır.

TOHUM

Merak etme ve yaparak öğrenme. Okul öncesi çocukların akıl malzemeleri (intelligence materials) kullanarak tahmin yürütme, gözlem yapma, ölçme hesaplama, iletişim kurma ve yorumlama becerilerinin yetkin bir şekilde geliştirildiğı bir ortam burası. Montessori ve Reggio Emilia yaklaşımlarının yeniden yorumlanarak, fazlaca sanat atölyeleri, soyut sanat objeleri, pavillionlar, geçici strüktürler ile çocuklar nitelikli bir sanat çevresinde gelişiyorlar. Burada özgür hareket alanı var. Öğretmenleri yok yönlendiricileri ve gözetmenleri var. Esas öğretmenleri ise doğa ve Meles ile gelen kadim bilgi üretim geleneğı.

KENTSEL ADALET

ÇEVRE

“SOSYAL REHABİLİTASYON”

FAB ÇEVRE

Meles Çayı'na eklemlenen Çevre - Farkındalık tesislerinden birindeyiz. Bu alan tohumu ve üreteçiyle birlikte aslında toplumun tüm fertlerini kapsayan bir alan. Bu alanda her yaştan insanın veri okuyabileceği ve bu bilgiye erişebileceği alanlar var. Kirlilik ölçümleri yapan çubuklar, su yükselmelerinin hesaplandığı alanlar, QR kodları, bilgilendirme panoları, bölgesel analizlerin ana AR-GE merkezi ile paylaşıldığı veri aktarım noktaları, GPR ile yüzey taraması ile birlikte kalkınma ve aydınlanma öznesi olan Meles Çayı'nın güçlü ve nitelikli bir kentsel ve ekolojik omurga olma özelliği korunuyor.

ÜRETEÇ

Çevre farkındılığı ile büyüyen çocuklar temiz çevre, küresel ısınma, ortak yaşam hakkı konularında derin hassasiyete sahip bireyler olurlar. Dökümantasyon ve kuşaklar arası bilgi aktarımı dolayısıyla toplumsal kaynaşma ve nitelikli iletişim ön planda. Çevresel duyarlılığı yüksek gençler sorumluluk bilinciyle teknolojik spotlarda haritalama, araştırma, okuma ve ölçüm yapıyorlar, verileri cep telefonlarından takip ediyorlar.

TOHUM

Merak, Tohum'da yetişen çocukların en önemli özelliği. Burada tek doğru yok. Farklı neden sonuç ilişkileri ile örülü dokular (pattern) var. Üçüncü öğretmen olarak kabul edilen, sürekli merak etmeye teşvik eden provokatör bir ortam var ki bu da ÇEVRE.

Merakla birlikte yanlışlanabilir deneyler başlıyor. Ki buda Karl Popper'in bilim tanımının ta kendisi. Çevresel verilerin farkındalığıyla büyüyen doğa bilginlerinden oluşan bir toplumun çevre kirliliğine sebebiyet vermesi düşünülemez.

ÇEVRESEL İYİLEŞME

SAĞLIK

“REKREASYON/OYUN/REHABİLİTASYON”

FAB SAĞLIK

Su yaşamın kaynağı, medeniyetin varlığının temelidir. Temiz ve aktif bir su yolu, sağlıklı çevre, sağlıklı insan ve dolayısıyla sağlıklı kentleri var eder. Meles Çayı İzmir'in en önemli ekolojik omurgası olarak kent sağlığı konusunda son derece önemli bir aktördür. Meles Akademi'nin ortaya koyduğu aydınlanma ve kalkınma vizyonunun en önemli girdisi sağlıklı bireylerdir. Ana hedefin sağlıklı bireylerden oluşan sağlıklı bir topluma ulaşmak olduğu bu çevrede, bireylerin bedensel, ruhsal, mental ve sosyal anlamda tam bir iyilik halinde olmaları asıl hedeftir. Doğayla temas halinde ondan ilham alan bireyler, tarladan topladığı bitki çayını hafif strüktürüyle mekan tarifleyen kafede kendi demleyip içebiliyor, aromaterapötik bahçelerde gezip kokularla sakinleyebiliyor. Meditasyon yapıp doğayla birleşebiliyor.

Sağlık kültürü ile büyüyen bu gençler artık yerin tadını çıkarmasını bilen yurttaşlar oluyorlar.

ÜRETEÇ

Sağlıklı birey- sağlıklı çevre - sağlıklı kent kavramının standart hale geldiği bir yer burası. Burada sağlık her birey için farklı anlamda. Doğayı deneyimleyerek öğrenen çocukların çevre farkındalıkları yükseldiği gibi kendileri ile ilgili farkındalıkları da bir hayli yüksek. Onlar için ağaçlar arında yürümek, hayat veren Meles Çayı üzerinden meditasyon yapmak bir ihtiyaç. Sağlıklı yaşam gıdası, çevresi, düşünsel boyuru ile İzmir'in gençlerinin artık hayat standardı.

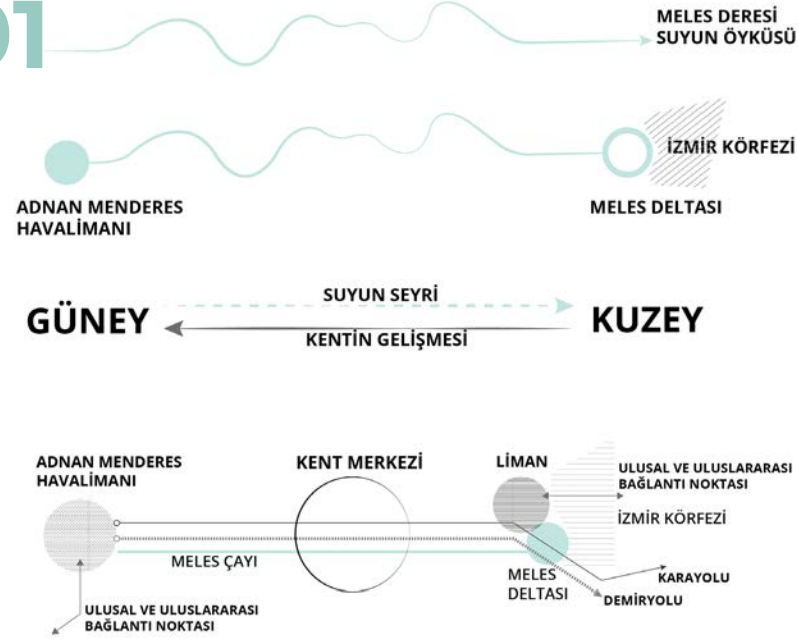
TOHUM

Çocukların sağlıklı gelişimi için sosyal ve fiziksel çevre koşulları büyük önem taşımaktadır. Bireylerin ileride sağlıklı birer erişkin olmaları, onlara sunulan sosyal ve fiziksel çevre koşullarının niteliğinin iyileştirilmesiyle mümkündür. Dış mekan tasarımı, bu noktada çocuğu yönlendirir, gelişimine katkı sunar. Çocuk bedensel hareket gelişimini doğayla içiçe bir ortamda güçlendirir, koşar, spor yapar, kamp kurar, sağlıklı beslenir. Ruhen ve bedenen kendini sağlıklı hisseden çocuk, üretken bir erişkin olarak yaşadığı çevreyi de dönüştürür.

b

IDEA . İLİŞKİLER

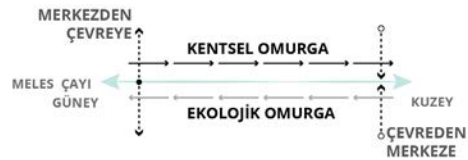
01

Meles çayı üzerinden, SUYUN SEYRİ (EKOLOJİK OMURGA) ve KENTİN GELİŞİMİ (KENTSEL OMURGA) yaşanmaktadır.

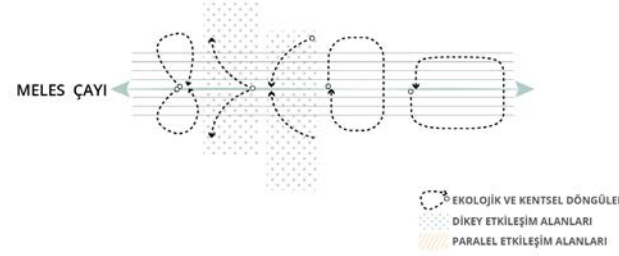
Proje çalışması 2 omurganın birlikte işleyerek, hem dikey doğrultuda Meles Çayı ve çevresinin toparlayıcı olarak ekolojik ve kentsel kaynaklı sorunları/olanakları meles çayı doğrultusunda etkileşim halinde olmasının sağlanması; hem de çayın 2 yakasındaki bölümleri birbirleriyle ilişkilendirmesi söz konusudur.

Meles Çayı ve çevresi ilişkileri ve dokusu(çay boyunca) ile farklı bölgeleri oluşturur.

02

Meles Çayı boyunca, hem çaya paralel hem de dik etkileşimler bulunması değişik tipte EKOLOJİK ve KENTSEL (SOSYO-KÜLTÜREL ve EKONOMİK) DÖNGÜLERİN meles çayı üzerinden devamını gerektirmektedir.

Çeşitli tipte döngüler olması

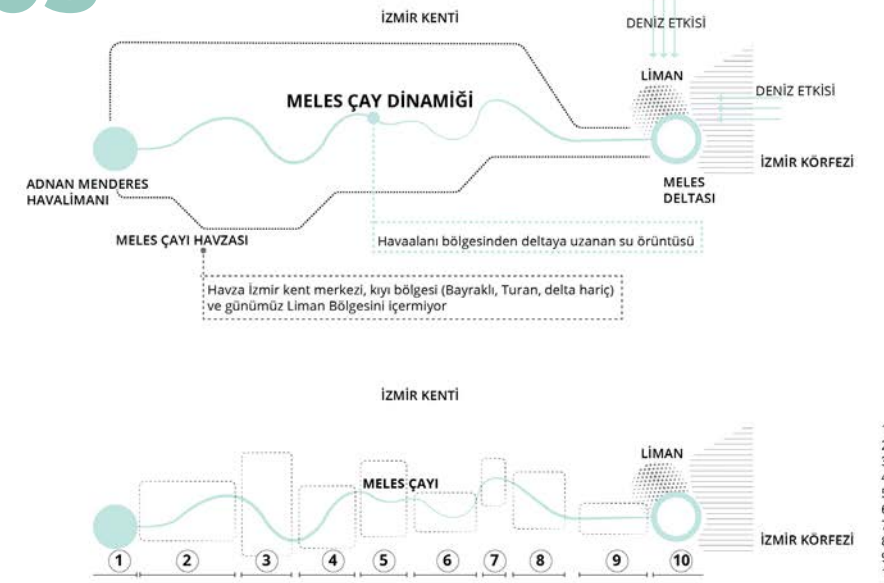
- Meles çayının farklı bağlamlarda (Havalimanı, Gaziemir, Kadifekale,Hilal, Halkapınar, Delta, İzmir körfezi.. vs. gibi) olmasından ve kent ile kurdukları değişik ilişkilerden (Beyaz Evler ve çevresi; Çaldıran Mah-Kadifekale-Agora-Ballıkuyu-Kemeraltı-Konak, Merkez; Halkapınar Su İstasyonu- Arap Deresi-Halkapınar bölgesi-Delta ..vs. gibi)) kaynaklanmaktadır.

Meles boyunca doğrusal (paralel), dikey ve döngüsel ekolojik ve kentsel kurgular ve bütün bunların oluşturduğu ekolojik ve kentsel ilişki ağları kurulması gerekir

MELES ODAKLI /

03

* DAYANIKLI, DİRENÇLİ, ESNEK, UYUMLU(ADAPTİF), KENDİ KENDİNE ONARIM

Bütüncül sistem Meles Çayı boyunca enine ve (Meles Çayı odağında) döngüler oluşturarak;

- Çay ve kent ilişkileri matrisi kurgulayacak,
- Ekolojik ve kentsel konuları kapsayan omurga (ve yan dallar) oluşturacak,
- Yeni bir kentleşme kurgusu tanımlayacak

YAKLAŞIM /

MELES ÇAYI → EKOLOJİK OMURGA
KENTSEL OMURGA

04

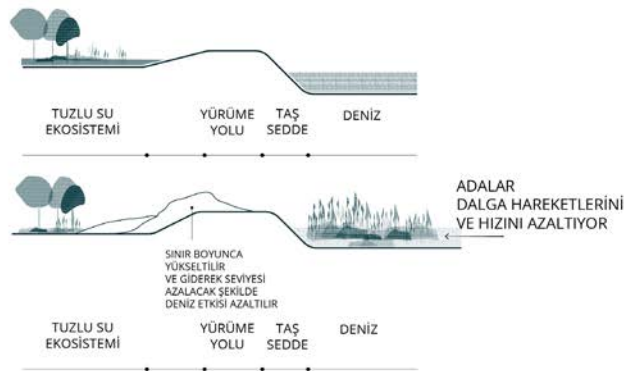
AKDENİZ KİYİ ŞEHİRİ OLARAK
İZMİR VE MELES ÇAYI İLİŞKİSİ

MELES ÇAYININ (HAVZA ÖLÇEĞİNDE VE SU DİNAMİĞİ UYARINCA)
EKOLOJİK OMURGA OLUŞTURMASI
YENİ KENTLEŞME YAKLAŞIMI

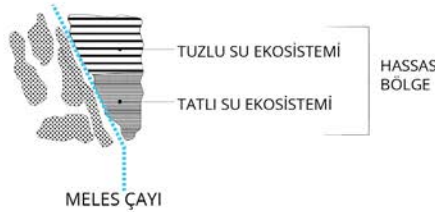
ÇALIŞMANIN AŞAMALARI

- 1 ÇAY/SU ODAKLI YAKLAŞIM
 - 2 DENİZ ODAKLI YAKLAŞIM
 - 3 TARİH ODAKLI YAKLAŞIM
 - 4 FİZİKSEL VE SOSYOEKONOMİK YAKLAŞIM
 - 5 ULAŞIM
- MELES ÇAYINI HAVZA BOYUTUNDA EKOLOJİK OMURGA OLARAK TANIMLAMA SU DİNAMİĞİ/ AKIŞKANLIĞI KIRILIK GİBİ SORUNLAR, ÇAY VE İLİŞKİLİ OLDUĞU ÇEVRESİ (RIPARIAN ZONE) ETKİLEŞİMİ
İZMİR KÖRFEZİ - DELTA (LİMAN-BAYRAKLI) ETKİLEŞİMİ
- TEPEKULE (ANTİK SMYRNA) - DELTA - ÇAY - KADİFEKALE İLİŞKİSİ
- İZMİR KENT YERLEŞİMİ VE ART ALAN İLİŞKİSİ
- HAVAALANI - DELTA ARASI ULAŞIM (KARAYOLU, DEMİRYOLU, BİSİKLET,YAYA)

ADA SİSTEMİ

- ESNEK: DENİZ DALGA ETKİSİNİ SERT BİR ŞEKİLDE KIRMAYA ÇALIŞMAK YERİNE DALGA HAREKETİNİN ETKİSİ ADALAR SİSTEMİ (YÜKSELTİLMİŞ KADEMELİ ŞEKİLDE) SAYESİNDE AŞAMALI OLARAK
- UYUMLU (ADAPTİF): DENİZİN DALGANIN HAREKETİNE GÖRE KESİT GELİŞTİRMEK
- KENDİ KENDİNE ONARMA: ADALARIN VE HABİTATLARIN DENİZ ETKİSİYLE TAHRİP OLMASINA KARŞIN YÜKSEK REJENERASYON YETENEĞİ SAYESİNDE KENDİNİ ONARARAK

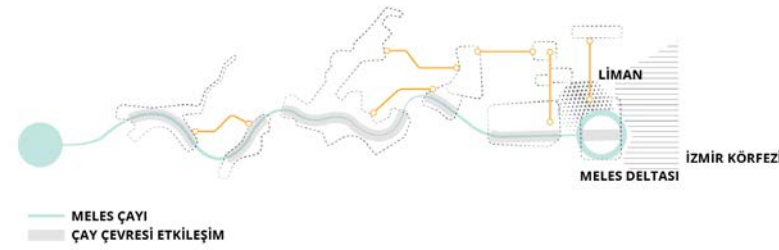

05

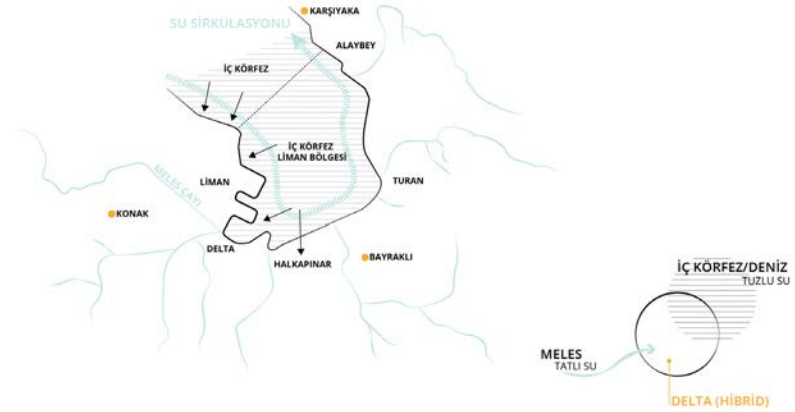
RESILIENT TOPLUM

ÖRNEK: GECEKONDU BÖLGESİ

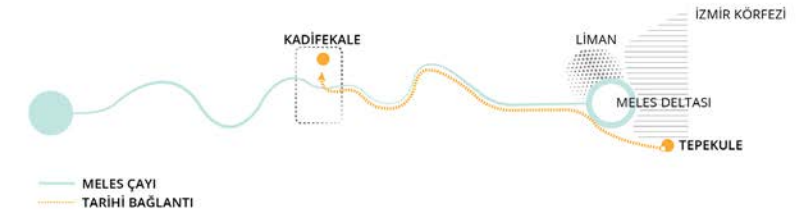
- DİRENÇ/DAYANIKLILIK: İŞ VE ÜRETİM OLANAKLARI GELİŞTİRİLEREK MELES ÇAYI BOYUNCA VE DÖNÜŞÜM BÖLGELERİNDE SOSYO-EKONOMİK KOŞULLARA KARŞI DAYANIMLARINI/DİRENÇLERİNİ ARTIRMA
- ESNEK: BÖLGELERDE KENTLEŞME OLGUSUNA VE EKONOMİK BOZULMALARA KARŞI ESNEK YAPIDA OLABİLME
- UYUMLU (ADAPTİF): KENTSEL YAŞAM KOŞULLARININ SAĞLANMASI DURUMUNDA KENTSEL YAŞAMA VE KENTLİ VATANDAŞ OLMAYA UYUM SAĞLAMA
- KENDİ KENDİNE ONARMA: DÖNGÜSEL EKONOMİK UYGULAMALARA UYUM SAĞLAMA VE BÖYLELİKLE SOSYO-EKONOMİK BOZULMALARA KARŞI KENDİNİ PROGRAMLAMA/ONARMA

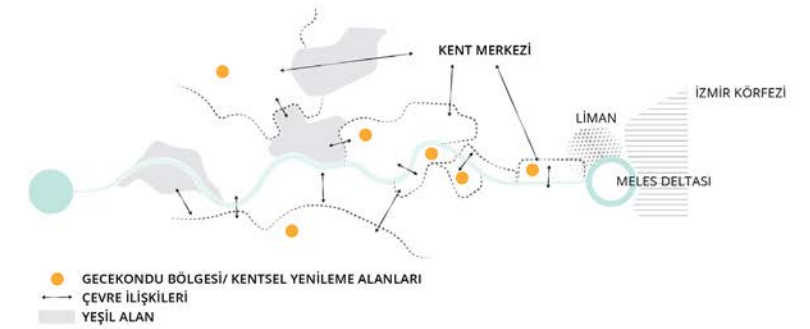
Suyun yatağında dinamiği, jeomorfoloji, arazi kullanımları gibi ana faktörlere bağlı olarak (peyzajların tanımlanması) çayın çevresi ve kente ilişkisi kurularak Meles odaklı ekolojik ve kentsel omurgalar (matris) kurgulama

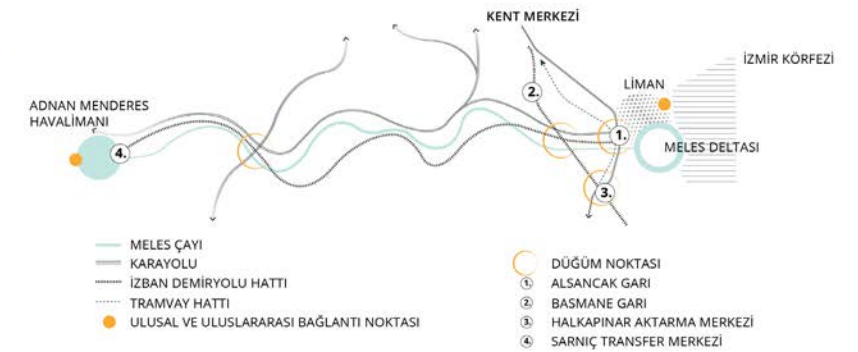
06

Kıyı ve Meles Çayı üzerinden Tepekule-Kadifekale tarihi bağlantısının kurgulanması

MEVCUT VE ÖNGÖRÜLEN ULAŞIM TİPLERİNİN MELES ÇAYI İLE İLİŞKİLERİ

C

BAKI . OKUMA

ALAN OKUMASI VE STRATEJİ GELİŞİMİ

Üst Ölçek Kapsamı		Suyun Kontrolü		Flora ve Fauna		Tarih ve Kültür Turizmi		Kentsel Planlar	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dere Zonlara Ayrılması ve haritalanması	Ulaşım vb bütüncül Senaryolar Geliştirmesi	Dere Taşkın ve mevsim Debileri Hesaplaması	Suyla ilişkili ıslah ve iyileştirme stratejisi	Alanın doğal sahipleri ve ihtiyaçları	Flora ve Fauna devamlılığı sağlanması ve korunması	Alanın önemli mitolojik geçmişinin araştırılması	Tarihsel verilerin mekansallaşarak görünür kılınması	İssızlık sebebiyle tehlikeli olan ve deprem sebebiyle riskli olan alanların araştırılması	Uzun dönem deprem stratejileri ve rekreasyon alanlarının entegrasyonu
-TESPİT-	-STRATEJİ-	-TESPİT-	-STRATEJİ-	-TESPİT-	-STRATEJİ-	-TESPİT-	-STRATEJİ-	-TESPİT-	-STRATEJİ-

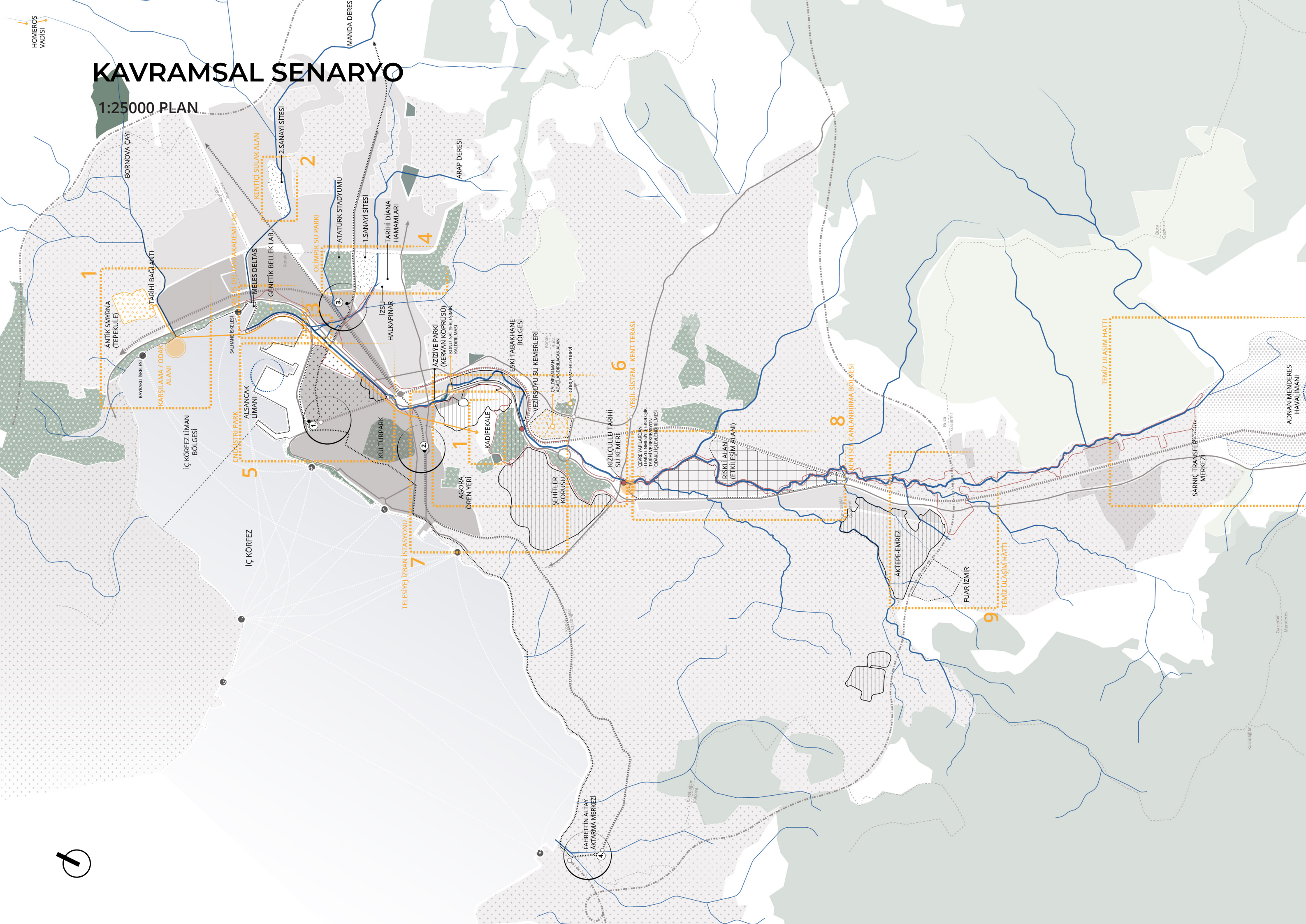
ALANI ANLAMA VE ALAN OKUMASI

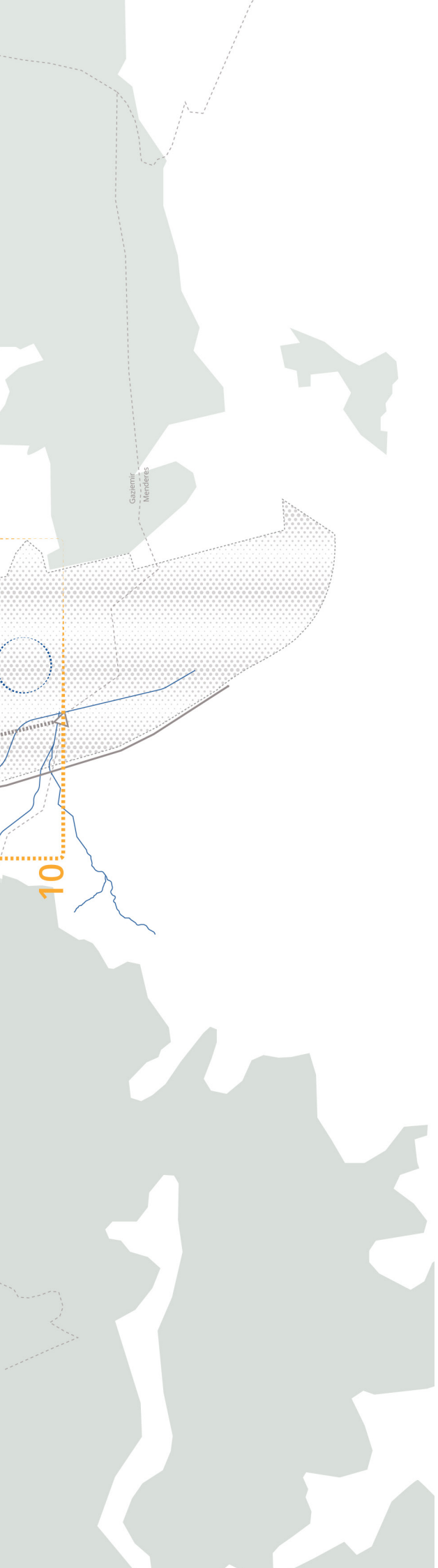
GÖZLEM VE ANALİZE DAYALI DOKU MATRİSİ

ODAK NOKTALARI	KONUM/GEZİ ROTASI	DERE KESİTİNDE GENİŞLİK	KENAR KIYI SET ŞEKLİ	MEVCUT BİTKİ VARLIĞI	MECVUT HAYVAN VARLIĞI	ARAZİ YAPISI	ÇEVRESİ İLE İLİŞKİSİ	SU VARLIĞI	ÇEVRE SORUNLARI	ULAŞIM	KOKU	SES	ALGI/HİS
İBB MAKİNE İKMAL	HAVAALANI	GENİŞ YÜZEY 5-6M DERİNLİK MEVCUT	DERE TABANI BETON KAPLI	Cupressus sempervirens 'Horizontalis' / Eucalyptus/ Söğüt	–	DERENİN HAVAALANINA BAKAN YÖNÜ ORMANLIK/ DİĞER YÖNÜ İSE DÜZ VE GENİŞ BİR YÜZEY	ASKERİ ALAN SINIRI / HAVAANLANI KENARI	SU VAR	SU KİRLİLİĞİ	KARAYOLU/ TREN YOLU/HAVAALANI	–	SU SESİ	HAVAALANI YÖNÜ (KAPALILIK) DİĞER YÖN İSE AÇIKLIK HİSSİ
1. ODAK ALAN BEYAZ EVLER	BEYAZ EVLER	İZLENEMEDİ	İZLENEMEDİ	Cupressus sempervirens, Olea europaea, Çayırılar	KEÇİ-KOYUN-AĞIL	İki YÜKSELTİ ARASINDA MINİK BİR OVA	AVM YAKINI/ TOPLU KONUT	SU GÖRÜLMEDİ	KAÇAK YAPILAR/ KENTSEL ADALET SORGUSU	KARAYOLU/ TREN YOLU	–	KUŞ SESİ KOYUN SESİ	KONUT VE AVM ARASINDA KALAN GENİŞ YEŞİL ALAN / TARIMSAL ÜRETİM İZLERİ
RİSKLİ ALAN	İNÖNÜ MAH. 4.NOKTA	SU YÜZEYİ DAR	DERE TABANI BETON KAPLI	–	–	EĞİMLİ ARAZİ	GECEKONDULAŞMA VAR	SU VAR	GECEKONDU/ ÇÖP KİRLİLİĞİ	KARAYOLU	LAĞIM KOKUSU	–	SIKIŞMA HİSSİ
	İNÖNÜ MAH/ 5.NOKTA	GENİŞLİĞİNİ KORUYAN SU YÜZEYİ	DERE TABANI BETON KAPLI / TAŞ DUVAR İLE ÇEVİRİLİ/ DERE SINIRINA KADAR GECEKONDULAR GELMİŞ	Olea europaea, Morus sp., Punica granatum	–	EĞİMLİ ARAZİ	DÜZENSİZ KENT İÇİNDE KALMIŞ DERE	SU VAR	ÇARPIK KENTLEŞME(GECEKONDU, DEPO, İŞYERİ)	KARAYOLU	LAĞIM KOKUSU	İŞ MAKİNASI SESİ HİNDİ SESİ	YAPILARIN ARASINDA SIKIŞMIŞ AKARSU
	SEYHAN MAH/ 8.NOKTA	YER YER DARALIP GENİŞLEYEN SU YÜZEYİ	DERE TABANI BETON KAPLI/ DERE SINIRINA KADAR GECEKONDULAR GELMİŞ	YER YER AĞAÇ YOĞUNLUKLARI GÖRÜLSEDE KENTLEŞME ,KİRLİLİK NEDENİ İLE TAHRİP EDİLMİŞ (KORUNMAMIŞ)	–	YOĞUN KENT DOKUSU	YOL SUYU DEREYE VERİLMİŞ/ BETON ŞEVLER	SU VAR	SANAYİ BÖLGESİ/ YOĞUN İŞ YERLERİ	KARAYOLU	BOYA/TİNER KOKUSU	’OĞUN İŞ MAKİNASI SES	KİRLİLİK/ DOĞANIN BETON YÜZEYLER ARASINDA KALMASI
	AŞIK VEYSEL MAH/ 9.NOKTA	YER YER DARALIP GENİŞLEYEN SU YÜZEYİ	DERE TABANI BETON KAPLI	–	–	YOĞUN KENT DOKUSU	SANAYİ BÖLGESİ	SU AZ	SANAYİ BÖLGESİ/ YOĞUN İŞ YERLERİ / GECEKONDU	KARAYOLU	KİMYASAL KOKUSU	İŞ MAKİNASI SESİ	DERE DUVARLARINA BİNALARIN İNŞA EDİLMİŞ OLMASI YOĞUN KİRLİLİK
	OSMAN AKSÜNER MAH/ 11. NOKTA	DERE GEÇİŞİ GENİŞLEDİ	DERE TABANI BETON KAPLI/ YAN YÜZLER TAŞ DUVAR	YOĞUN AĞAÇ DOKUSU	–	YOĞUN KENT DOKUSU ARASINDA KORUNMUŞ YEŞİL ALAN	AKARSU KONUT VE İŞ YERLERİ ARASINDA KALMIŞ (BİTKİSEL ADA ÇOK GÜZEL)	SU ÇOK	SANAYİ BÖLGESİ	KARAYOLU	LAĞIM KOKUSU	–	ŞAŞIRTICI SÜPRİZ BİR ALAN /KORUNAN YEŞİL ALAN VE SUYUN BULUŞMASI SAHİL KİYISINI ANDIRMASI (YOĞUN KİRLİLİĞİ YOK SAYARSAK)
2. ODAK ALAN PARADİSO	PARADİSO	GENİŞLEYEN SU YÜZEYİ	DİK YAMAÇ / DOĞAL EĞİMLİ TOPOĞRAFYA	Cupressus sempervirens, çayır dokusu	–	ETKİLİ KAYALAR VE KAYAÇ DOKUSU/ KORUNMUŞ BİTKİ VARLIĞI/ İHTİŞAMLİ TARİHİ SU KEMERLERİNİN İKİ VADİYİ BİRLEŞTİREN YAPISI	NATO’YA SINIR/ DOĞALLIĞINI KORUYABILMIŞ BÖLGE	SU ÇOK	KISIM KISIM GECEKONDU/ TARİHİ YAPININ DİBİNDEN KARAYOLUNUN GEÇİRİLMESİ TALİHSİZLİĞİ	KARAYOLU	–	SU SESİ	DERENİN DOĞAL VE TARİHİ GÜZELLİKLERİYLE BULUŞMA NOKTASI/TARİHİN VURGULANMASI PAPATYALAR VE KUZEYE DOĞRU BAKTIĞIMIZDA KÖPRÜLERİN ÜZERİNDEN DERİNLİĞİN HİSSEDİLMESİ
3. ODAK ALAN ŞEHİTLER KORUSU	ŞEHİTLER KORUSU	–	–	Olea europaea	–	KAYMA BÖLGESİ OLMASI NEDENİ İLE YENİ AĞAÇLANDIRILMIŞ DİK YAMAÇ	YOĞUN TRAFİK	SU GÖRÜLEMİYOR (SUDAN UZAKTA VE YÜKSEKTEYİZ)	YAYA VE TAŞIT ULAŞIMI BU ALANA NASIL SAĞLANIR?	KARAYOLU	BAHAR KOKUSU	TRAFİK GÜRÜLTÜSÜ	MANZARA NOKTASI / 180 DERECELİK GENİŞ BİR AÇI
4. ODAK ALAN KADİFEKALE	KADİFEKALE	–	–	Yetişkin olarak taşınarak getirilmiş/ Olea europaea	–	YÜKSEK KOTLU ARAZİ/ DİK ŞEV	KALE KALINTILARI YER ALIYOR/ ATATÜRK BÜSTÜ VE GENİŞ PERSPEKTİFLİ MANZARA NOKTASI	SU VAR	FARKLI SOSYOKÜLTÜREL YAPI/ ÇARPIK KENTLEŞME	KARAYOLU	KÖTÜ KOKU	–	MANZARA NOKTASI / SOSYOKÜLTÜREL YAPI DÜŞÜNDÜRÜCÜ
	MASK ÖNÜ	DARALAN SU YÜZEYİ	DERE KENARI YOLLAR İLE ÇEVİRİLİ / YAN YÜZLER BETON TAŞ DUVARLAR	Pinus pinea, Salix sp.	–	KONUT DOKUSU	DERE İLE GECEKONDULAR ARASINA YOL GİRMİŞ/ GENİŞ AÇIK DÜZLÜKLERE SAHİP	SU VAR	FARKLI SOSYOKÜLTÜREL YAPI	KARAYOLU/ TREN YOLU	KÖTÜ KOKU	–	ATATÜRK MASKINA YAKIN BİR BÖLGE / DÜZ VE DÜZE YAKIN YERLEŞİM YERLERİ
5. ODAK ALAN ESKİ TABAKHANE BÖLGESİ	ESKİ TABAKHANE BÖLGESİ	GENİŞLİĞİNİ KORUYAN SU YÜZEYİ	DERENİN İKİ KENARI TAŞ DUVARLAR İLE TUTUNMUŞ/ YOLUN KİYISINDAKİ DUVARIN ÜSTÜ TOPRAK KOTLARI DUVARI GEÇMİŞ DURUMDA/	Ebegümedci, Arundo donax	–	DÜZE YAKIN TOPOGRAFYA	DERENİN SINIRLAYICI ETKİ YARATMASI /KARAYOLUNA ÇOK YAKIN DERENİN KENARINDA KARŞILAŞTIĞIMIZ SINIRLI SAYIDAKİ DÜZ VE TANIMSIZ ALAN	SU VAR	DERE KİYISI GECEKONDULAŞMA	KARAYOLU/ TREN YOLU	KÖTÜ KOKU	–	REKREATİF KULLANIMLAR İÇİN ÇOK UYGUN BİR MEKAN SU İLE YEŞİL ALAN İLİŞKİSİ KOLAY KURULABİLİR
6. ODAK ALAN AZİZİYE PARKI	AZİZİYE PARKI	GENİŞLİĞİNİ KORUYAN SU YÜZEYİ	DERENİN EN DERİN OLDUĞU BÖLGE	Pinus pinea	–	KENT DOKUSU	SU YÜKSELDİĞİNDE SULAR ALTINDA KALDIĞI GÖRÜLEN BÖLGE	SU VAR	YOĞUN KENT DOKUSU	KARAYOLU/ TREN YOLU	KÖTÜ KOKU	TRAFİK GÜRÜLTÜSÜ	AZİZİYE PARKI VARLIĞI /KORİDÖR BAĞLANTILARININ SAĞLANABİLECEĞİ YEŞİL ALAN VARLIĞI
7. ODAK ALAN HİLAL	EGE MAHALLESİ	GENİŞLİĞİNİ KORUYAN SU YÜZEYİ	KONUTLAR DEREYE YAKIN/ YÜKSEK DUVARLAR	Cupressus sempervirens, Pinus pinea, Eucalyptus	–	KENT DOKUSU	DEMİR YOLU DEREYİ BÖLÜYÖR	SU VAR	KENTLEŞME/ KENT İÇİNDE SIKIŞMIŞ TARİHİ DOKU	KARAYOLU/ TREN YOLU	KÖTÜ KOKU	TRAFİK GÜRÜLTÜSÜ	ENDÜSTRİYEL YAPILAR VE ULAŞIM AKSLARININ KESİŞME NOKTASI/ TARİHİ DOKUNUN KORUNMASI GEREKLİLİĞİ
8. ODAK ALAN SÜMER BANK	SÜMERBANK	GENİŞLİĞİNİ KORUYAN SU YÜZEYİ	KONUTLAR DEREYE YAKIN/ YÜKSEK DUVARLAR	–	–	KENT DOKUSU	ULAŞIM AĞLARININ KESİŞİM BÖLGESİ/ İŞ MERKEZLERİ/ DERENİN SULAK ALAN İLE BİRLEŞME BÖLGESİ	SU VAR	FARKLI SOSYOKÜLTÜREL YAPI ÇEŞİTLİLİĞİ	KARAYOLU/ TREN YOLU	KÖTÜ KOKU	TRAFİK GÜRÜLTÜSÜ	KENT MERKEZİ YOĞUNLUĞU
9. ODAK ALAN MELES DELTASI	MELES DELTASI	DERENİN DENİZ İLE BULUŞTUĞU ALAN /GENİŞLEYEN SU YÜZEYİ	SUYUN KIYI İLE HERHANGİ BİR SETLEME OLMADAN BULUŞTUĞU NOKTA	Saz grubu bitkiler/ Tatlı su tuzlu su ekosistemi	64 TÜR KUŞ VARLIĞI	SULAK ALAN	LİMAN BÖLGESİNE VE İŞ MERKEZLERİ YAKININDA	SU VAR	ÇEVRESİNDEKİ YÜKSEK YAPILAR NEDENİ İLE TEHTİD ALTINDA/ MELES KİRLİLİĞİ	KARAYOLU	–	–	EŞSİZ GÜZELLİK/ SULAK ALAN /ZENGİN KUŞ VARLIĞI

KAVRAMSAL SENARYO

1:25000 PLAN

ALAN SINIRI

MEVCUT DURUM

KENTSEL YERLEŞİK (MESKUN) ALANLAR

KENTSEL YENİLEME ALANLARI

ENDÜSTRİYEL MİRAS ALANLARI

ÇALIŞMA ALANLARI

MERKEZİ İŞ ALANLARI

2. VE 3. DERECE MERKEZLER

KONUT DIŞI KENTSEL ÇALIŞMA ALANLARI

AÇIK ALAN KULLANIMLARI

ORMAN ALANLARI

ASKERİ ALANLAR

MEZARLIKLAR

KENTSEL YEŞİL ALANLAR
(TABİAT PARKI, EKOLOJİ PARKI, FUAR, FESTİVAL ALANI)

ULAŞIM

1.DERECE KARAYOLU (ÇEVRE YOLU)

2.DERECE KARAYOLU

DEMİRYOLU-BANLIYO (İZBAN)

METRO HATTI

HAFİF RAYLI SİSTEM (TRAMVAY)

ULAŞIM ODAKLARI

DÜĞÜM NOKTALARI (TRANSFER MERKEZİ, AKTARMA İSTASYONLARI)

ULUSAL VE ULUSLARARASI BAĞLANTI NOKTALARI

1. ALSANCAK GARI

2. BASMANE GARI

3. HALKAPINAR AKTARMA İSTASYONU

4. FAHRETTİN ALTAY AKTARMA İSTASYONU

HAFİF RAYLI SİSTEM (TRAMVAY)

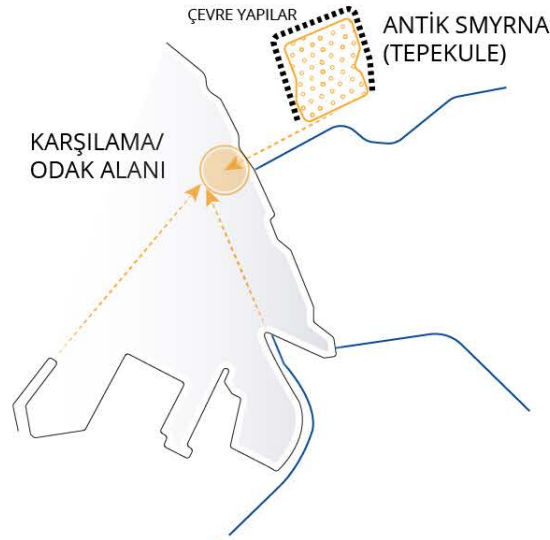
Körfez – Hava Alanı arasında uzanan Meles Çayında ve çevresinde mavi, yeşil ve gri altyapı birbirleriyle oluşturdukları değişik örüntülerle çay boyunca uzanmakta ve buna bağlı olarak çay – çevresi – kent/havza ilişkileri/ etkileşimi arazi yapısı ile birlikte farklı örüntü ve sosyo-ekolojik ilişkilerin varlığını getirmektedir. Burada “peyzaj altyapısı” mavi, yeşil ve gri altyapının birbirleriyle olan ilişkilerini aynı ortamda ele alınarak resilient peyzajlar ve toplumlar oluşturma kaygısı taşıyarak geliştirilmiştir.

Kentleşmenin akarsular üzerindeki hidrolojik etkisi anlamında en çok dikkat çeken başlıklar bozulan yüzey akışı (surface runoff) ve geçirgen olmayan yüzeylerdir (impervious surface). En küçük mahalle biriminden en büyük metro polislerine kadar tüm sürdürülebilir olmayan yerleşimler su dengesini bozmakta ve yüzeysel akışı artırmaktadır. Hızlı kentleşme ve nüfus artışına bağlı global iklim değişiklikleri, emici yüzeylerin azalması, akarsu koridorlarının siltasyona uğraması gibi sebepler su döngüsüne ve akarsu ekosistemine ciddi zararlar vermektedir.

Akarsuların yalnız atık su taşıyan bir altyapı elemanı olarak algılanarak beton kanallar içerisine alınması neticesinde akarsu – insan ilişkisi birbirinden kopmuştur. Kent çöküntü bölgelerine dönüşmüştür.

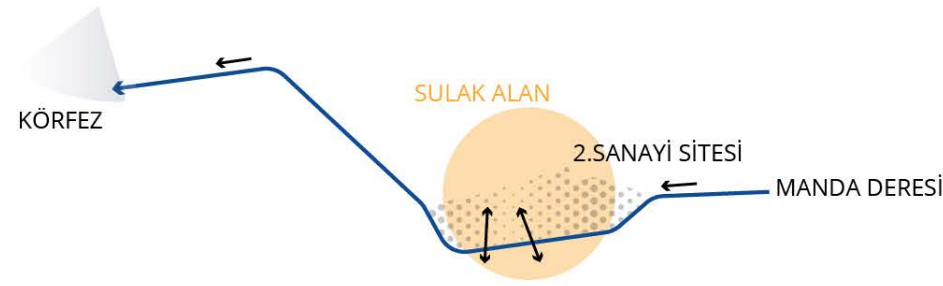
Bu doğrultuda kanala alınmış olan Meles çayı’nın doğal dere kesitine dönüştürülmesi önerilmiştir. Böylece su yönetimi doğanın kendini yenileme gücünü de arkasına alan bir sistemde çevresel katkıları düşünülerek planlanmıştır. Meles çayı boyunca Q500 hesapları dikkate alınarak, kesit çalışmaları yapılmış bu doğrultuda su, kent ve kentli hayatına dahil edilmiştir. Suyun iyileştirici gücü, sosyal dönüşüm potansiyeli maksimum seviyede kullanılmıştır. İzmir kentinin iklimsel avantajı (sıcaklık ortalamaları ve konfor durumları dikkate alındığında) açık alan kullanımını arttıran bir avantajdır. Su ve su çeperinin kamusal alan kullanım çeşitlilikleri planlanarak izmirli kent hayatının bir parçası olması düşünülmüştür.

Meles çayı böylece esaretinden kurtarılmış (kanalın kalıbından ve içine sıkıştığı durumdan kurtarılmış, doğanın kendini rehabilite edeceği şekilde yeniden kurgulanmış, doğal dere kesitleri üzerinden planlanarak biyomimikri mekân üretimi sağlanmıştır.

1 ARKEOLOJİK PARK

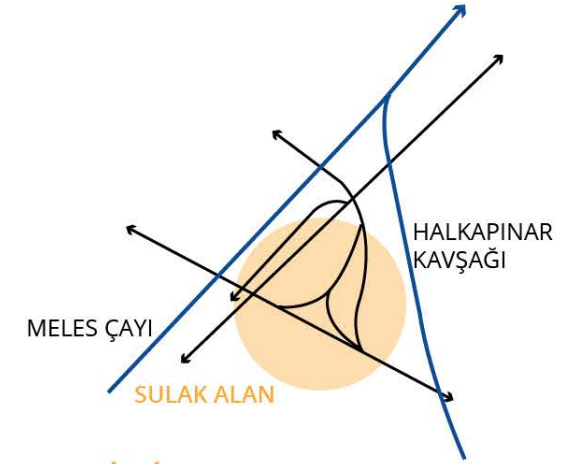
ANTİK SMYRNA (TEPEKULE) ÇEVRESİNDEKİ YAPILARIN VE DİĞER KULLANIMLARIN TEMİZLENEREK, ARKEOLOJİK PARK OLARAK İŞLEVLENDİRİLMESİ.

2 KENTİÇİ SULAK ALAN

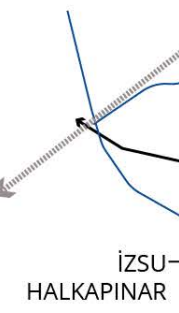
MANDA DERESİ İLE YAKIN TEMASTA OLAN SANAYİ SİTESİNİN KENT İÇİNDE KALDIĞI, ÇEVRESİNİ VE DERİYİ OLUMSUZ ETKİLEMESİ SEBEBİYLE TAŞINMASI.

KÖRFEZE DÖKÜLEN MANDA DERESİNİN YANINDAN GEÇTİĞİ SANAYİ BÖLGESİNİN KENTİÇİ SULAK ALANA DÖNÜŞTÜRÜLMESİ (DERENİN YUKARI HAVZASINDAN GELEN KİRLİTİCİ UNSURLARIN ARITILMASI, TAŞKIN SUYUN TOPLANMASI, YERALTI-ÜSTÜ SU DÖNGÜSÜNÜN SAĞLANMASI).

3 KENTİÇİ SULAK ALAN

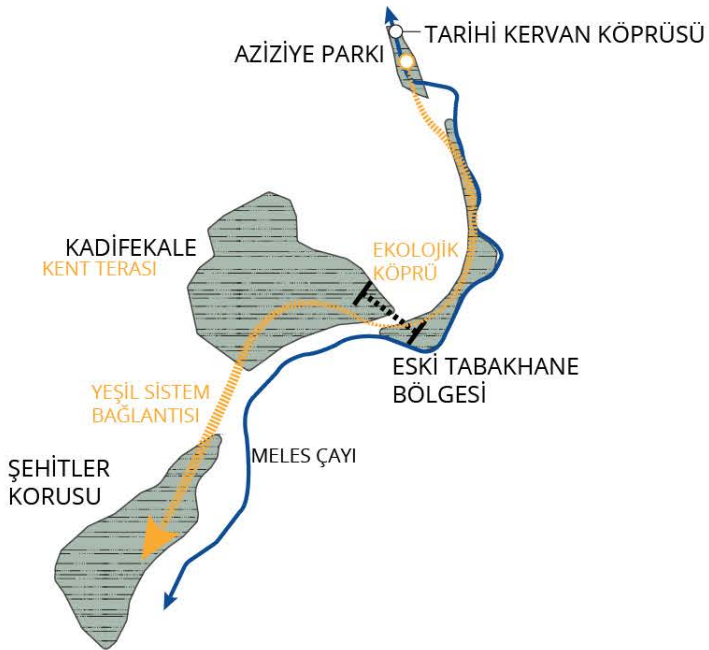
VİYADÜK VE KAVŞAK YEŞİL ALANLARININ SULAK ALANLARA DÖNÜŞTÜRÜLMESİ (YÜZEY SULARININ BU BÖLGEDE TOPLANMASI, ARITILMASI VE YERALTI-ÜSTÜ SU DÖNGÜSÜNÜN SAĞLANMASI)

4 OLİMPİYAT ALANI

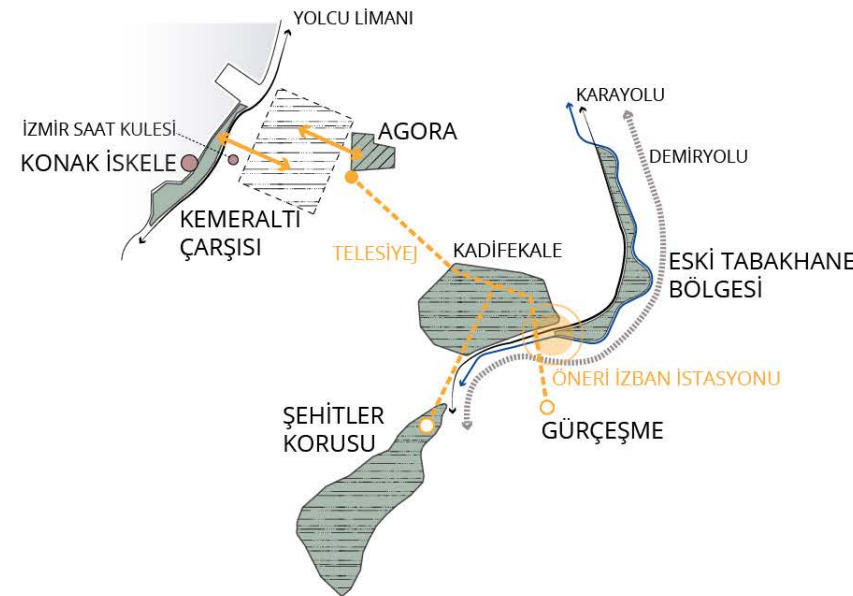
ATATÜRK STADI SUYU SEVİYESİ, AĞAÇLIK ALAN, OLİMPİK SU PA HAMAMINI DA ENTEGRASYON

ARAP DERESİ İL İÇİNDE KALDIĞI

6 YEŞİL SİSTEM - KENT TERASI

AZİZİYE PARKI, ESKİ TABAKHANE BÖLGESİ, KADİFEKALE ETEKLERİNİN VE ŞEHİTLER KORUSUNUN YEŞİL SİSTEM VE KENT TERASI OLARAK ELE ALINMASI

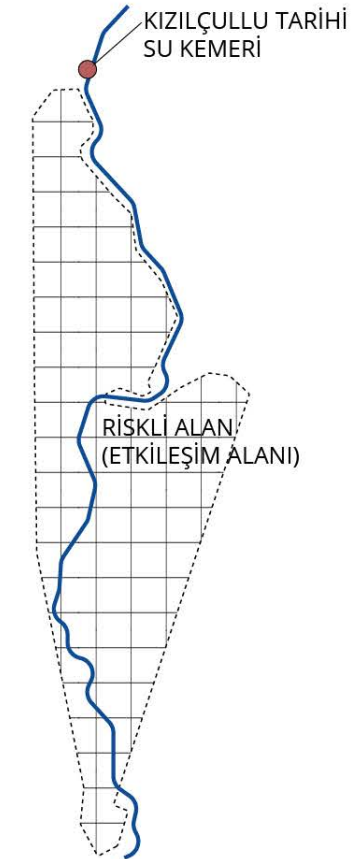

7 TELESİYEJ - İZBAN İSTASYONU

KIYI BOYUNCA SÜREKLİ YAYA AKSI, AGORA'DAN KEMERALTI ÇARŞISINA, KONAK MEYDANINA VE YOLCU LİMANINA KESİNTİSİZ EİRİŞİM SAĞLAMAKTADIR.

AGORA-KADİFEKALE-ESKİ TABAKHANE BÖLGESİ-GÜRÇEŞME-ŞEHİTLER KORUSU ARASINDA İŞLEYECEK OLAN TELESİYEJ SİSTEMİ İLE KENT MERKEZİ VE ART ALAN İLİŞKİSİNİ SAĞLAR.

ESKİ TABAKHANE BÖLGESİNDE TELESİYEJ VE KÖPRÜ BAĞLANTISI OLAN KISIMDA İZBAN TREN İSTASYONU KURULMASI, KENT MERKEZİ ULAŞIM SEÇENEKLERİ VE KONFORUNU ART ALANDA DA SAĞLAYARAK KENT-ART ALAN VE KENTSEL ADALET İLİŞKİSİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ.

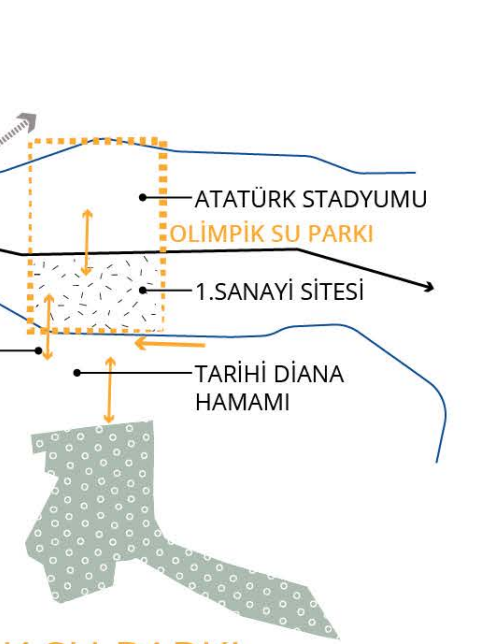
8 KENTSEL CANLANDIRMA BÖLGESİ

MELES AKADEMİ PROJESİNİN BAĞLAMINA UYGUN OLACAK ŞEKİLDE BU ALANIN YARIŞMAYA AÇILARAK YENİDEN ELE ALINMASI.

9 TEMİZ FUAR İZMİR

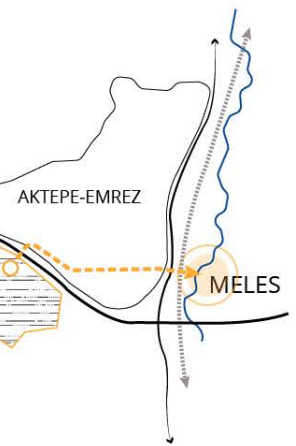
FUAR İZMİR V SAĞLAYACAK

K SU PARKI

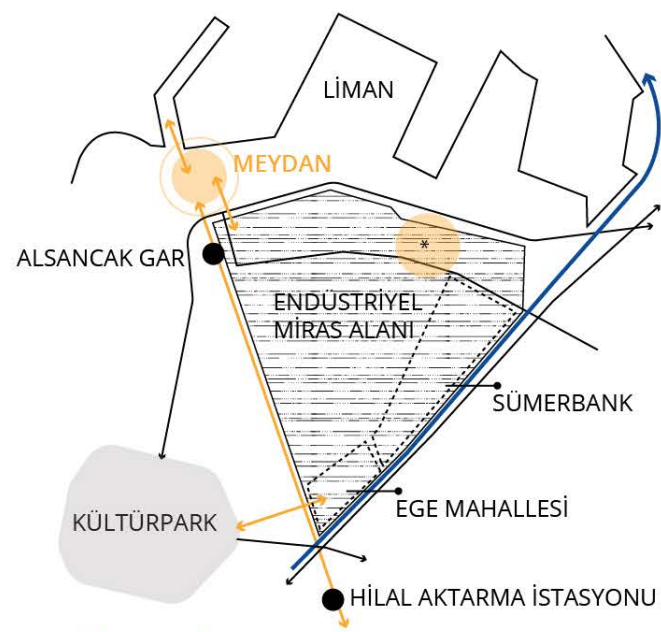
YUMU VE SANAYİ SİTESİ BÖLGELERİNİN TABAN YÜKSEK VE ESKİ KULLANIMININ BATAKLIK VE OLUMSUZLUĞU NEDENİYLE BU BÖLGELERİ KAPSAYAN ALANIN KENTSEL DÖNÜŞTÜRÜLMESİ. TARİHİ DİANA HAMAMI İÇERİSİNDE BARINDIRAN YEŞİL ALANIN KURTULUŞU.

E YAKIN TEMASTA OLAN SANAYİ SİTESİNİN KENTSEL DÖNÜŞTÜRÜLMESİ, ÇEVRESİNİ VE DEREYİ OLUMSUZ ETKİLEMESİ

ULAŞIM HATTI

E MELES ÇAYI ARASINDA MONORAY ULAŞIMI OLAN TEMİZ ULAŞIM HATTI.

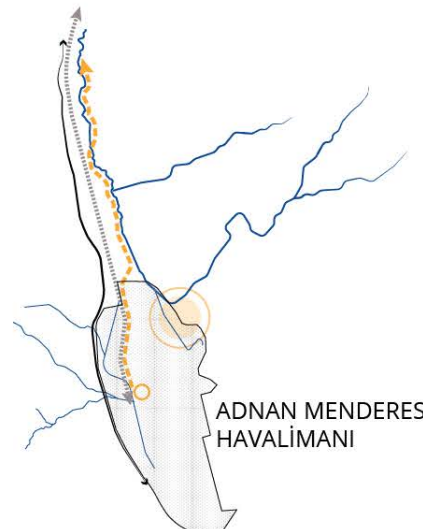

5 ENDÜSTRİ PARKI-MEYDAN

ALSANCAK GARI İLE YOLCU LİMANI ARASINDA ÖNERİLEN MEYDAN İLE ENDÜSTRİYEL MİRAS ALANI İLİŞKİSİ (DEMİRYOLU VE MEYDAN ENTEGRASYONU İLE HAVAALANI-YOLCU LİMANI İLİŞKİSİ VE ŞEHİTLER CADDESİ YAYA BÖLGESİNE ERIŞİMİ).

ÖNERİ YAYA BÖLGESİ İLE EGE MAHALLESİNİN KÜLTÜRPARK VE HİLAL AKTARMA İSTASYONU İLE BAĞLANTISI.

*ÇARPIK YAPILAŞMANIN OLDUĞU, SÜMERBANK'IN BATISINDAKİ YERLEŞİMİN BUTİK TARZDA SANAT, KÜLTÜR VE EĞLENCE MEKANLARI OLARAK İŞLEVLENDİRİLMESİ.

10 TEMİZ ULAŞIM HATTI-SULAK ALAN

ADNAN MENDERES HAVALİMANINDAN BAŞLAYAN MELES ÇAYINA BAĞLANAN VE MELES ÇAYI BOYUNCA DEVAM EDEN TEMİZ ULAŞIM HATTI İLE YAYA ODAKLI ULAŞIM HATTI.

İLE İFADE EDİLEN ALAN SULAK ALAN NİTELİKLERİ TAŞIMAKTA OLUP MEVSİMSEL OLARAK SU HAREKETLİLİĞİNE SAHİPTİR.

Deltada (tatlı ve tuzlu su ekosisteminde) arazi topografyasına müdahale edilmesi, kum alan oluşturularak fauna için farklı seçenekte yaşam ortamları (doğal habitatlar) planlanmıştır.

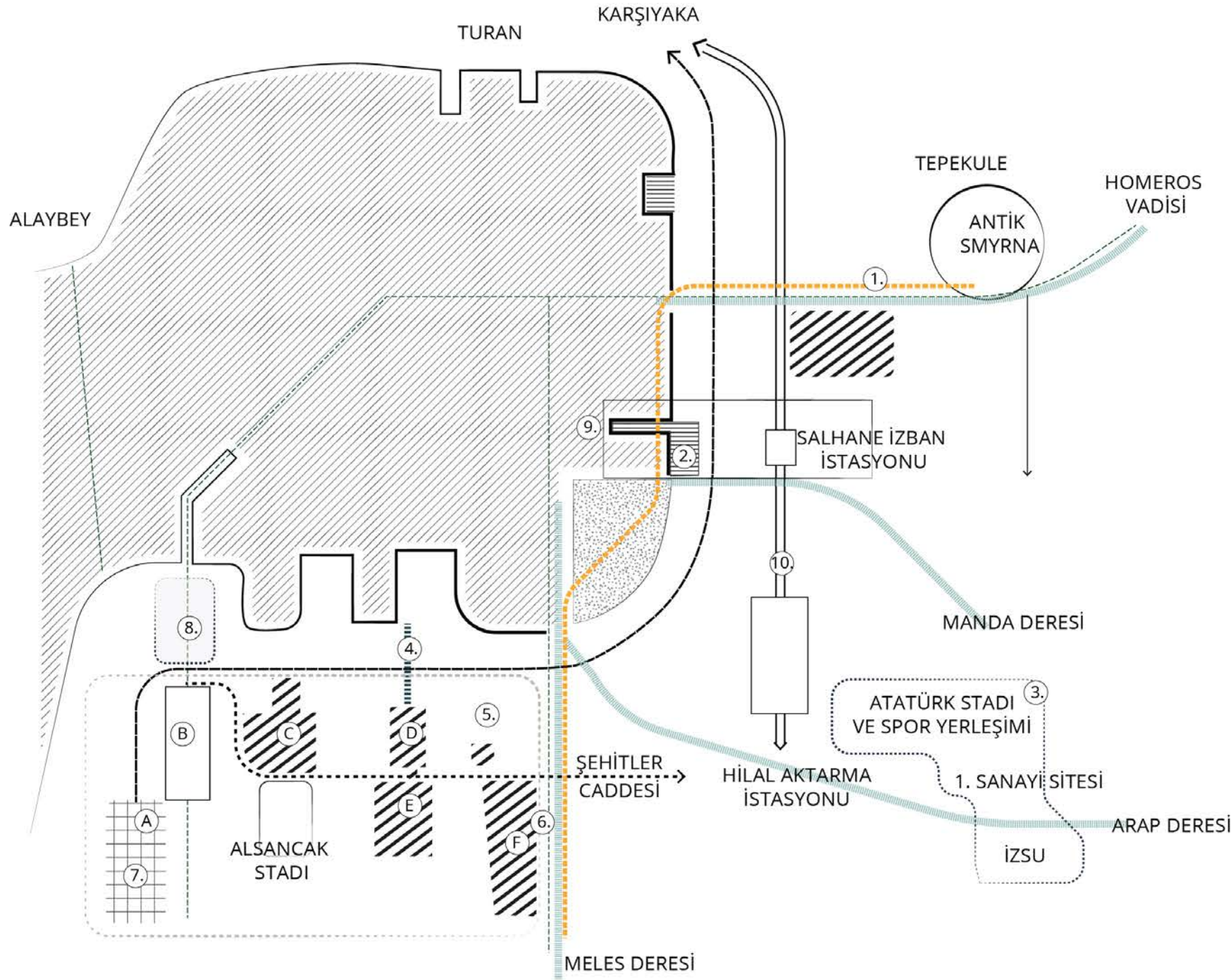
Delta yanında Sümerbank'ın biraz ilerisinde çay kanalında birkaç yerde sediment birikimi üzerinde flora ve fauna doğal olarak gelmektedir. Suyun hareketi/dinamiği havaalanı bölgesinden körfeze doğru ele alınarak; suyun hızının yavaşlatılması, biriktirilmesi, artırılması ve yeraltı ve üstü su hareketinin sağlanması planlanmıştır. Çay yatağında sürtünmeyi sağlama (taş, çakıl, tesadüfi ve bilinçli oluşturulan doğal habitatla), çay yatağı ve çevresinden yeraltı ve üstü su hareketliliğini sağlamak amaçlanmış, bu doğrultuda beton kanallar yapılan çalışmalar doğrultusunda kaldırılarak doğal dere kesiti çalışılmıştır.

Şehitler Korusu tepelik bir yeşil bölge olup flora ve fauna açısından dikkate değerdir. Örneğin; kuş türleri sadece suya ve yeşile bağlı olma yanında tepelik bölgeler de bazı kuş türlerinin yaşam ortamlarıdır. Kızılçullu Su Kemerlerinin bulunduğu bölgede aralarında NATO Tesisi ve açık-yeşil alanının bulunduğu bölgede yoğun yeşil doku (çay boyunca oluşturulmuş yeşil koridor) önemlidir. Buradan Beyaz Evler bölgesine geçtiğimizde flora ve fauna açısından iyi durumda olduğunu gözlemlenmiştir. Çay yatağı ve geniş çevresi (riparian zone) bu anlamda tarım ve rekreasyon ile birlikte işlevlendirilmiştir.

Gazimir'de askeri bölge içinde ve komşu durumda olan çay yatağı ise korunaklı ve çevresinde müdahale az olduğu için flora ve fauna açısından iyi durumdadır. Son olarak hava alanı sınırları içinde kalan, mevsimsel su hareketliliği olan ve de geniş çevresinden (havaalanı tesisi, yerleşim ve gerisindeki tepelerden) kısıtlı ölçüde ulaşan su varlığının beslediği sulak alan özelliği taşıyan bölüm flora ve fauna açısından önemli olup bu alanda izlek rotalar, gözlem kuleleri ve rekreasyon amaçlı faaliyetler önerilmiştir. Deniz odaklı yaklaşım Meles Deltasını merkeze alarak bölge ile etkileşim önerilmiş ve liman, Salhane, Halkapınar, Bayraklı ile ilişkileri ortaya konularak bu çerçevede deniz/kıyı bağlamında bir örüntü kurgulanmıştır.

Genel olarak;

Kadifekale eteklerinde kentsel dönüşüm, ekolojik restorasyon, kentsel adalet;

PLANLAMA ÖNERİLERİ

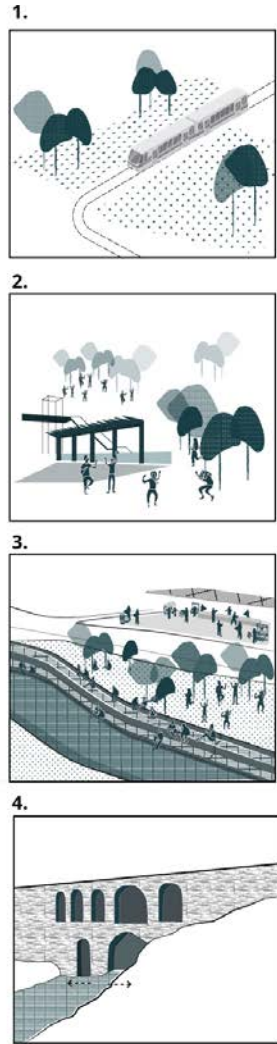
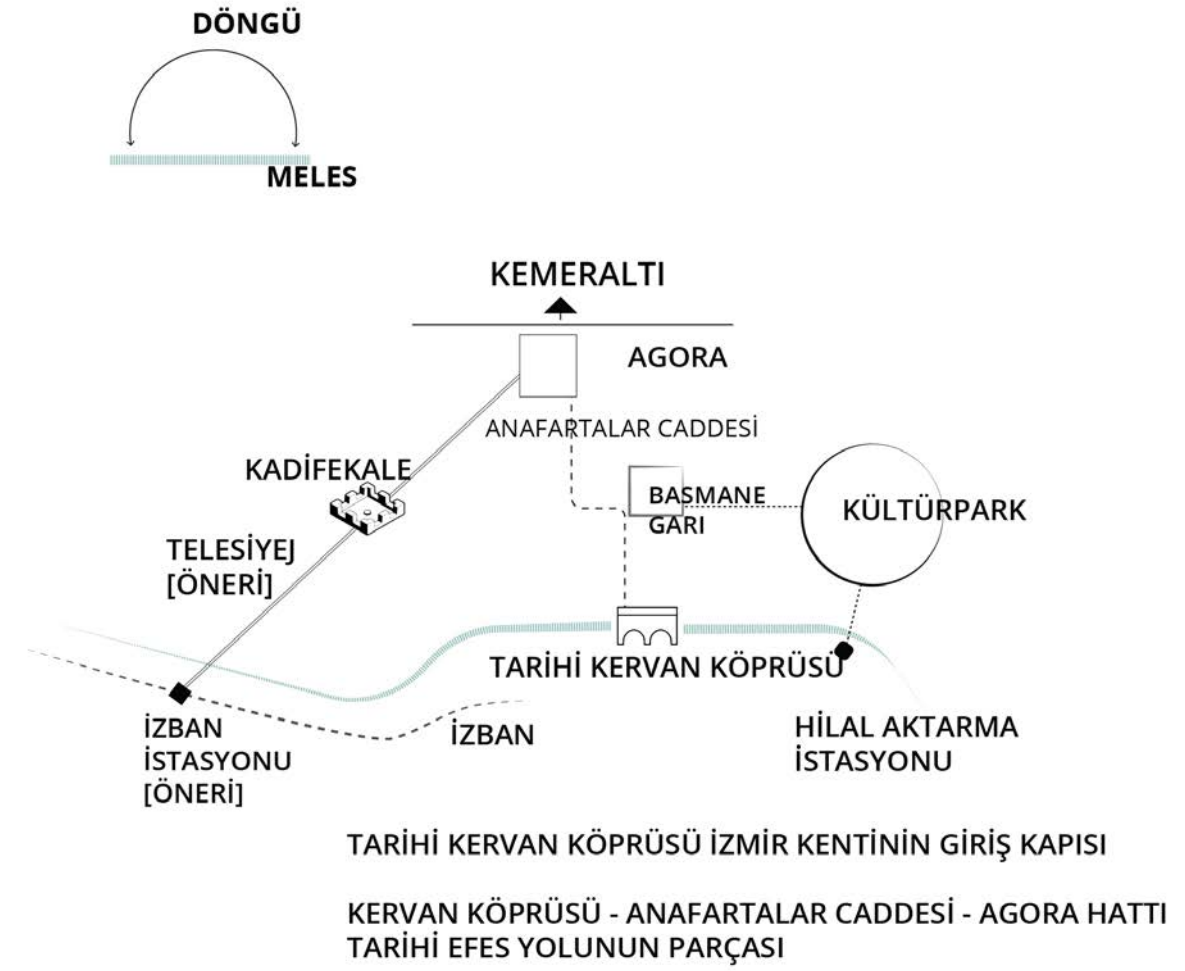
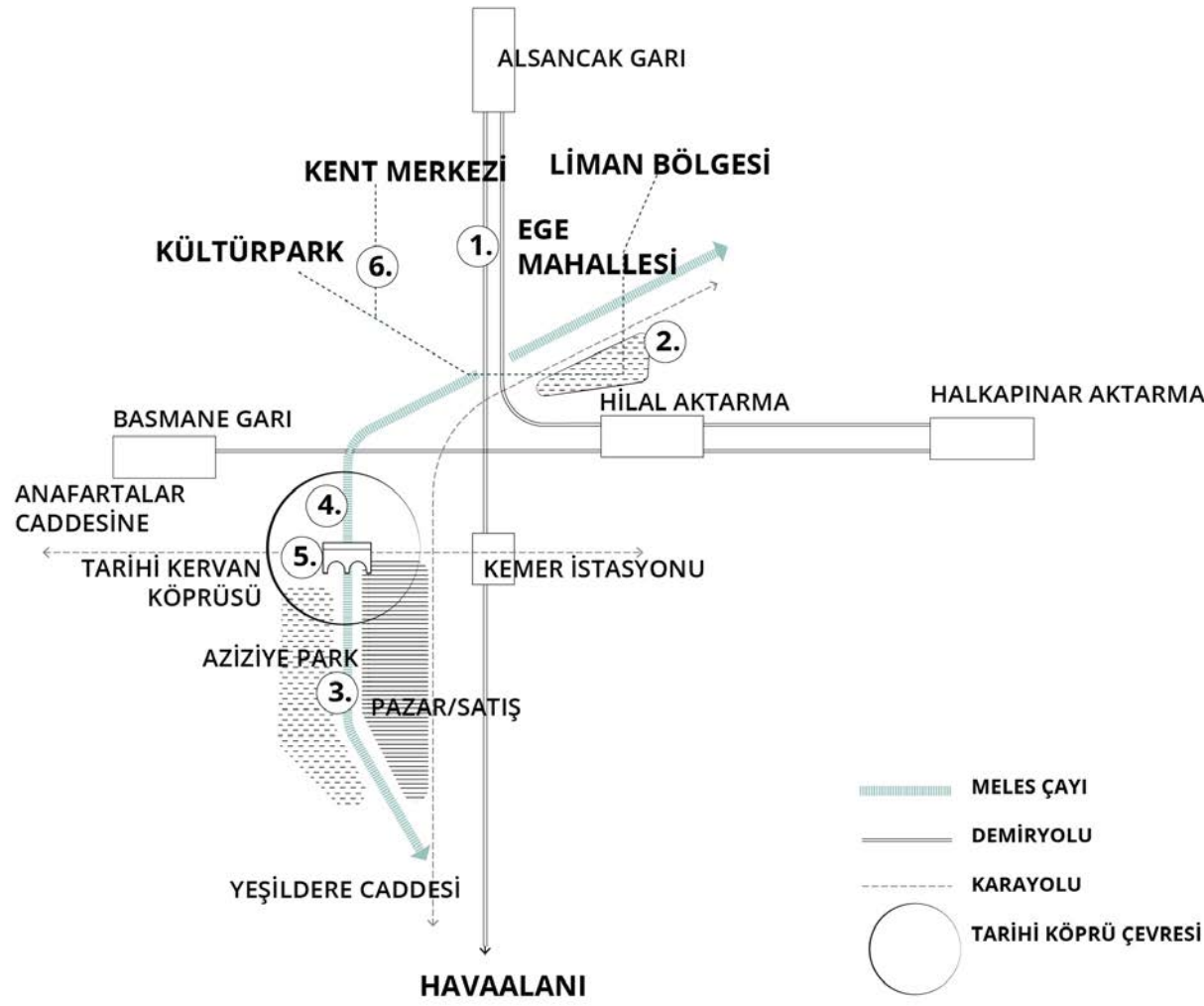
1. TEPEKULE - KADİFEKALE TARİHİ BAĞLANTISI
 2. SALHANE İZBAN İSTASYONU - SKYWALK - MEYDAN (KIYI) - SALHANE VAPUR İSKELESİ
 3. OLİMPİK SU PARKI VE ARAP DERESİ İLE BAĞLANTI KURULMASI
 4. ELEKTRİK FABRİKASINDAN LİMANA SKYWALK ÖNERİSİ
 5. ENDÜSTRİYEL MİRAS BÖLGESİ
 - A. TEKEL BİNALARI
 - B. ALSANCAK GARI
 - C. TARİŞ VE HAVAGAZI FABRİKALARI
 - D. ELEKTRİK FABRİKASI
 - E. ŞARK SANAYİ
 - F. SÜMERBANK
 6. MELES ÇAYINI SÜMERBANK'IN İÇİNE ALMA VE MELES ÇAYINI ENDÜSTRİYEL MİRASIN PARÇASI OLARAK ELE ALMA
- ŞEHİTLER CADDESİ ENDÜSTRİYEL BÖLGENİN ANA AKSIDIR. BU BÖLGE SANAT, MOBİLYA, EĞLENCE SEKTÖRÜ (ÖNÜMÜZDEKİ SÜREÇTE BUTİK OTEL VE LOKANTALARIYLA) KENTİN BUTİK VE ENDÜSTRİYEL MİRAS VE YARATICILIK YÖNÜYLE YENİ KÜLTÜR-SANAT-EĞLENCE ORTAMI OLACAKTIR.
7. TEKEL BİNALARININ MÜZEYE DÖNÜŞTÜRÜLÜP GARA BAĞLANMASI
 8. MEYDAN ÖNERİSİ, KRUVAZİYER İSKELE-ALSANCAK GARI AKSINDA OTOYOL, PARK, ENDÜSTRİYEL TESİS GİBİ FARKLI İÇERİKLERDE KULLANIMLARI MEYDAN OLARAK YENİDEN TANIMLAMAYA VE İSKELE İLE GAR İLİŞKİSİNİ KURMAYA DAYANMAKTADIR.
 9. KRUVAZİYER İSKELESİ - DELTA SU YOLU - BORNOVA ÇAYI İÇ KÖRFEZ, LİMAN BÖLGESİNİ ODAK NOKTASI/BÖLGESİ DURUMUNA GETİRİR
 10. DEMİRYOLU (GRİ) ALTYAPISI VE DEMİRYOLU BOYUNCA YEŞİL ALTYAPI KORİDORLAR OLUŞTURULMASI

----- BAĞLANTILAR

----- HOMEROS VADİSİ-TEPEKULE-KIYI-DELTA-MELES ÇAYI TARİHİ BAĞLANTI

////// ENDÜSTRİYEL MİRAS

PLANLAMA ÖNERİLERİ

1. HİLAL-HALKAPINAR VE HİLAL ALSANCAK DEMİRYOLU HATLARININ GRİ VE YEŞİL ALTYAPI/KORİDOR OLARAK TANIMLANMASI VE MEVCUT/EKSİK YEŞİL KORİDORLARIN GÜÇLENDİRİLMESİ (İZMİR ŞEHRİNDE ÖZGÜN DEMİRYOLU PEYZAJI OLUŞTURULMASI)

2. AKTARMA İŞLEVİ DIŞINDA KULLANILMAYAN GÜVENSİZ HİLAL AKTARMA İSTASYONU ÇEVRESİNİN (YEŞİL MEKAN) BULUŞMA VE İSTASYON ERİŞİMİNİ SAĞLAYAN PARK/MEYDAN OLARAK TASARIMI; KULLANILABİLİRLİĞİ SAĞLAMAK İÇİN KENT MERKEZİ, KÜLTÜRPARK, EGE MAHALLESİ VE LİMAN ART ALAN BAĞLANTILARININ DEMİRYOLU VE MELES ÇAYI ÜZERİNDEN SAĞLANMASI.

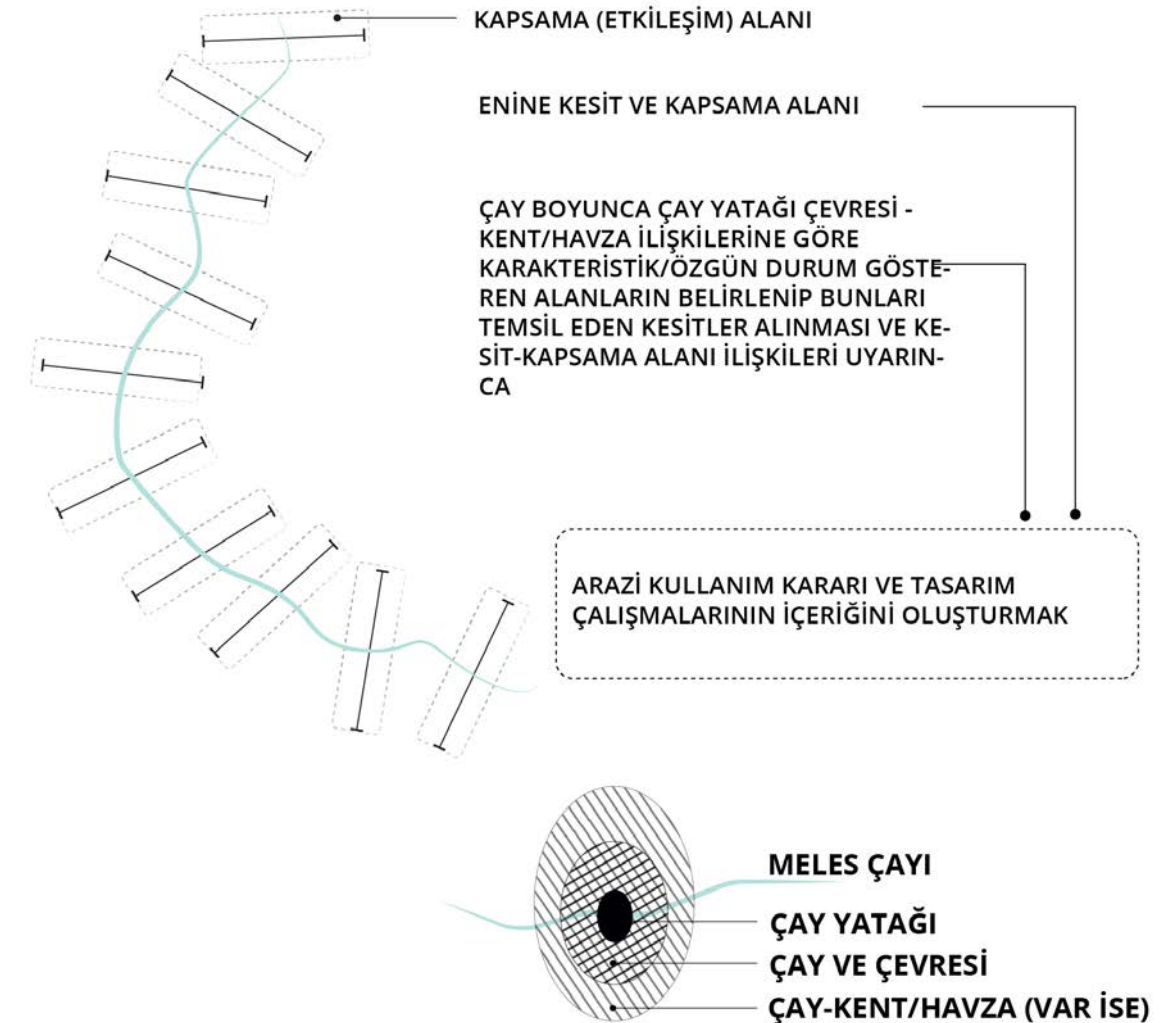
3. AZİZİYE PARKI VE ÇAY KARŞISINDAKİ PARKIN VE PAZAR YERİNİN (VİYADÜK ALTI BÖLÜMÜN) YENİDEN ELE ALINARAK BİRBİRLERİYLE BAĞLANTILARIN VE SOSYAL YAŞAMIN MELES KIYISI ÜZERİNDE KURULMASI

4. TARİHİ KERVAN KÖPRÜSÜNÜN KENT MERKEZİNE BAKAN BÖLÜMÜNDEKİ KULLANIMLARIN (İTFAİYE, KÖMÜRCÜ, OTOYOL) KALDIRILARAK BU BÖLGENİN KÖPRÜYÜ ORTAYA ÇIKARACAK/ ODAK ALACAK ŞEKİLDE TASARIMI; KÖPRÜ ALTINDA SUYUN AKIŞI SINIRLANDIĞI İÇİN (DERE YATAĞI VE KÖPRÜ KAYNAKLI SORUN) KÖPRÜNÜN HER İKİ TARAFINDA DERE KESİTİNİ GENİŞLETME

5. KÖPRÜ İLE ANAFARTALAR CADDESİ ARASI TARİHİ YOL OLUP YENİDEN ELE ALINMASI, KÖPRÜ, BASMANE GARI VE ANAFARTALAR CADDESİNE GELİŞİN VURGUNLANMASI

6. KENT MERKEZİ VE KÜLTÜRPARKI BAĞLANISININ GÜÇLENDİRİLMESİ

TRANSECT ANALİZİ

Yeşildere Caddesinin çevresinden bitkilerle yalıtılması (koku, görüntü ve gürültü sorunu);

Kentsel dönüşüm bölgesinde yeşil altyapı, kamusal yaşam ve üretken peyzaj (yaşam ve üretim ilişkisi); Meles Çayı ile fiziksel, ekolojik ve sosyo-kültürel bağlantı;

Meles Çayında dere kesiti, hidroloji, dere içinde kirlilik, doğal habitat oluşturma, kentsel dönüşüm bölgesi ile bağlantı;

İnformel yerleşimin karayoluna kadar olan bölümünde kentsel dönüşüm, kamusal yaşam (açık ve yeşil alan) ve dere ile bağlantı kurulması kararları verilmiştir.

Karayolları kaynaklı olarak karbon salınımının artması sorunu karşısında yeşil dokunun arttırılması ve viyadük altlarının etkin kullanımı (zemindeki kullanım ve yaşamın olabildiğince devamlılığını sürdürme ve Meles Çayı ile ilişkilerin geliştirilmesi) amaçlanmıştır.

Dere boyunca ekolojik koridorun kuş ve diğer yaban hayatı canlılarının yaşam ağının oluşturması önerilmiştir.

Dağ/tepe gibi yükseltilerin etek bölümlerinden faylar görülmekte ve de bu bölümler kolivyal toprak yapısı (yukarıdan gelen iri taneli toprak tabakası/birikim alanı) yerleşim açısından riskler taşımakta (deprem ve afet riski), buralardan daha aşağı kotlarda (dere yataklarına kadar ulaşan) alüvyon tabaka ise daha büyük riskler taşımaktadır. Bu bölgelerde alüvyon toprak tabakasını dağ/tepelerden suyun taşıdığı ince taneli toprak birikimleri ve dere yataklarında suyun sedimentleri yatak ve çevresine doğru yayması sonucu oluşan toprak birikimi oluşturmaktadır. Bu nedenle, bu bölgelerin genelinde kentsel dönüşüm/yenileme/sağlıklaştırma ve peyzaj onarımı çalışmaları önerilmiştir.

Deniz odaklı yaklaşımın Meles Deltasını merkeze alarak bölge ile etkileşimi ve bu suretle (delta ile bağlantılı/ilişkili olarak) liman, Salhane, Halkapınar, Bayraklı ile ilişkileri ortaya konulmuş bu çerçevede deniz/ kıyı bağlamında bir örüntü kurgulanmıştır.

İzmir'in 2. Yerleşimi (Tepekule, Bayraklı) ile 3. Yerleşimi arasındaki tarihi bağlantının Meles üzerinden kurulması (tarihi belleğin canlandırılması) önerilmiştir. Ayrıca, Homeros Vadisinden geçerek Tepekule'nin yanından kıyıya uzanan Bornova Çayı'nın kıyı bölgesindeki aksı, Meles Deltasından geçen kanalın aksı ve Liman Yolcu İskelesinin aksı (İç

Körfezde) bu bölgede kesişmektedir. Bu nokta/bölgenin İç Körfez odak noktası olarak değerlendirilmesi önerilmiş, bu odak bölgesinin belirtilen 3 bölgeyi metaforik olarak birbirine bağlaması, aynı zamanda İç Körfez Liman Bölgesinin karşılama alanı olması amaçlanmıştır.

Kentsel adaleti temsil ederek üretim ve sosyo-ekonomik yapıyı ve kent ile art alan arasında mekânsal bütünleşme ile kurmaya çalışmayı öngörmektedir. Burada, özellikle, Yeşildere Vadisinde tanımlanmaya çalışılan yaklaşım Akademi Meles ana fikrinin laboratuvarı olurken, kentsel yaşam alanını ve de "yaşam kalitesini" birbirine göre farklı doku ve yaşamlara sahne olan İzmir'de yaygınlaştıracaktır.

Proje alanı boyunca Meles Çayı ile kurulan ilişkiyi (omurgayı) aynı zamanda karayolu ve demiryolu izlemektedir. Bu nedenle Hava alanı –Delta (Körfez) boyunca ilişkileri su, karayolu ve demiryolu altyapıları ve bunların birbirleriyle (daha da önemlisi Meles Çayı ve çevresiyle) olan ilişkileri üzerinden okunmuştur.

Örneğin; kentsel dönüşüm alanları, çay – karayolu, çay – demiryolu arasındaki bölgeleri ele alırken bu altyapıları sınır olarak görmek, her 3 alt yapının havaalanı ile delta arasında İzmir'in ulaşımı yanında her sektörde ilişkilerini kurguladığını düşünebiliriz. Bu durumda, su ile ekolojik ve fiziksel ilişkiler kurulurken, kara ve demiryollarında ise ulaşım yanında kent içindeki sektörlerin akışı (mobilitesi) söz konusudur. Aslında İzmir'in kuzey-güney aksında ilgili sektörlerin dinamizmi su, karayolu ve demiryolu sistemleri üzerinden kurulmaktadır.

Hava alanı içinden Meles Çayına bağlantı sağlamak ve bu suretle çay boyunca Kızılçullu Su Kemerlerine ve devamına kadar anlamlı bir çay sistemi tanımlamasını sağlamaktadır.

Tarihi Kervan Köprüsü – Aziziye Parkı – Kosova Mahallesi (Kentsel Dönüşüm Bölgesi) – yolun alt bölümünde eski tabakhane bölgesi – Kosova Mahallesinden tepe etekleri boyunca Kadifekale ve Şehitler Korusu bağlantısını sağlayan (Yeşildere Caddesi boyunca, Meles Çayı ve yer yer demiryolunu izleyen) yeşil altyapı/koridor çalışması alanın içeriğini ve Yeşildere Vadisinin mevcutta bilinen programını ve yaklaşımları değiştirecektir. Tarihi Kervan Köprüsü ve Aziziye Parkından başlayan öneri yeşil sistem önerilmiştir. Bu çerçevede bakıldığında, Yeşildere Vadisi Yeşil Sistemi projenin temel linklerinden

biri olmaktadır. Yeşil sistem aynı zamanda Kadifekale ve "kent terası" olarak çepeçevre Kadifekale etekleriyle, Meles Çayı ile çayın diğer bölümleri (örneğin; Çalıdran Mahallesi) ile bağlantıyı sağlamaktadır. Bu durumda Yeşildere Caddesinin 2 bölgeyi birbirinden ayırmasının olumsuz etkisi giderilmeye çalışılmakta, kent ve art alan ilişkisinin güçlü bir şekilde kurulması amaçlanmaktadır.

Viyadük altı bölgelerde yeşil zeminin sulak alanlara dönüştürülmesi ve yüzey sularının bu bölgede toplanması, arıtılması ve yeraltı-üstü su döngüsünün sağlanması önerilmiştir.

Alsancak Garı ile karşısındaki öneri meydan (mevcutta yolcu limanı çıkışı ile Gar Meydanı arasında park, otopark ve düzensiz yapıların bulunduğu aks) bağlantısı sağlanarak, Yolcu Limanı ile Alsancak Garı ve Havaalanı bağlantısı tesis edilmiştir. Bu suretle, Havaalanı ile Yolcu Limanı ilişkisini demiryolu ve öneri meydan oluşturulmuştur. Bu bağlantı sayesinde Şehitler Caddesi Yaya Bölgesine erişim sağlanmıştır.

Ege Mahallesinin Kültürpark, Hilal Aktarma İstasyonu ve öneri yaya bölgesi ile bağlantıları sağlanmıştır. Atıl durumda olan Eski Tekel Tesisleri müze ve endüstriyel miras halinde yeniden işlevlendirilerek Alsancak Garı (Meydanı) ile bağlantılı hale getirilmiştir.

Şehitler Caddesinin her iki tarafında (cephesinde) ve sokak aralarında sanat-kültür, eğlence, ürün sergisi gibi kullanım mekanlar ve bulunmaktadır. Tek izli karayolu ve tek izli tramvay hattı (Halkapınar-Üçkuyular hattı) bulunmaktadır. Cadde ve her iki tarafındaki kullanımlar gözönüne alınarak günün belirli saatlerinde yayalaştırılarak kentin bu bölümünde mevcut ve öneri kullanımları ve endüstriyel mirası (rotaları) bütünleştirecek, kent yaşamının canlı olduğu bir yaya bölgesi haline getirilmesi düşünülmüştür. Bu bölgenin ağırlık merkezini ise Sümerbank ve Meles Çayı ile bağlantısı oluşturmuştur. Meslek Fabrikası ve Bomonti Fabrikası yolun diğer tarafında kaldığı için ve de karayolu trafiği nedeniyle bu bölgeye bağlanamamıştır.

Tarihi Kervan Köprüsünün bulunduğu 2 kıyıda otopark ve yapıların kaldırılması ve viyadükaltı bölgesinin de bu bölüme eklenerek köprü ve çevresinin tarihi öneminin ortaya çıkarılması/köprü'nün vurgulanarak kente önemli bir kamusal ortam kazandırılması önerilmiştir. Kadifekale etekleri kent terası olarak ele alınmıştır.

KENTSEL İYİLEŞTİRME VE CANLANDIRMA BÖLGELERİ BÜTÜNCÜL YAKLAŞIM

01 Antik Smyrna (Tepekule) çevresindeki yapıların ve diğer kullanımların temizlenerek, çevresiyle beraber Tepekule'nin arkeolojik park olarak işlevlendirilmesi önerilmektedir.

02 İzmir Atatürk Stadyumu ve 1. sanayi sitesinin birlikte düşünülerek olimpik park olarak yeniden kurgulanması (1.sanayi sitesinin kent içerisinde kalması nedeni ile taşınması kent gündeminde yer almaktadır) ve tarihte Meles'in önemli bir kaynağı olduğuna inanılan Diana Hamamları ile Arap Deresi üzerinden ilişkisinin kurulması önerilmektedir.

03 Sümerbank bölgesinde geçici olarak ara çözümde eğitim kurumları olarak işlevlendirilen yapıların kaldırılarak, 1:25.000 planda işlenen üst vizyon şekli ile “endüstriyel park” olarak yeniden işlevlendirilmesi önerilmektedir.

Sümerbank yerleşkesi içerisinde kalan ve mülkiyeti özel/kamu tasarrufunda olan atıl konumda olan büyük yeşil açık alanın ise Meles AKADEMİ üst vizyonu çerçevesinde İzmir'in araştırma ve inovasyon yerleşkesi olarak kullanımı ve lojistik odak, kent merkezi olması sebepleri de göz önüne alınarak “ar-ge merkezi” yapısı inşa edilerek, kurumsal bir yapıda araştırma-geliştirme ve yönetim işlevlerinin bu alan üzerinden yürütülmesi önerilmektedir.

04 Ege mahallesi Kentsel Dönüşüm alanı olup, projesi hazırlanmıştır yaşayanlarla müzakere süreci devam etmektedir, 1:25.000 planlarına işlenmiştir.

05 Manda Deresinin içinden geçtiği sanayi sitesinin kent içinde kaldığı, çevresine ve dereye olumsuzluk yüklediği için kaldırılması önerilmektedir.

06 Şehitler Korusu ile Kadifekale bağlantısının sağlanarak yeşil sisteme katılması önerilmiştir.

07 Eski Tabakhane Bölgesi ve Yeşildere Caddesi ile Meles Çayı arasında kalan bölgenin 2. Etapta dönüşümü/canlandırılması suretiyle Eski Tabakhane Bölgesine eklemlenmesi ve Meles Deresi ile etkileşimi öngörülmekte. Şehitler Korusu ile

Kadifekale bağlantısının sağlanması durumunda bu alanın bütüncül düşünülerek “Atatürk Maskı” ile bağlantı sağlanması önerilmektedir.

08 Kızılçullu Su Kemerleri Bölgesinde yerleşim dokusu ve yolun kaldırılarak bölgenin ekolojik, tarihi ve rekreasyonel önem taşıyan “mesire yeri” olarak tasarlanması önerilmektedir.

9 Kızılçullu Su Kemerleri ve çevresinde gecekondular ve küçük sanayi/ticaretin kaldırılması önerilmektedir.

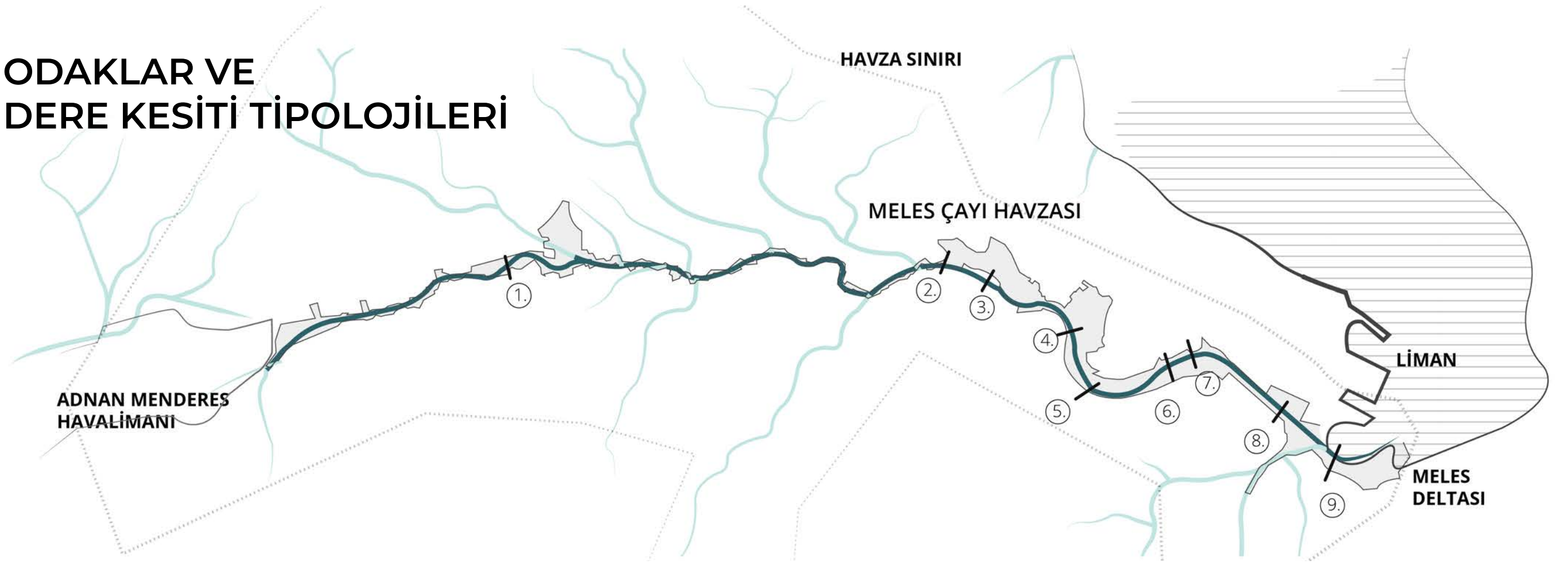
10 Beyaz Evler Bölgesinde (Gaziemir) dere kıyısı içinde ve çevresinde konut dokusu, hayvan barınakları ve metruk yapıların kaldırılması, bu alanın kentsel tarıma açılarak, güvenli gıda üretimlerinin yapılması önerilmektedir.

11 Tarihi Kervan Köprüsünden itibaren Kadifekale eteklerine kadar olan çay kıyısı bölgesinde; mevcut yeşil doku birbirleriyle ve köprülerle bağlantısı kurulacak şekilde sürekliliği sağlanabilir (1. etap çalışma; mevcutta yerleşim olmayan doku). Kurgulanacak yeşil doku (1. etap sonrası) ile demiryolu arasında kalan yerleşimlerin (2. etap çalışma; kent dokusunun yer aldığı) dönüştürülmesi sayesinde, Yeşildere Caddesi – Meles Çayı – Demiryolu kesitinde kamusal yaşam ortamları, üretken peyzajlar ve ulaşım bağlantıları kurulabilir. Benzer durum Kadifekale etekleri ve Ballıkuyu kentsel dönüşüm bölgesi için de geçerlidir. Bu suretle Meles Çayının 2 yakasında ve bunların birbirleriyle olan köprü bağlantılarıyla etkileşimi sağlanmış, kentsel canlandırmayı sağlayacak önemli bir katalizör bölge tanımlanmış olur. Burada köprülerin geçiş dışında çok işlevli olması (sanat, kültür, rekreasyon) ve her iki bölümdeki önemli yerleri birbirine bağlayan yenilikçi anlayışta tasarımı önem taşımaktadır. Meles Çayının 2 yakasını birbirine bağlaması, bölgede kentsel yaşam, ulaşım ve üretime uzanan ilişkilerin taşıyıcısı olarak, kentin önemli mihenk taşdırlar.

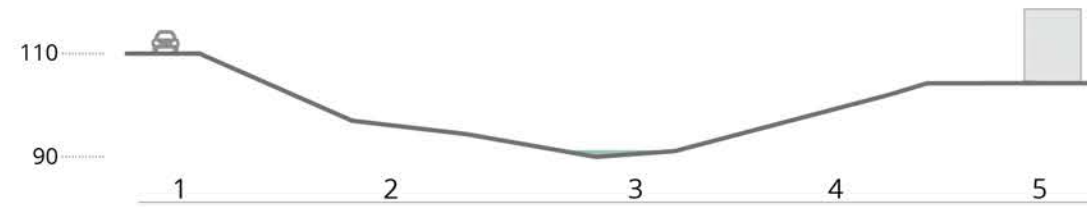
[illegible]

ODAKLAR VE DERE KESİTİ TİPOLOJİLERİ

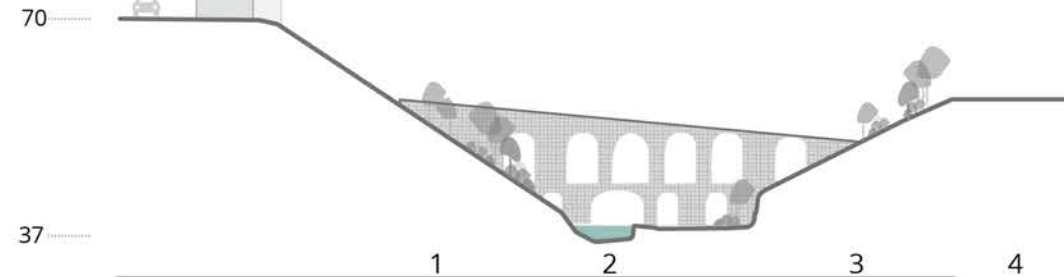

1. BEYAZEVLER

1. Araç yolu
2. Pasif çayır
3. Meles deresi [doğal kesit]
4. Pasif çayır
5. Konut dokusu

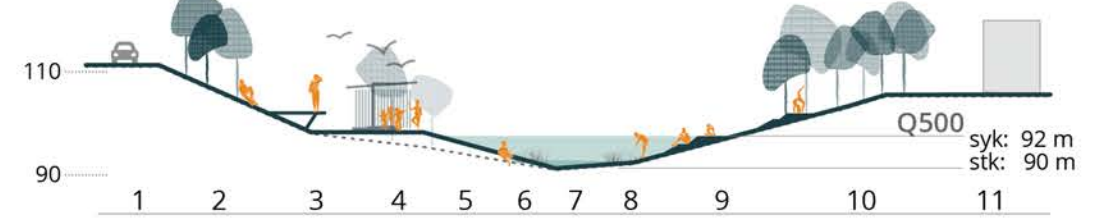
2. PARADİSO

1. Doğal vejetasyon
2. Meles deresi [kanala alınmış]
3. Doğal vejetasyon
4. Araç yolu

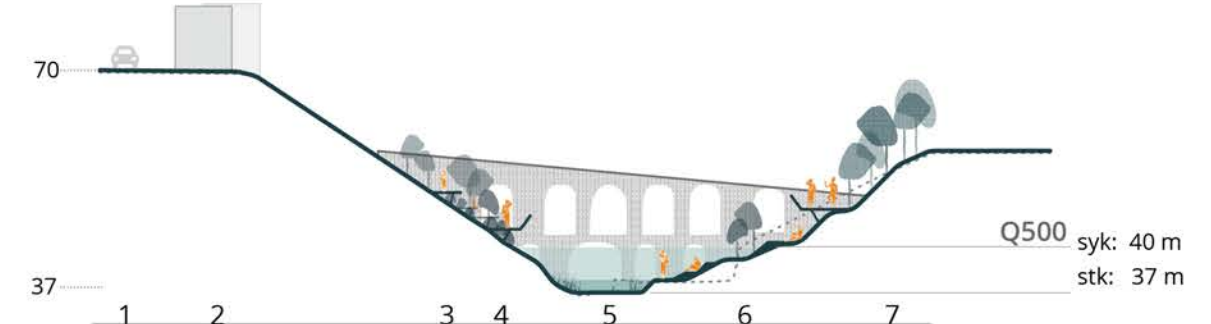
syk: su yüzey kotu [Q500]
stk: su taban kotu

1. BEYAZEVLER

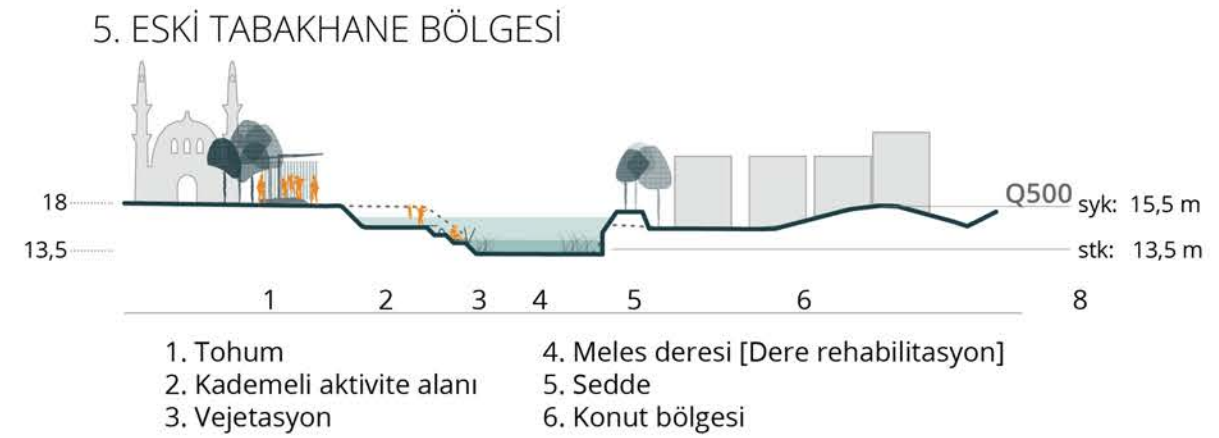
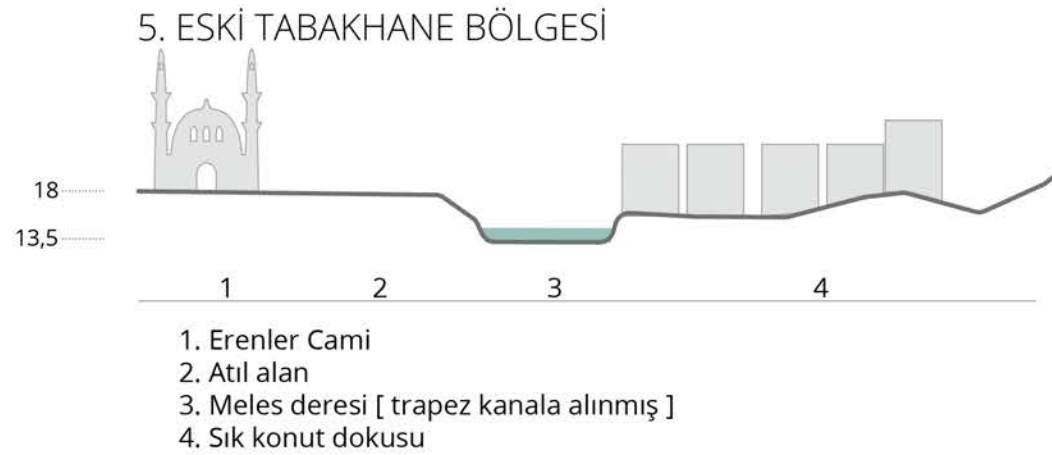
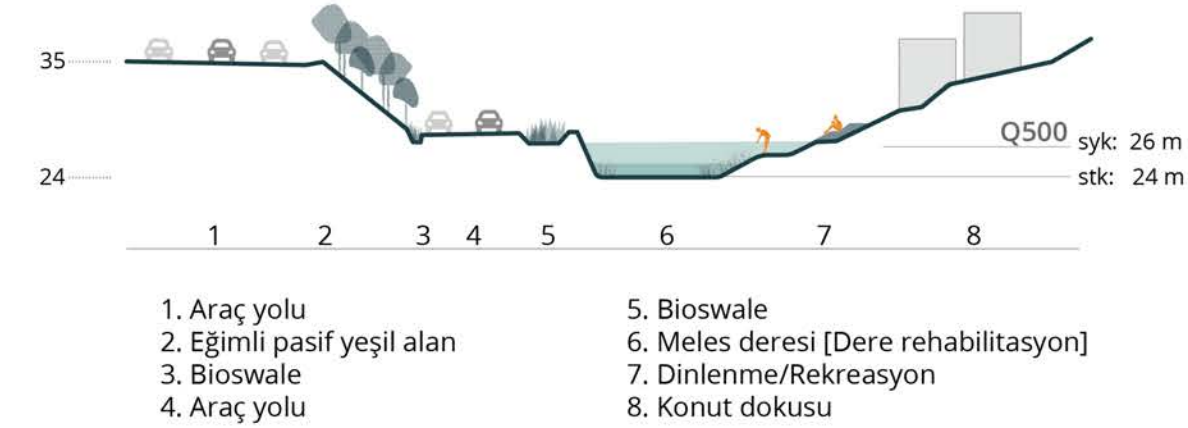
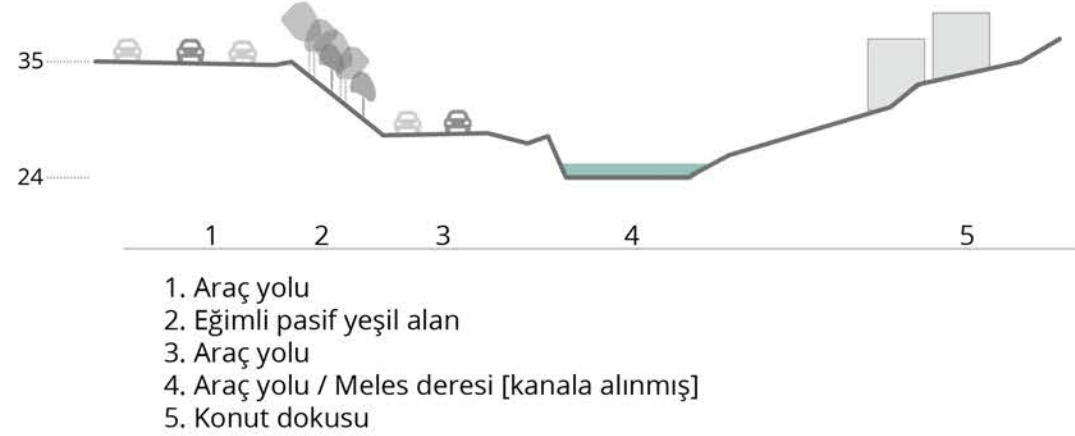
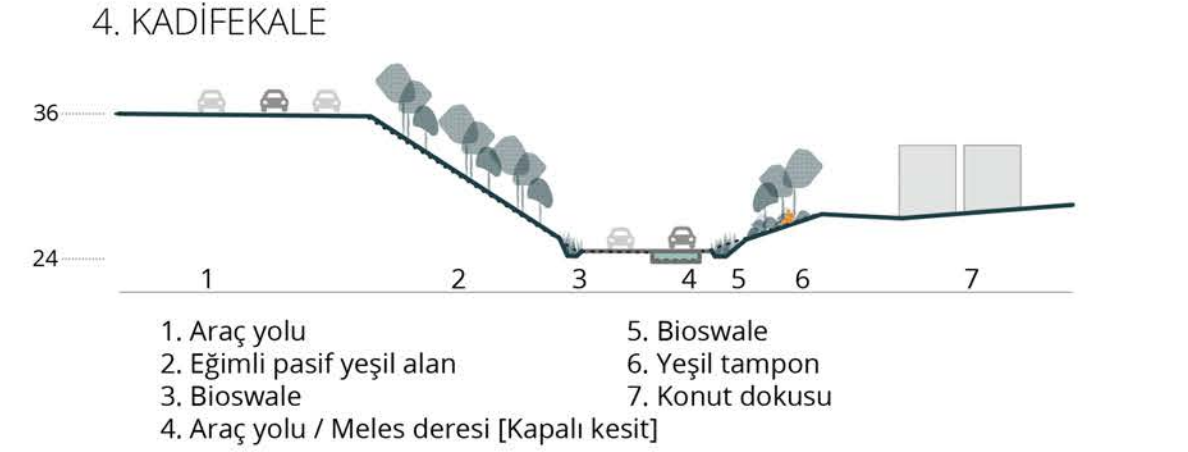
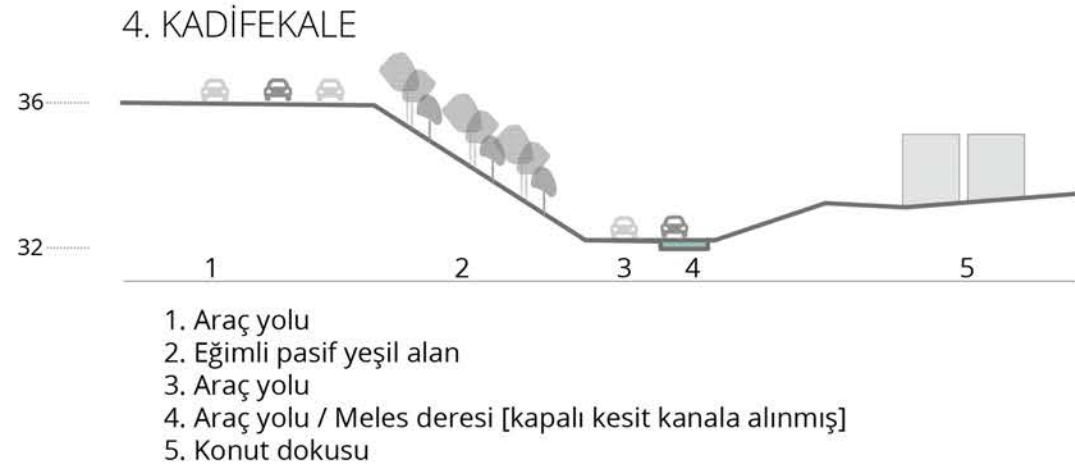
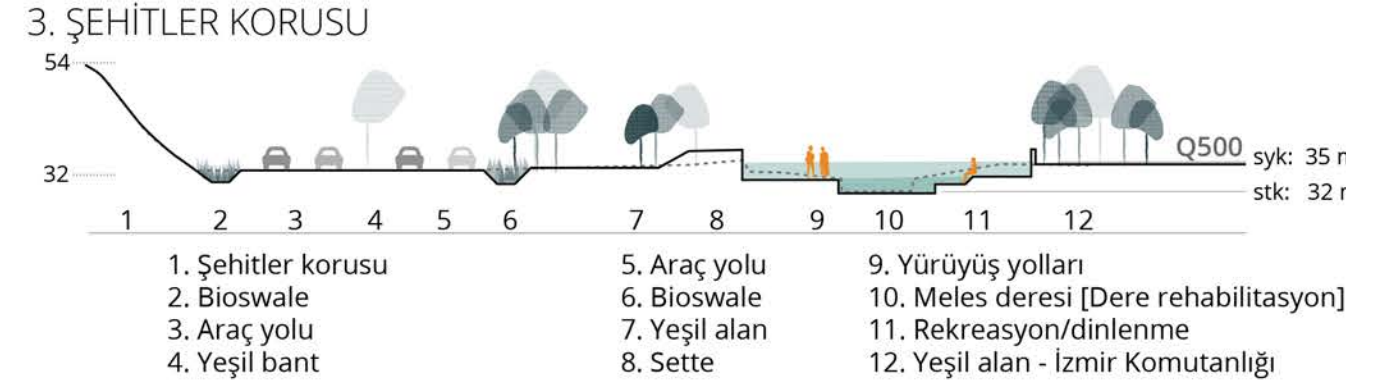
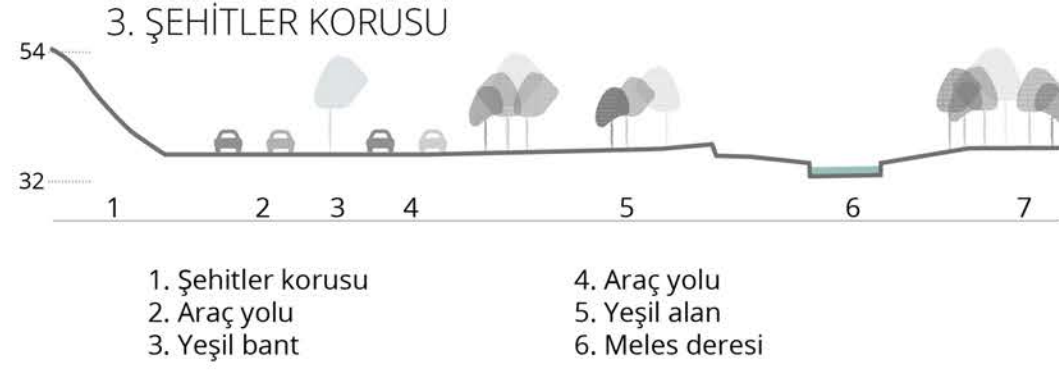

1. Araç yolu
2. Yeşil tampon
3. Seyir terası
4. Tohum
5. Çayır
6. Sulak alan deneyim
7. Meles deresi [Dere rehabilitasyon]
8. Sulak alan deneyim
9. Rekreasyon/Dinlenme
10. Koru
11. Konut dokusu

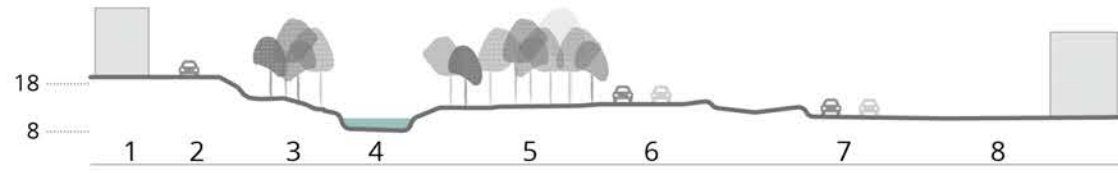
2. PARADİSO

1. Araç yolu
2. Konut ve küçük sanayi kullanımı
3. Kademeli deckler
4. Seyir terası
5. Meles deresi [dere rehabilitasyon]
6. Rekreasyon alanı
7. Seyir terası
8. Koru

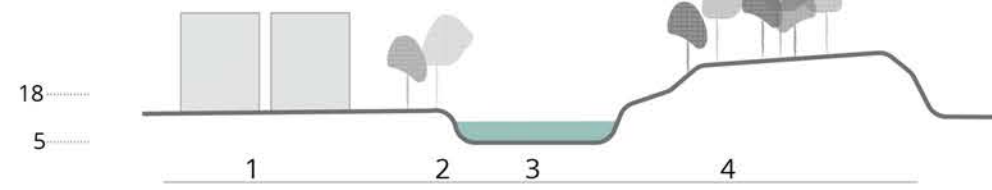

6. AZİZİYE PARKI

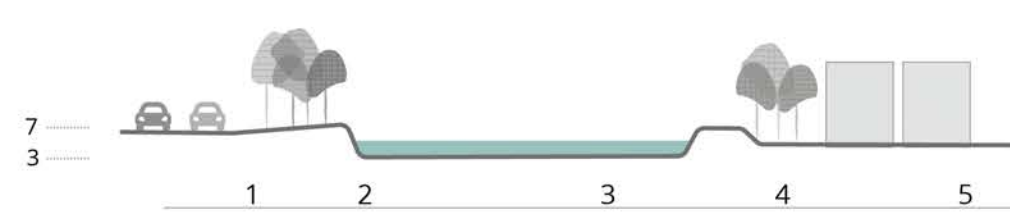
1. Konut dokusu	5. Aziziye parkı
2. Araç yolu	6. Araç yolu
3. Aziziye parkı	7. Araç yolu
4. Meles deresi [U tipi kanala alınmış]	8. Pazar yeri

7. HİLAL

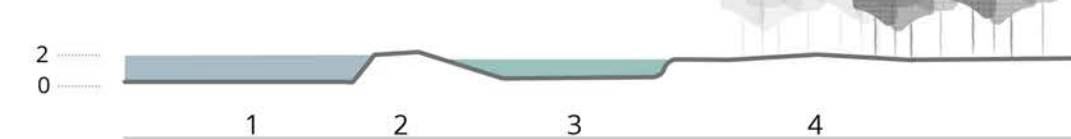
1. Konut dokusu
2. Pasif yeşil alan
3. Meles deresi [trapez kanala alınmış]
4. Pasif yeşil alan

8. SÜMERBANK

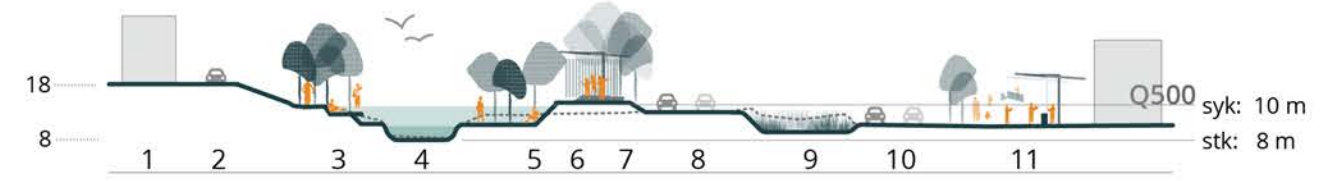
1. Araç yolu
2. Pasif yeşil alan
3. Meles deresi [trapez kanala alınmış]
4. Yürüme yolu / Vejetasyon
5. Okul bölgesi

9. MELES DELTASI

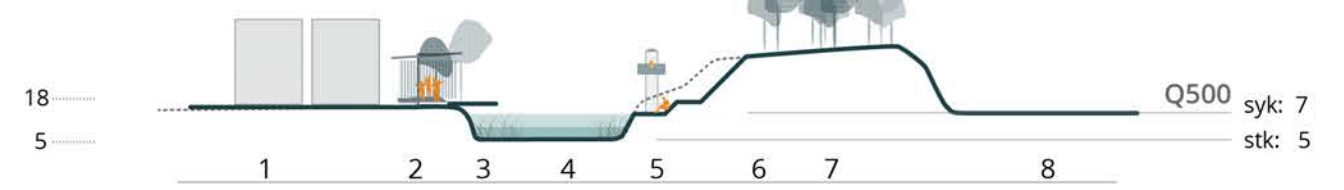
1. Deniz
2. Menderrek
3. Meles deresi [kanala alınmış]
4. Vejetasyon

6. AZİZİYE PARKI

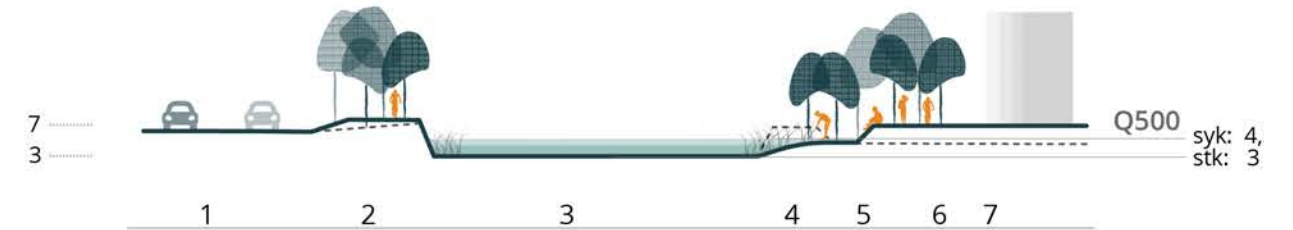
1. Konut dokusu	7. Tohum
2. Araç yolu	8. Araç yolu
3. Bisiklet yolu/Oturma basamakları	9. Bioswale - yağmur suyu hendekleri
4. Meles deresi [Dere rehabilitasyon]	10. Araç yolu
5. Deck	11. Pazar yeri
6. Koru	

7. HİLAL

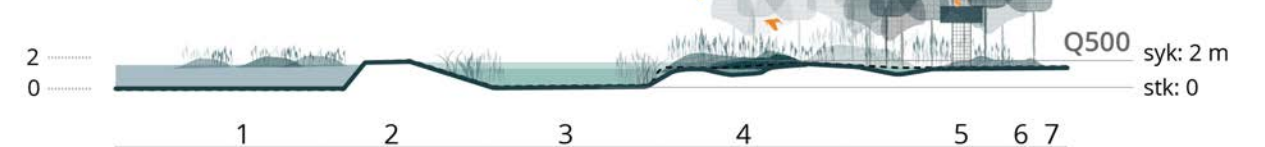
1. Konut dokusu	5. Seyir kulesi
2. Tohum	6. Rekreasyon alanı - teraslı topografya
3. Suya dokunan deck	7. Viyadük altı rekreasyon alanı
4. Meles deresi [Dere rehabilitasyonu]	8. Yeşil alan

8. SÜMERBANK

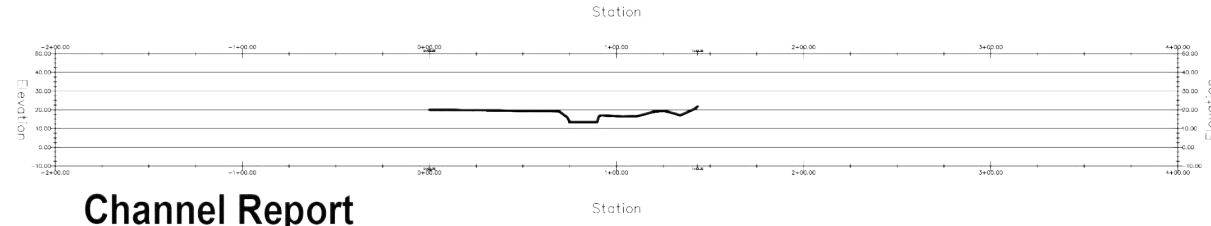
1. Araç yolu	5. Rekreasyon alanı
2. Pasif yeşil tampon/bisiklet yolu	6. Bisiklet yolu
3. Meles deresi [Dere rehabilitasyon]	7. Meles Akademi
4. Sucul bitkiler	

9. MELES DELTASI

1. Habitat adaları [Denizin olumsuz etkilerini azaltır]
2. Menderrek
3. Meles deresi [Dere rehabilitasyon]
4. Habitat adaları
5. Seyir kulesi
6. Sulak alan vejetasyonu
7. Koru

Profile View of Eski tabakhane

Channel Report

Hydraflow Express Extension for Autodesk® AutoCAD® Civil 3D® by Autodesk, Inc.

Cumartesi, Eyl 12 2020

<Name>

Rectangular

Bottom Width (m) = 16.2000
Total Depth (m) = 3.0000

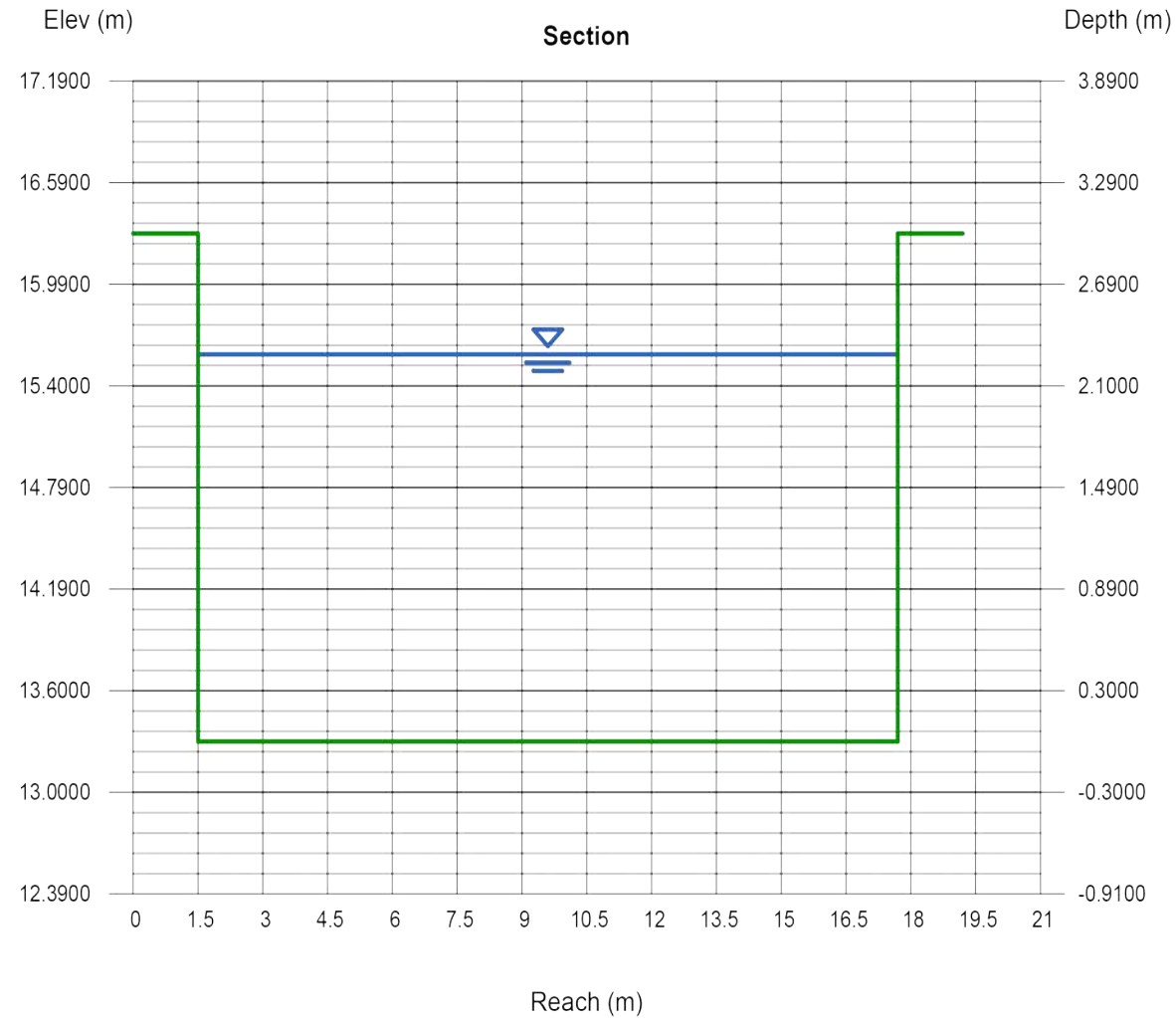
Invert Elev (m) = 13.3000
Slope (%) = 0.5000
N-Value = 0.014

Calculations

Compute by: Known Q
Known Q (cms) = 275.0000

Highlighted

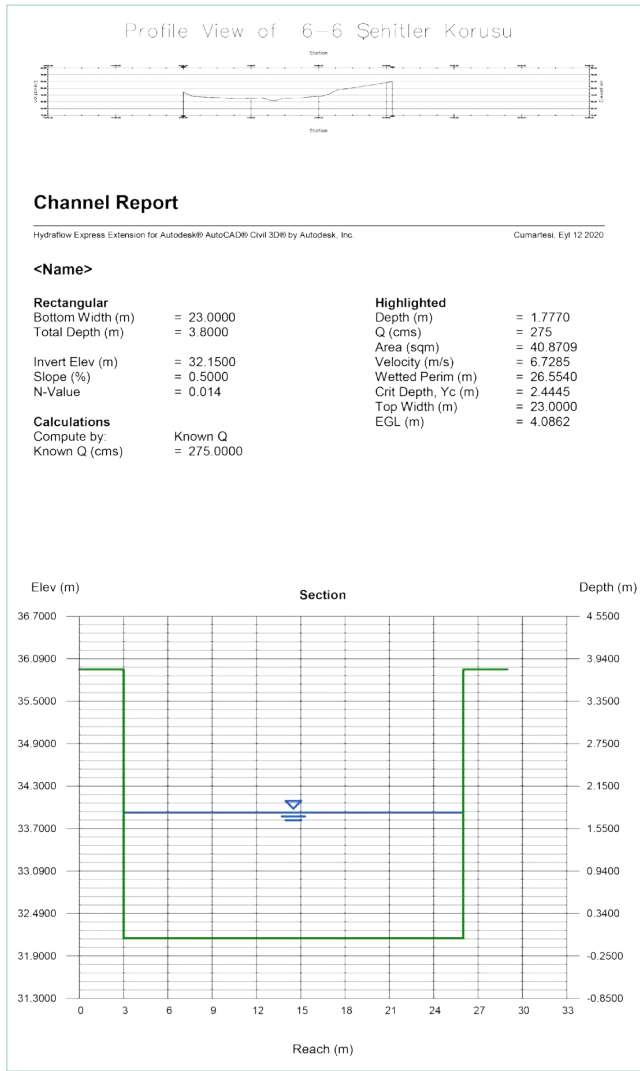
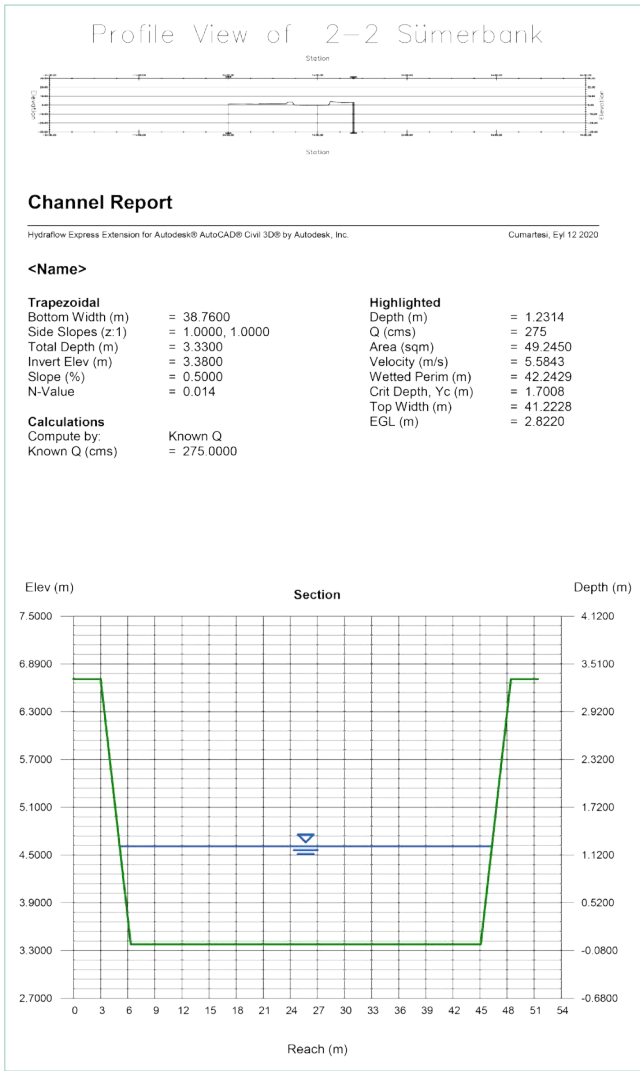
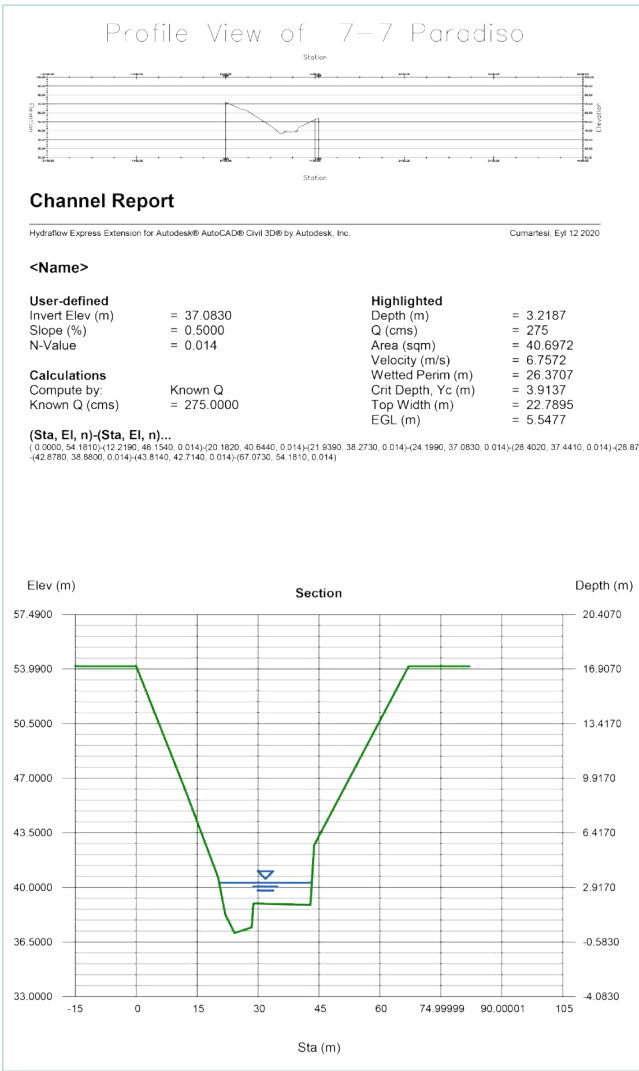
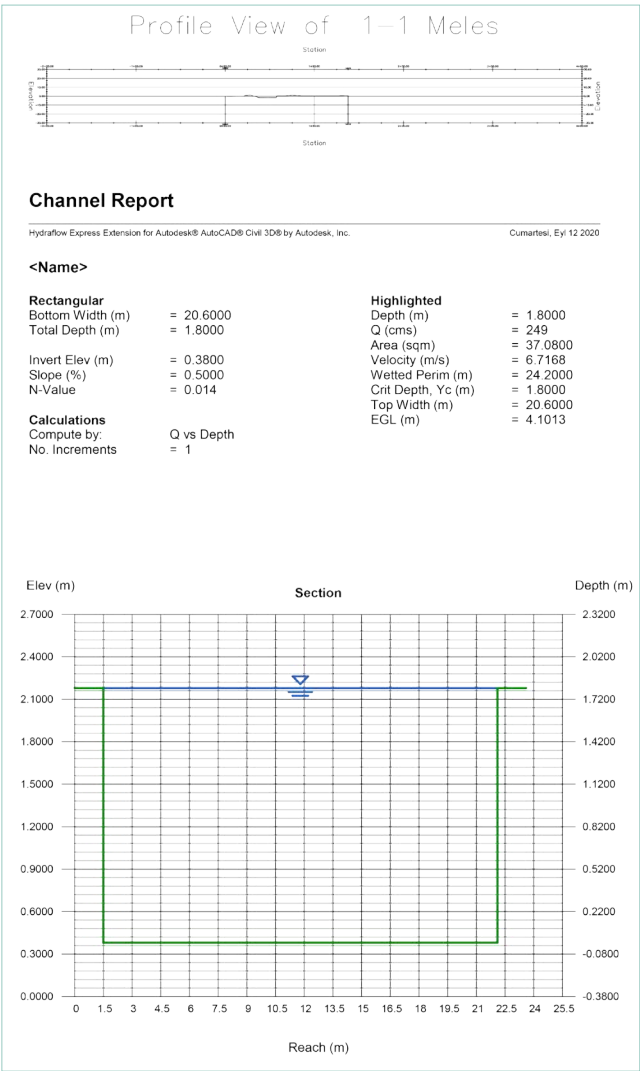
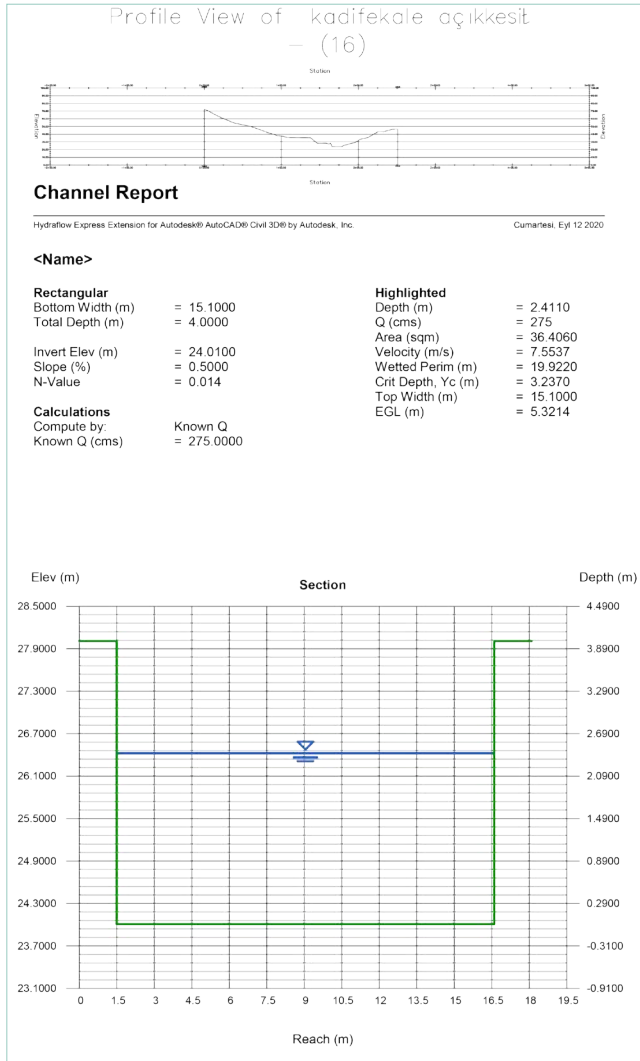
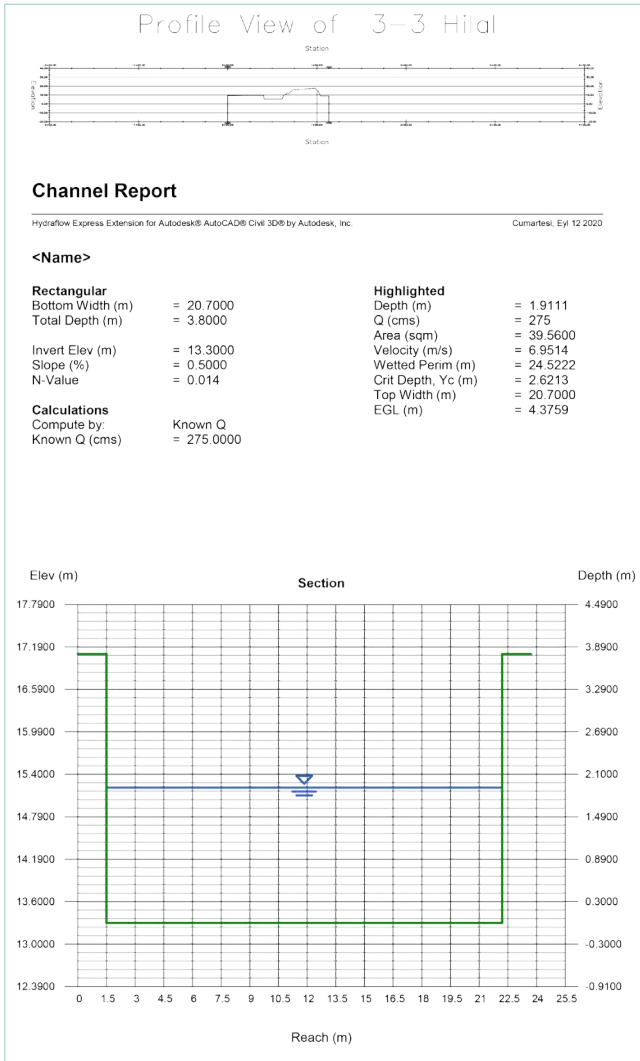
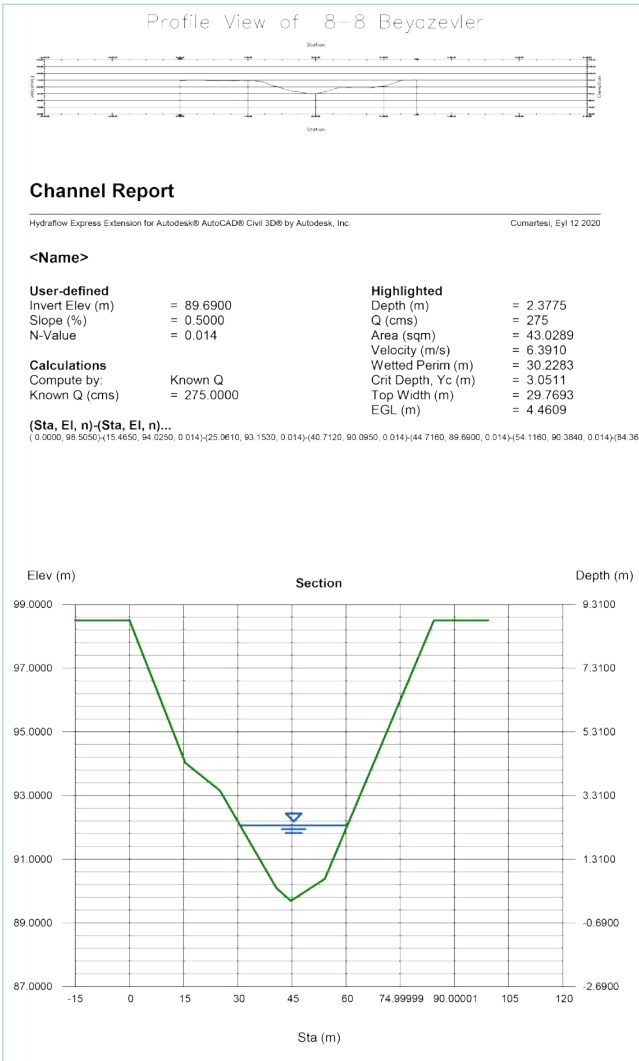
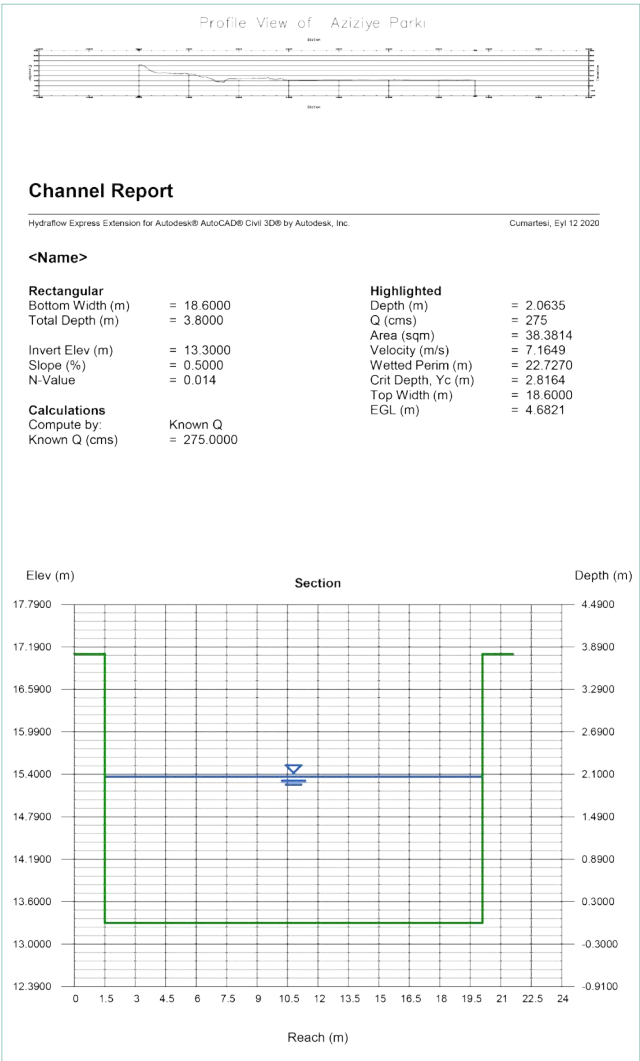
Depth (m) = 2.2860
Q (cms) = 275
Area (sqm) = 37.0336
Velocity (m/s) = 7.4257
Wetted Perim (m) = 20.7721
Crit Depth, Yc (m) = 3.0000
Top Width (m) = 16.2000
EGL (m) = 5.0986

Tüm kesit çalışmalarında Q500 hesapları oluşturularak kesitler çalışılmıştır.

Geçmiş uygarlıklara dahi iz bırakabilmiş, Homeros'un kıyısında doğduğu, suyunun şifa verdiğine inanılan, 50 yıl öncesinde kadar insanların rekreatif amaçla yararlanabildikleri Meles çayı günümüzde kentliye sırtını dönmüş ve konvansiyonel bir yaklaşımla kanal tipinde yalın altyapı hizmeti vermektedir. Her ne kadar İzmir Büyük Kanal Projesi'ne entegre olmuş olsa da, içerisine deşarj olan yağmursuyu tamamen Büyük Kanal'a yönlennemekte ve İzmir Körfezine dökülmektedir. Kirlenen su hiçbir şekilde toprakla buluşmadığından ve biyolojik filtrasyona maruz kalmadığından, mevcut haliyle kent sağlığına tehdit oluşturmaktadır. İzmir Körfezinin rengi ve kokusunda büyük katkısı bulunan "Meles Kanalının" rehabilitasyonu bu yüzden büyük önem taşımaktadır.

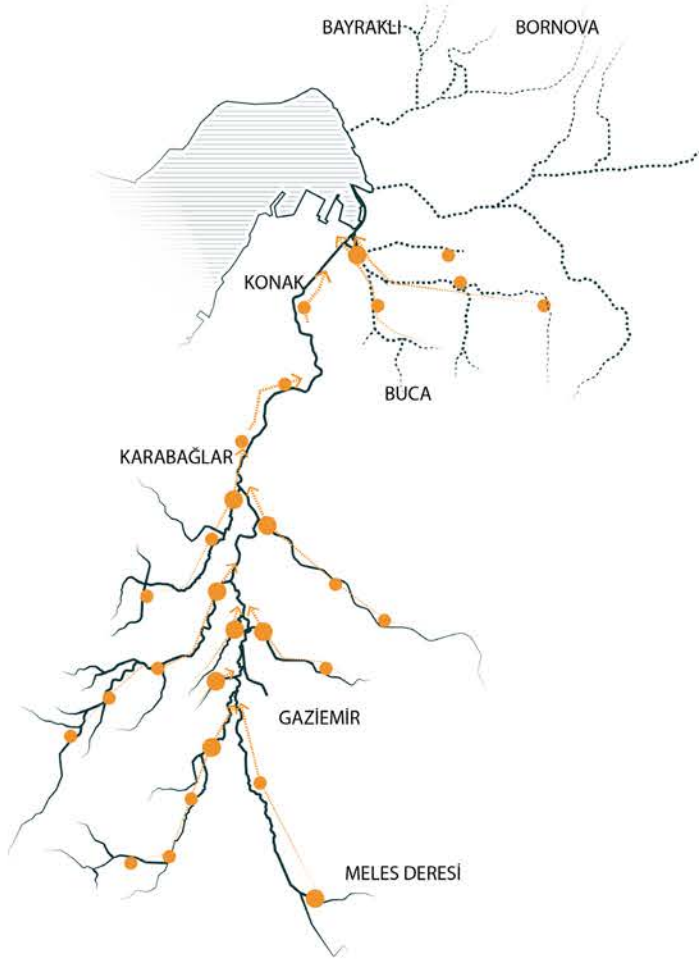
Önerilen rehabilitasyon çalışmasının en önemli ayağı olan Meles Deltasının kendi kendini onarabilen, düşük bakım maliyetli, biyolojik filtrasyonun ön planda olduğu, doğal karakteristiğine saygı duyan ve üzerindeki biyoçeşitliliği zenginleştirici, tatlı-tuzlu su dengesini gözetten bir yaklaşımla yeniden ele alınarak boş yeşil alan işlevinden kurtulması hedeflenmiştir. Yalnızca Meles Deltası'nda bu anlayış yeterli olamayacağı için, planlama çalışmalarında kirlenici unsurlar mümkün olduğunca saptanmış ve öneriler geliştirilmiş ve yer yer ekolojik filtrasyon alanları önerilmiştir. Q500 su seviyesi analizi ile tespit edilen taşkın alanlarındaki taşkın yapılarına müdahalelerin yanı sıra, doğallaştırma çalışmaları da bu analizler neticesinde min. 275 m³/s debiyi taşıyacak doğal kesitlerle sağlanmıştır. Yan bantların mümkün mertebe kademelenerek kentli-su ilişkisinin maksimize edildiği, yan bantlarda "riprap" uygulamalarının yapıldığı, dere tabanının dikey aksta da yeraltı suları ile bağlantı kurabileceği, geçirgen yapıda ele alınmıştır.

SU YÖNETİMİ

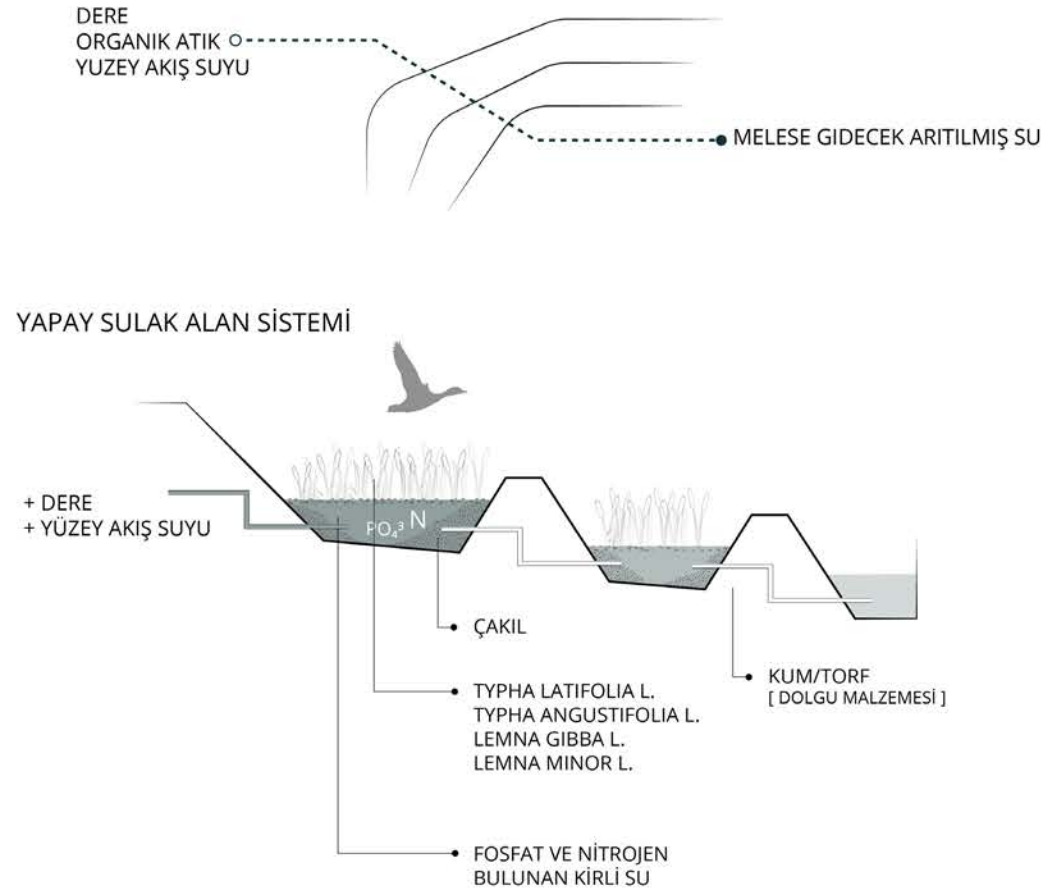
00

MELES DERESİNİ BESLEYEN KOLLARDA
YAPAY SULAK ALAN BÖLGELERİ BELİRLENMESİ
VE TEMİZLENİP MELESE DAHİL OLMASI

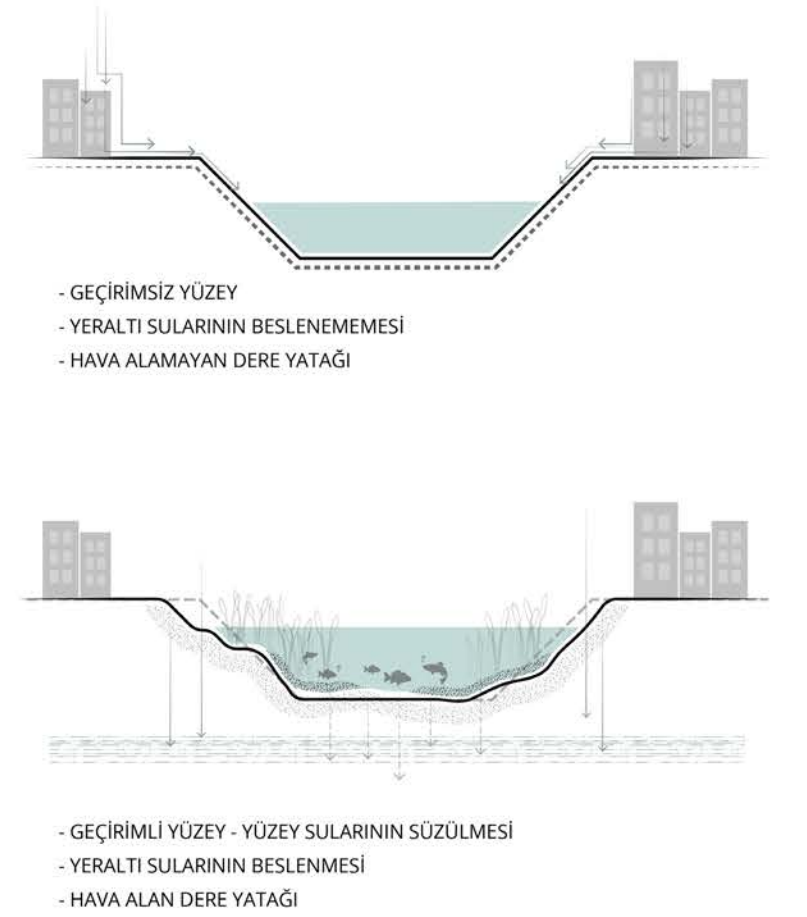
01

SUYU TOPOGRAFYAYLA OLUŞTURULAN
KADEMELERE MARUZ BIRAKMA

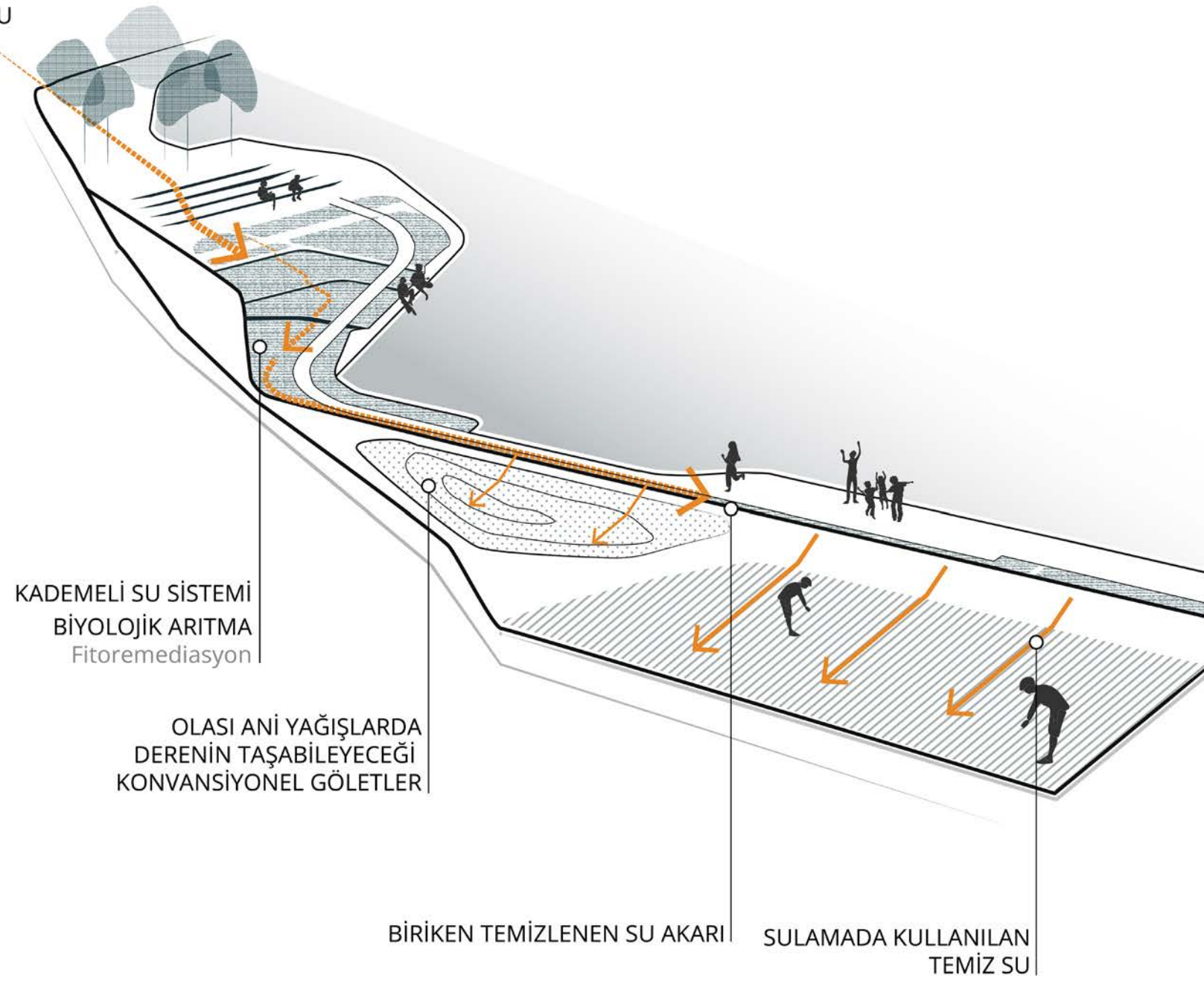
02

DEĞİŞEN DERE KESİTİ KONTROLLÜ SU YÖNETİMİ / TEMİZ YERALTI SUYU

MAVİ ALTYAPI

YÜZEY AKIŞ SUYU

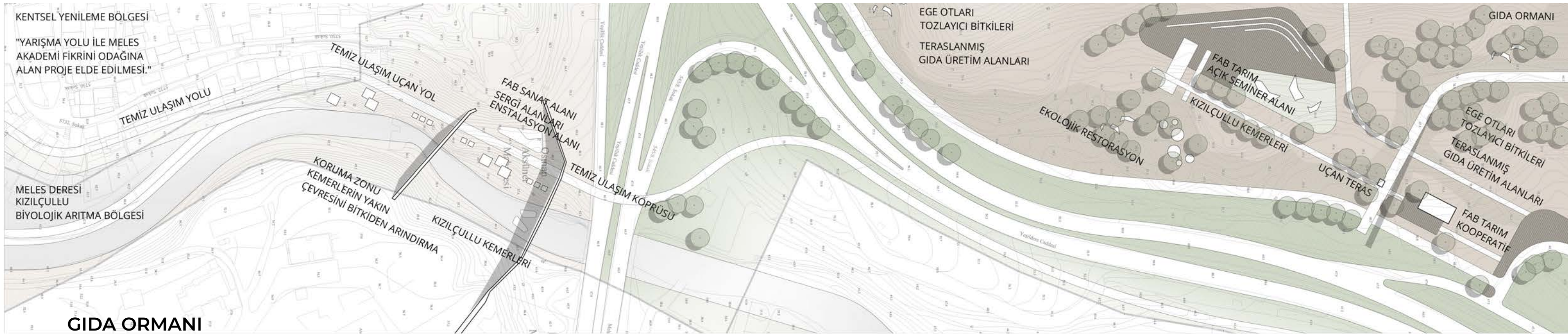

Suyun ıslahında Meles Çayı yan kollarından gelen suyun arıtılması yanında çay boyunca bazı bölgelerde (Beyaz Evler Bölgesi, Kızılçullu Su Kemerleri Bölgesi, Gaziemir Karabağlar ve Buca yerleşimleri, Eski Tabakhane Bölgesi, Ege Mahallesi-Sümerbank bölgesi, Arap Deresi, Manda Deresi) kullanımlar (konut, sanayi ve ticaret atıkları, atıl bölgeler gibi) suyu kirletmektedir (Meles Çayı atık bölgesi olarak görülmektedir). Bu nedenle çalışmada önemli bölgelerin (Beyaz Evler Bölgesi, Kızılçullu Su Kemerleri Bölgesi, Vezirağa Su Kemerleri Bölgesi, Tarihi Kervan Köprüsü Bölgesi, Ege Mahallesi-Sümerbank Bölümü, Meles Deltası) suyun mühendislik ve ekolojik çözümlerle ıslahı önerilmiştir. Soruna dere kolları ve bölgesel bağamlarda yaklaşma yanında Havaalanından Körfeze kadar su sistemi bütüncül ele almak gerekmektedir. Ancak, mevcut koşullarda, yarışmada belirtilen odak noktalarının öncelikli ele alınması önerilmiştir.

Bu doğrultuda biyolojik arıtma ile temizlenen suyun tarım alanlarının sulamasında kullanılması, küresel iklim değişikliğinde su gibi birincil derece önem arz eden yaşam kaynaklarının verimli kullanılması hedeflenmiştir.

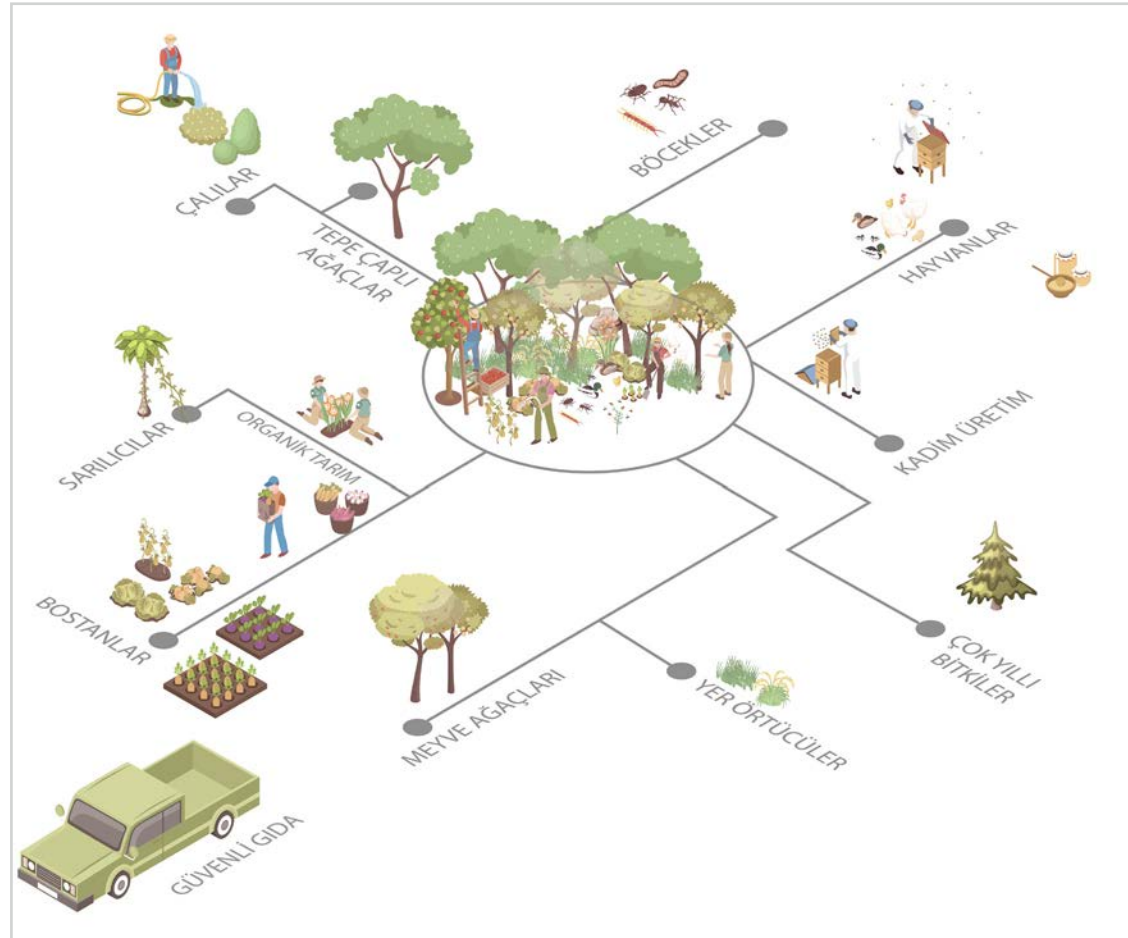
2-3 NOLU ODAK ALAN

1:2000

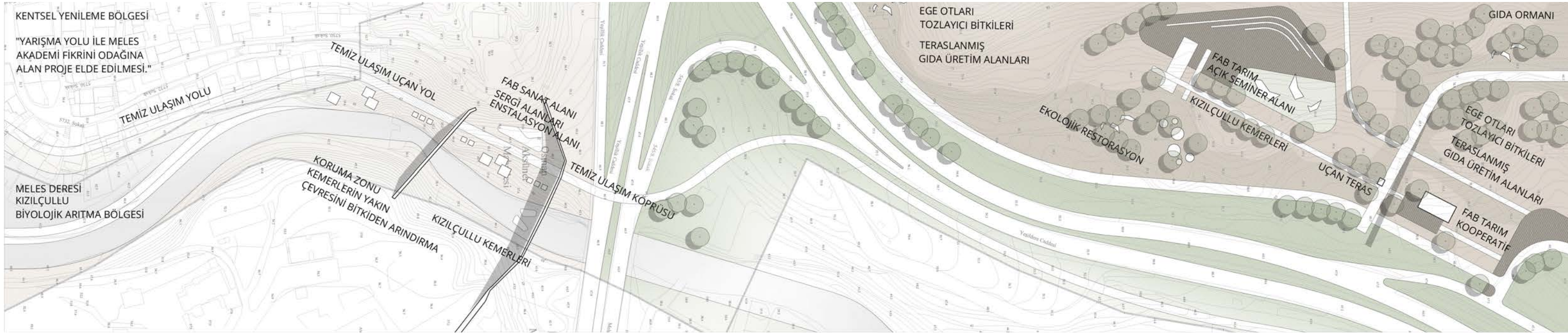
GIDA ORMANI

KENT İÇİ GÜVENLİ GIDA İLİŞKİLERİ

5 NOLU ODAK ALAN

1:2000

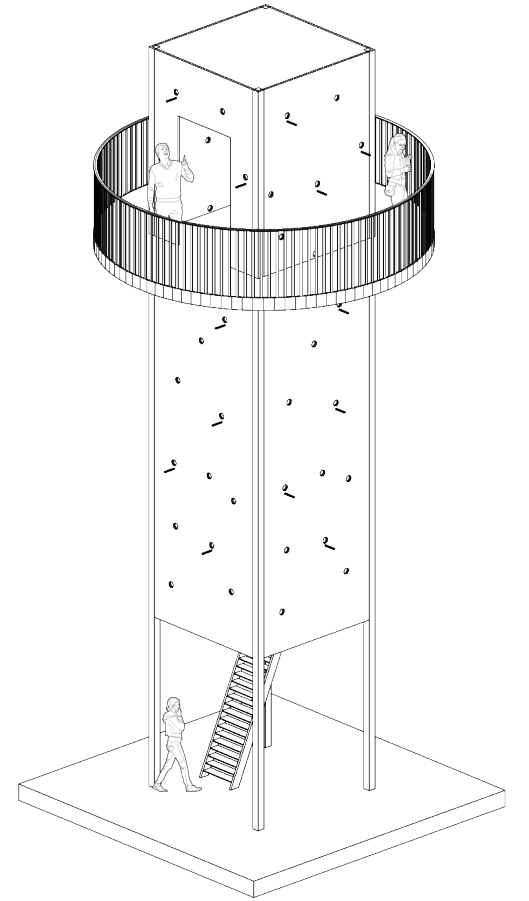
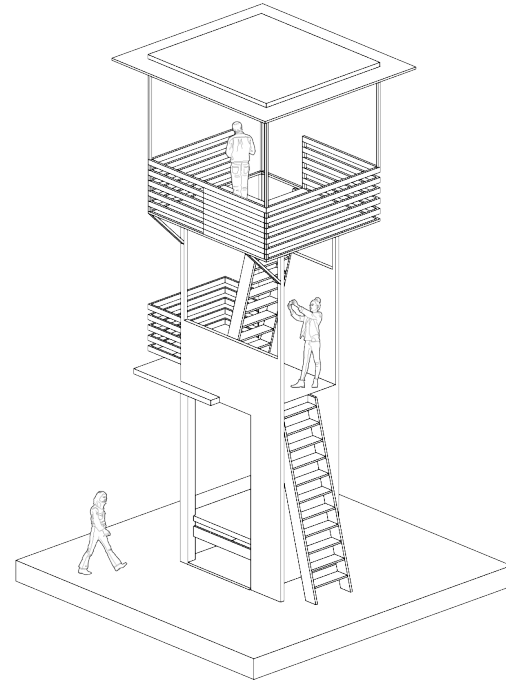
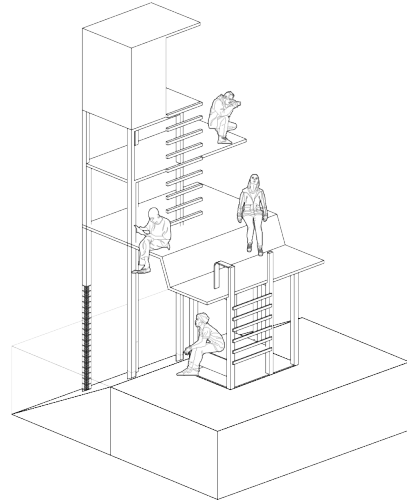
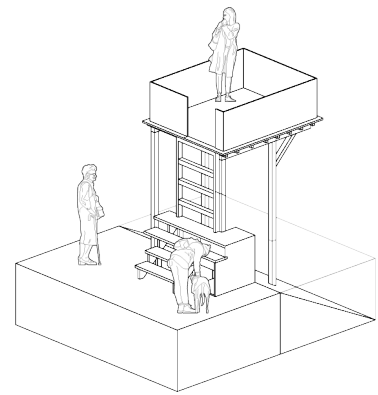

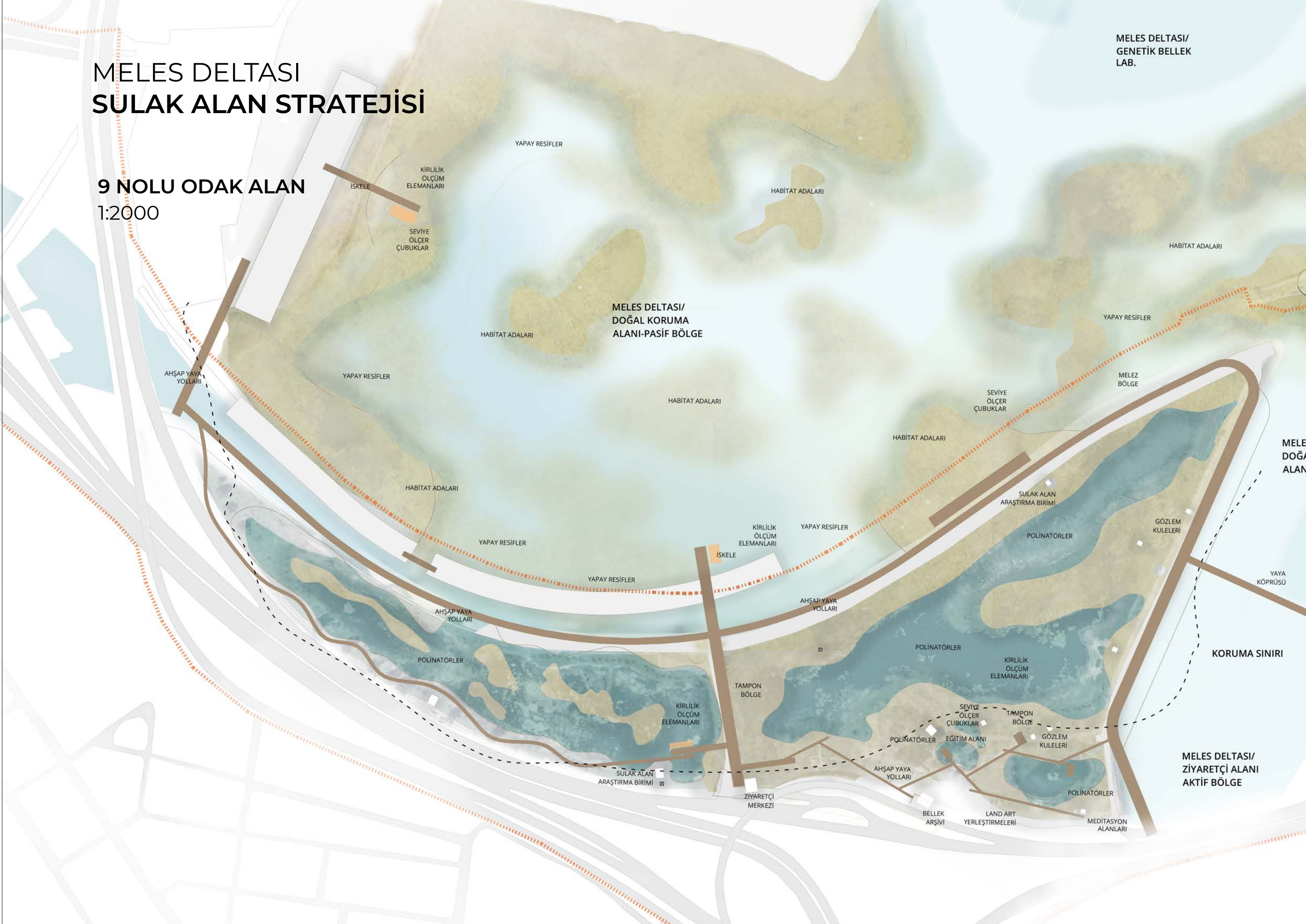

DENEYİM . ETKİLEŞİM . PAYLAŞIM

MELES DELTASI SULAK ALAN STRATEJİSİ

9 NOLU ODAK ALAN
1:2000

MELES DELTASI/
GENETİK BELLEK
LAB.

İç Körfez Bölgesinde (Yenikapı (İnciraltı) ile Gediz Deltası arasındaki sınırdan iç kesime kadar olan bölge)doğal yaşam ortamları olan “Gediz Deltası – Çakalburnu – Meles Deltası” üçgeninde kuşlar ve balıklar başta olmak üzere doğal yaşam (üreme, barınma, beslenme) ve hareketliliği söz konusudur. İç Körfezde ‘resif’ ve ‘odak bölgesi’ önerileri, balıklar başta olmak üzere deniz canlılarının yaşam ortamlarını ve hareketliliğini, İç Körfez’de deniz yaşamı canlılığını artıracaktır. Mevcut ve önerilen doğal yaşam ilişkilerine bağlı olarak, Meles Deltası (ve çevresi); tatlı ve tuzlu su ekosistemleriyle, deniz ile çayın birbirine karıştığı ve zamana bağlı olarak (birbirine geçişin) değişim gösterdiği (dinamik yapıda geçirgen ve hibrid) ortamıyla, balıklar ve kuşlar başta olmak üzere deniz canlılarının ve bitki topluluklarının yaşam ortamını zenginleştirecektir. Öngörülen doğal yaşam adalarında (ortamlarında) Deniz Börülcesi, kamış, hayıt gibi bitkilerin hasadı ve aquakültür faaliyetleri ile bölgede yaşayanlara sosyo-ekonomik yararlar (iş olanağı, üretim, kooperatifleşme) sağlayacaktır. Denize bağlı yaşamın doğal yaşamı, flora ve faunayı desteklemesi yanında;

- İzmir şehrinin, özellikle liman bölgesinin (Alsancak, Halkapınar, Salhane, Bayraklı) sosyo-kültürel yaşamında ağırlıklı şekilde yer alacak,
- deniz ile çay arasında ‘filtre’ görevi üstlenerek, denizden veya çaydan gelen suyun bu ortamda temizlenmesi ve geçişkenliği sağlanacak,
- İnsan – doğa ilişkisini (yaşam, eğitim, rekreasyon) güçlendirecek, özellikle

doğa eğitimi için laboratuvar işlevi üstlenecek,

- iklim değişikliği kaynaklı olarak deniz suyu seviyesi yükselmesi ve kabarmasının oluşturabileceği olumsuz etkileri azaltacak,
- İç körfez Liman Bölgesinin merkezi konumda doğal yaşam ortamı olarak İzmir’in sosyal yaşamında daha etkin yer alacaktır.

Delta, deniz ile çay etkisinin birbirine karıştığı hibrid peyzajdır.

Mevcut kuş heykeli (yalı çapkını) yerinde korunması, alanda land-art uygulamalarının teşvik edilmesi önerilmiştir. Gözlem ve kontrol kuleleri, polinatörler, bilgilendirme-yönlendirme tabelaları, kirlilik ölçüm çubukları, bitki isim etiketleri, yapay resifler önerilmiştir.

Meles çayı (Sümerbank bölgesi öncesinde) ve Arap deresinden gelen suyun artırılarak delta bölgesine verilmesi, mevcutta yeşil alan bölümlerin sulak alana eklemlenmesi, araç çalışması için inşa edilen yolun genişliğinin 5m ye daraltılarak, promenad olarak kullanıma kazandırılması önerildi.

Mevcutta piknik alanı, havuz, çocuk oyun alanı gibi kullanım alanları sulak alana eklemlendi. Yayaların seyir platformlarında, ana toplanma mekanlarında, patika ve ceplerde deltayı yaşaması ve deneyimlemesi öngörüldü böylece alan koruma, tampon ve gözlem bölgesi olmak üzere üç ana zonlama üzerinden kurgulandı.

Martı
Larus michahellis

Yalıçapkını Heykeli
Halcyon smyrnensis

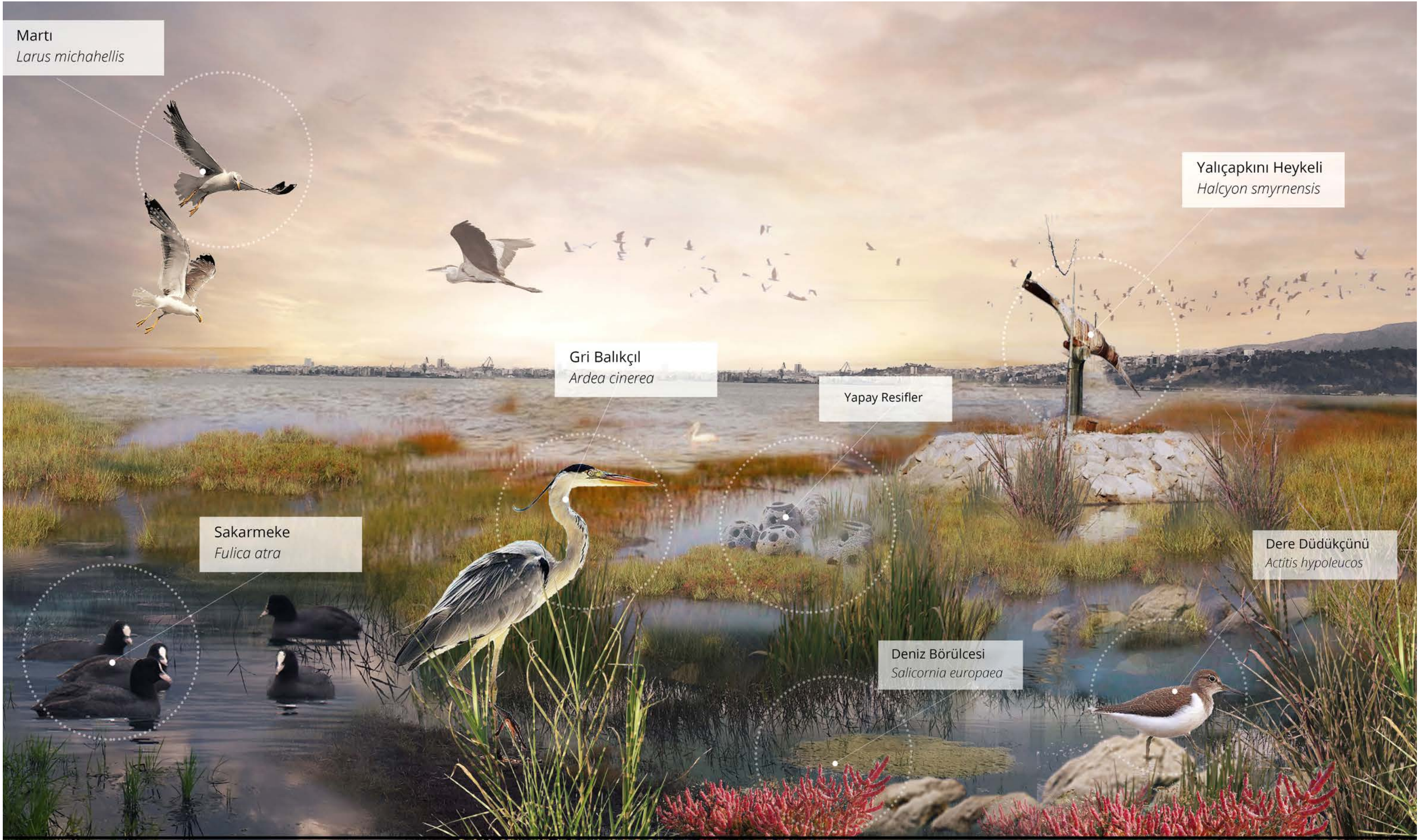
Gri Balıkçıl
Ardea cinerea

Yapay Resifler

Sakarmeke
Fulica atra

Dere Döğükçünü
Actitis hypoleucos

Deniz B6rölcesi
Salicornia europaea

MELES DELTASI DOĞAL HAYATI KORUMA DESTEKLEME STRATEJİSİ

Koruma Bölgesi: Mutlak koruma alanıdır.

Tampon Bölge: Mutlak Koruma bölgesini destekleyici bitkilerden oluşan flora topluluğu önerilmektedir.

Gözlem Bölgesi: "Yalnızca profesyonel kullanıcı /rehber eşliğinde kontrollü erişim. yaban hayatının zarar görmemesi için yalnızca belirli zamanlarda kontrollü girişlerin yapılacağı gözlem ve ölçüm alanlarıdır.

Melez Bölge: Delta ve deniz arasında tatlı su ve deniz suyuyla melez bölge oluşumu (mavi büyüme) Deniz faunası ve sulak alan yaşamı ilişkisini destekleme alanıdır.

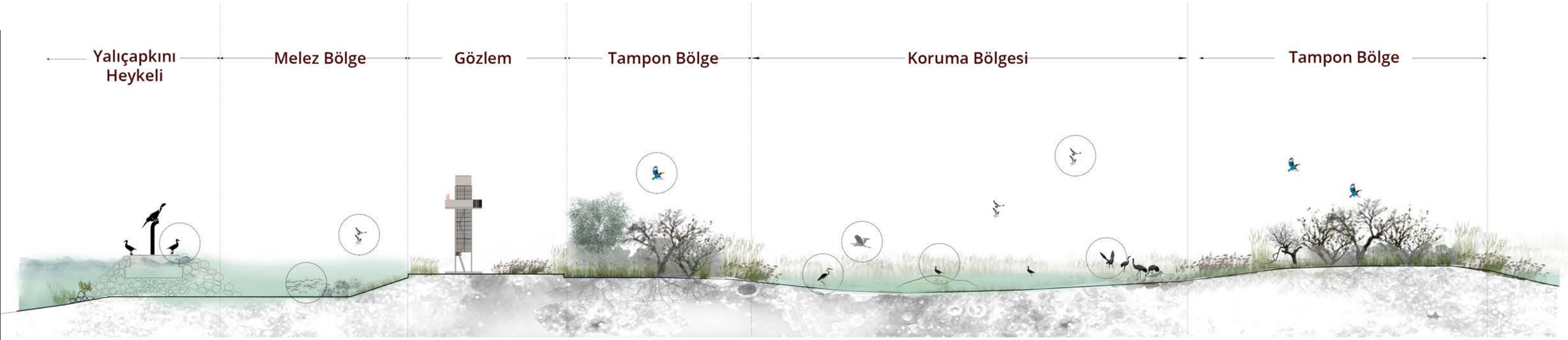

1:500 KESİT

1-FAUNA

FAUNA FLORA BİLGİSİ

Halcyon Smyrnenis		Sitta neumayer		Luscinia megarhynchos		Lanius collurio		Galerida cristata	
Carduelis Carduelis		Oenanthe oenanthe		Fringilla coelebs		Sylvia melanocephala		Corvus monedula	
Chloris chloris		Oenanthe hispanica		Muscicapa striata		Sylvia curruca		Corvus cornix	
Muscicapa striata		Motacilla alba		Sylvia atricapilla		Erithacus rubecula		Streptopelia decaocto	
Lanius collurio		Motacilla cinerea		Passer domesticus		Sylvia communis		Saxicola torquatus	
Galerida cristata		Cettia cetti		Chloris chloris		Turdus merula			

1:500 KESİT

①
Yapay resifler
Beslenme

②
Ağaçlık alan
Saklanma-
Beslenme

③
Sazlık alan
Yaşama-
Yavrulama

④
Adacıklar
Yaşama-
Üreme

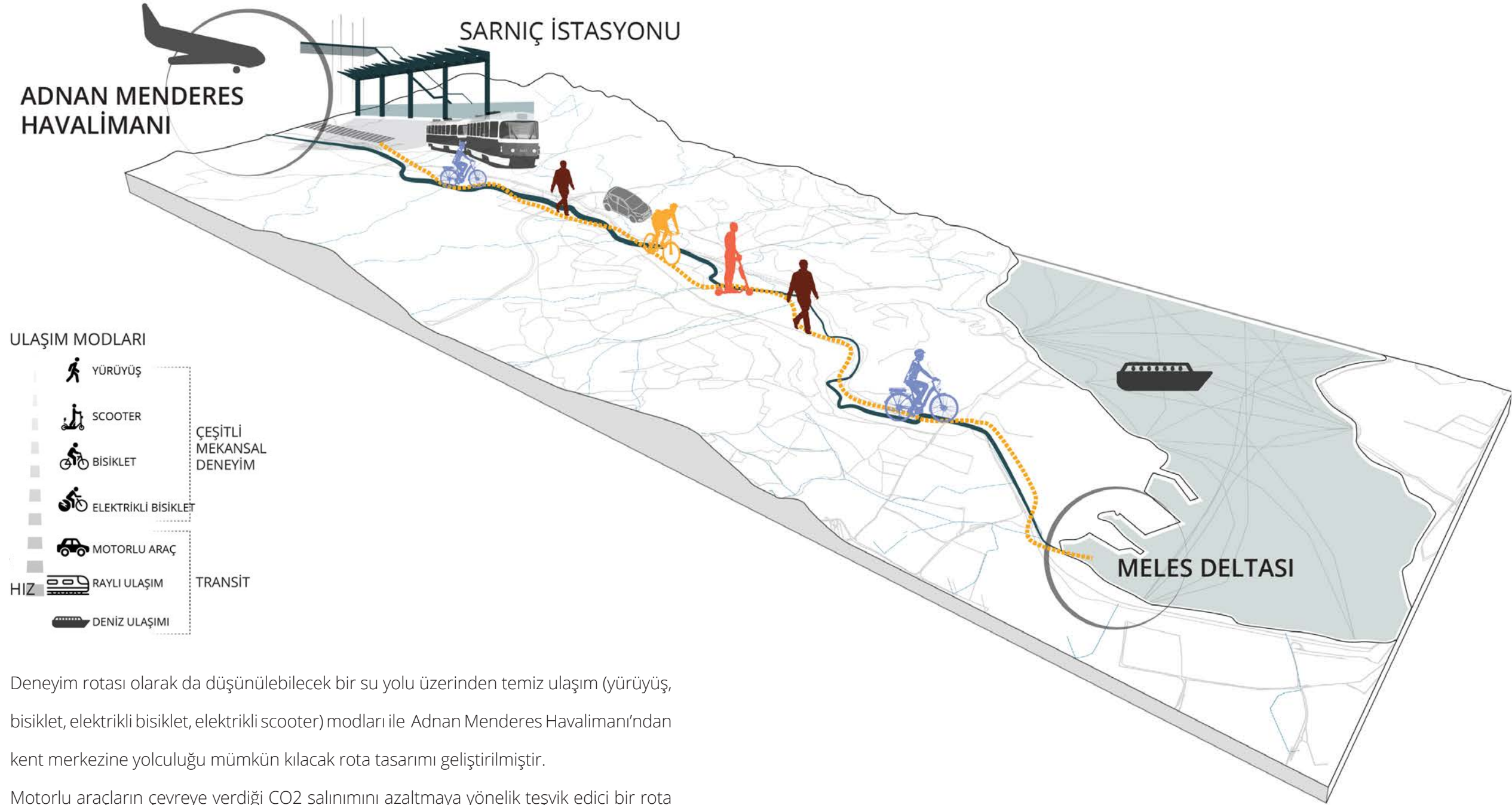
⑤
Çakıl alanlar
Üreme

2-FLORA

Olea Europea		Paliurus spina-christi	
Pinus Sylvestris		Pyrus amygdaliformis	
Pinus Sylvestris		Vitex agnus-castus	
Phragmites australis		Ephedra campylopoda	
Typha domingensis		Asparagus acutifolius	
		Hyparrhenia hirta	

Sarcopoterium spinosum	
Pinus brutia	
Pinus pinea	
Jasminium fruticans	

TEMİZ ULAŞIM

Deneyim rotası olarak da düşünülebilecek bir su yolu üzerinden temiz ulaşım (yürüyüş, bisiklet, elektrikli bisiklet, elektrikli scooter) modları ile Adnan Menderes Havalimanı'ndan kent merkezine yolculuğu mümkün kılacak rota tasarımı geliştirilmiştir.

Motorlu araçların çevreye verdiği CO2 salınımını azaltmaya yönelik teşvik edici bir rota olmanın yanı sıra kente gelen kullanıcıları su yolu boyunca farklı deneyimler ile kente dahil edecek bir ulaşım - deneyim kurgusudur.

ALAN GENELİ BİTKİSEL PEYZAJ YAKLAŞIMI

Ağaçlar

Cupressus sempervirens 'Pyramidalis'

Eucalyptus sp.

Platanus orientalis

Fraxinus excelsior

Acer negundo

Cercis siliquastrum

Salix alba

Chamaerops humilis

Celtis australis

Washingtonia robusta

Populus alba

Quercus cerris

Elaeagnus angustifolia

Cupressus horizontalis

Pinus pinea

Morus platanifolia

Pistacia terebinthus

Olea europaea

Melia azedarach

Robinia pseudoacacia

Magnolia grandiflora

Meyve Ağaçları

Prunus domestica

Prunus armeniaca

Prunus persica

Punica granatum

Ficus carica

Eriobotrya japonica

Lonicera caprifolium

Jasminum fruticans

Sarılcılar

Sulak Alan Bitkileri / Bioswale

Typha latifolia

Sparganium erectum

Acarus calamus

Phragmites australis

Scirpus lacustris

Spartina pectinata

Acanthus mollis

Cyperus alternifolius

Arundo donax 'Variegata'

Equisetum hyemale

Spartina pectinata 'Aureomarginata'

Symphytum orientale

Physostegia virginiana

Juncus effusus 'spiralis'

Sulak Alan Kıyılarında Kullanılan Çok Yıllık Bitkiler (Sivrisinek Kovucu Bitkiler)

Laurus nobilis

Geranium sp.

Nepeta cataria

Ocimum basilicum

Thymus citriodorus

Stipa tenuissima

Pennisetum setaceum

Miscanthus sinensis

Muhlenbergia capillaris

Panicum virgatum

Saz Grubu Bitkiler

Çalılar

Buddleja davidii

Nerium oleander

Tamarix pentandra

Berberis vulgaris

Abelia grandiflora

Forsythia intermedia

Myrtus sp.

Vitex agnus-castus

Berberis thunbergii 'Atropurpurea'

Cotoneaster horizontalis

Pyracantha coccinea

Rubus sp.

Malva vulgaris

Çok Yıllık Bitkiler (Tozlaştırmacı Bitkiler)

Echinacea purpurea

Papaver rhoeas

Lavandula angustifolia

Liatris spicata

Solidago virgaurea

Rudbeckia hirta

Aster novi-belgii

Çayırlar (Basılabilir Çayır)

MELES . **AKADEMİ**